

Strona główna>Wszczęcie postępowania sądowego>Mediacja>Mediacja w państwach UE

Mediacja w państwach UE

Stopień stosowania mediacji jest różny w poszczególnych państwach członkowskich. Niektóre państwa członkowskie mają kompleksowe prawodawstwo lub zasady proceduralne dotyczące mediacji. W innych państwach organy prawodawcze wykazują nikłe zainteresowanie stworzeniem uregulowań dotyczących mediacji. Są jednak państwa członkowskie posiadające zakorzenioną kulturę mediacji, w większości opartą na samoregulacji.

Coraz więcej sporów jest przedmiotem spraw wnoszonych do sądu. Oznacza to nie tylko dłuższe okresy oczekiwania na rozwiązanie sporu, ale również wzrost kosztów sądowych do takich kwot, że bywają one nieproporcjonalne do wartości przedmiotu sporu.

Mediacja w większości przypadków jest szybsza, a przez to tańsza niż zwykłe postępowanie sądowe. Dzieje się tak zwłaszcza w krajach, w których występują znaczne zaległości w systemie sądowniczym, a postępowanie sądowe trwa średnio kilka lat.

Stąd, pomimo zróżnicowania co do obszarów i metod prowadzenia mediacji na terenie Unii Europejskiej, wzrasta zainteresowanie tym sposobem rozwiązywania sporów będącym alternatywą dla orzeczeń sądowych.

Aby uzyskać szczegółowe informacje krajowe, należy kliknąć na flagę kraju.

Ostatnia aktualizacja: 18/01/2019

Stroną zarządza Komisja Europejska. Informacje na tej stronie nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej, nie ponosi ona również odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane czy odniesienia na niej zawarte. Więcej informacji na temat praw autorskich odnoszących się do stron UE znajduje się na stronie „Informacje prawne”.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej . Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Mediacja w państwach członkowskich - Belgia

Zamiast wnieść powództwo można rozwiązać spór w drodze mediacji. Jest to alternatywny sposób rozwiązywania sporów, w którym mediator pomaga stronom dojść do ugody. Rząd i specjaliści w Belgii doceniają zalety mediacji.

Z kim należy się kontaktować?

Federalna Komisja ds. Mediacji (Commission fédérale de médiation).

Mimo że federalna komisja sama nie prowadzi żadnych mediacji, reguluje zawód mediatora i prowadzi aktualny wykaz upoważnionych mediatorów. Sekretariat komisji udziela informacji w języku niderlandzkim i francuskim. Z komisją można się skontaktować za pomocą poczty elektronicznej oraz pod następującym adresem:

SPF Justice

Commission fédérale de médiation
Rue de la Loi, 34
1000 Bruxelles
Tel.: (+32) 2 224 99 01
Faks: (+32) 2 224 99 07

Federalna Komisja ds. Mediacji gwarantuje (dzięki procedurze wydawania upoważnienia mediatorom) jakość i rozwój mediacji.

Wykaz mediatorów jest dostępny w języku niderlandzkim i francuskim.

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Mediację **dopuszcza się** w następujących dziedzinach:

prawo cywilne (w tym spory rodzinne);
prawo handlowe;
prawo pracy;

istnieje również mediacja w postępowaniu karnym i mediacja naprawcza, ale dziedziny te nie wchodzą w zakres kompetencji Federalnej Komisji ds. Mediacji.

Najbardziej rozpowszechnioną dziedziną mediacji jest prawo cywilne, w szczególności sprawy rodzinne.

Do jakich reguł należy się stosować?

Skorzystanie z mediacji jest **dobrowolnym wyborem stron** i nie podlega sankcjom w przypadku niepowodzenia.

Zgodnie z niedawno przyjętymi przepisami z zakresu prawa rodzinnego sędzia ma obowiązek poinformować strony o istnieniu i możliwościach mediacji.

Istnieje „**Kodeks postępowania**” mediatorów dostępny w języku niderlandzkim i francuskim.

Informacje i szkolenia

Wiele informacji jest dostępnych na stronie internetowej w języku niderlandzkim i francuskim. Dotyczą one różnych aspektów mediacji (jej przebiegu, kosztów, adresów itd.).

Miejsce dla zawodowych mediatorów

Ta część strony internetowej zawiera informacje dotyczące **kryteriów wydawania upoważnienia** mediatorom i **warunków ich szkolenia**.

Federalna Komisja ds. Mediacji uregulowała zasady szkolenia mediatorów, ale samo szkolenie zapewnia sektor prywatny.

Program obejmuje 60-godzinny program podstawowy, który składa się z co najmniej 25 godzin szkolenia teoretycznego i co najmniej 25 godzin szkolenia praktycznego.

Program podstawowy obejmuje ogólne zasady mediacji (etykę/filozofię), naukę różnych **alternatywnych sposobów rozwiązywania sporów**, prawo właściwe, aspekty socjologiczne, psychologiczne i proces mediacji.

Ćwiczenia praktyczne obejmują przedmioty programowe i rozwijają – poprzez odgrywanie ról – umiejętność negocjacji i komunikacji.

Oprócz programu podstawowego istnieją programy właściwe dla każdego rodzaju mediacji (co najmniej 30 godzin, które rozdzielane są na dowolnie na czas trwania szkolenia teoretycznego i praktycznego).

Istnieją programy szczególne w zakresie mediacji w sprawach rodzinnych, cywilnych i handlowych oraz w społecznych.

Kryteria wydawania upoważnienia mediatorom

kryteria wydawania upoważnienia mediatorom,

wytyczne dotyczące składania wniosków w celu uzyskania statusu upoważnionego mediatora określone na podstawie ustawy z dnia 21 lutego 2005 r.,

wykaz wniosków o uznanie statusu mediatora (Word).

Kryteria dotyczące szkolenia/kształcenie ustawiczne

Szkolenie podstawowe

La Décision du 1er février 2007 fixant les conditions et procédures d'agrément des centres de formation et des formations de médiateurs agréés (decyzja z dnia 1 lutego 2007 r. określająca warunki i procedury zatwierdzania ośrodków szkolenia i uznawania szkoleń upoważnionych mediatorów) (PDF)

instytucje zajmujące się szkoleniem mediatorów zatwierdzone przez Federalną Komisję ds. Mediacji

Kształcenie ustawiczne

Décision du 18 décembre 2008 définissant les obligations des médiateurs agréés en matière de formation continue et les critères d'agrément des programmes en cette matière (decyzja z dnia 18 grudnia 2008 r. określająca obowiązki upoważnionych mediatorów w zakresie kształcenia ustawicznego i kryteria uznawania programów w tym zakresie)

Kodeks dobrego postępowania

Le Code de bonne conduite du médiateur agréé (Kodeks dobrego postępowania upoważnionego mediatora) (Word)

Rozpatrywanie skarg

La Décision relative à la procédure de retrait d'agrément, à la détermination des sanctions qui découlent du code de bonne conduite et à la procédure d'application de ces sanctions (decyzja dotycząca procedury cofania upoważnienia, określania sankcji wynikających z kodeksu dobrego postępowania i procedury stosowania tych sankcji)

Jakie są koszty mediacji?

Mediacja nie jest bezpłatna. **Wynagrodzenie** mediatora **jest uzgadniane** między prywatnym mediatorem a stronami. Prawo nie reguluje wynagrodzeń.

Zasadniczo każda ze stron płaci połowę wynagrodzenia.

Strona może otrzymać **pomoc** w celu zapłaty wynagrodzenia mediatora, jeżeli posiada niskie dochody i pod warunkiem, że mediator posiada upoważnienie.

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

Zgodnie z [Europejską dyrektywą 2008/52/WE](#) możliwe jest wystąpienie z wnioskiem o wykonanie pisemnej ugody wynikającej z umowy. Państwa członkowskie informują, które sądy lub inne organy są organami właściwymi do rozpatrywania takich wniosków. Belgia nie przekazała jeszcze takiej informacji.

Zgodnie z art. 1733 i 1736 kodeksu postępowania cywilnego możliwe jest jednak uznanie ugody zawartej w wyniku mediacji przez sędziego, przez co stanie się ona urzędowo ważna i wykonalna. Jeżeli chodzi o formę, to ugoda zostaje wyrażona w formie orzeczenia sądu.

Istnieje inna możliwość niż uznanie mediacji. Możliwe jest spisanie ugody zawieranej w wyniku mediacji jako aktu notarialnego w obecności notariusza. W ten sposób ugoda również staje się urzędowo ważna i wykonalna bez konieczności zwracania się do sądu. Taka możliwość istnieje jedynie, jeżeli zgadzają się na nią wszystkie strony.

Ciekawe strony

[Service Public Fédéral Justice](#) ([Federalny wymiar sprawiedliwości](#))

[Commission fédérale de médiation](#) ([Federalna Komisja ds. Mediacji](#))

Ostatnia aktualizacja: 06/08/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [bg](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Mediacja w państwach członkowskich - Bułgaria

Zamiast wchodzić na drogę sądową spór można rozwiązać w drodze mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów („ADR”), w której mediator pomaga osobom zaangażowanym w spór osiągnąć porozumienie. Rząd oraz przedstawiciele zawodów prawniczych w Bułgarii są świadomi zalet mediacji.

Z kim należy się skontaktować?

Ministerstwo Sprawiedliwości Bułgarii wprowadziło rejestr mediatorów będący częścią centralnego rejestru przedsiębiorstw niekomercyjnych oferujących usługi użyteczności publicznej.

Na stronie internetowej [Ministerstwa Sprawiedliwości](#) można uzyskać dostęp do:

[wykazu mediatorów](#)

informacji o prywatnych organizacjach szkolących mediatorów.

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Mediacja jest dopuszczalna w wielu dziedzinach prawa. Jednak dziedzin tych nie reguluje ustawodawstwo, nie ogranicza ono również ich liczby. Do chwili obecnej większość zarejestrowanych mediatorów specjalizuje się w mediacji handlowej i w mediacji dotyczącej prowadzenia działalności gospodarczej.

Czy istnieją szczególne reguły, do których należy się zastosować?

Mediacja jest całkowicie dobrowolna. Choć jest alternatywną metodą rozwiązywania sporów bez wchodzenia na drogę sądową, nie jest obowiązkowa podczas wszczynania postępowania sądowego.

Nie ma konkretnego kodeksu postępowania dla mediatorów. Jednak w ustawie o mediacji i rozporządzeniu nr 2 z 15 marca 2007 r., w którym określono warunki i procedurę zatwierdzania organizacji świadczących usługi mediacji, zawarto przepisy dotyczące norm etycznych.

Informacje i szkolenia

Organizacje, które oferują szkolenia dla mediatorów, to organizacje sektora prywatnego.

Wśród tematów sesji szkoleniowych jest postępowanie prawne i etyczne normy postępowania mediatorów oraz procedura określona w **ustawie o mediacji i rozporządzeniu nr 2 z 15 marca 2007 r.**

Jakie są koszty mediacji?

Mediacja nie jest bezpłatna; **wysokość opłat** jest ustalana przez mediatora i zainteresowane strony.

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

Zgodnie z [dyrektywą 2008/52/WE](#) (aby zachęcić do stosowania mediacji jako alternatywnej formy rozwiązywania sporów transgranicznych w UE), należy zagwarantować możliwość złożenia wniosku o nadanie pisemnej ugodzie będącej wynikiem mediacji klauzuli wykonalności.

Państwa członkowskie prześlą tę informację sądom i innym organom uprawnionym do przyjmowania takich wniosków.

Ciekawe strony

 [Rejestr mediatorów](#)

Rejestr mediatorów (wyszukiwarka)

Ostatnia aktualizacja: 17/12/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki

Mediacja w państwach członkowskich - Czechy

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór drogą mediacji.

Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów, w ramach której mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Zaletą mediacji polega na tym, że dzięki tej formie rozwiązywania sporów można nie tylko zaoszczędzić czas (w porównaniu z długą sprawą w sądzie), lecz często również pieniądze (w porównaniu z kosztami sprawy w sądzie).

Z kim należy się skontaktować?

 Służba kuratorska i mediacyjna Republiki Czeskiej (*Probační a mediační služby České Republiky*) jest centralnym organem ds. mediacji jako środka służącego rozwiązywaniu problemów związanych z konsekwencjami przestępstw między sprawcą a pokrzywdzonym w postępowaniu karnym. Służba ta podlega **Ministerstwu Sprawiedliwości**.

W celu skorzystania z mediacji w sprawach cywilnych istnieje możliwość zwrócenia się do jednego z mediatorów świadczących dane usługi. Dane kontaktowe mediatorów prowadzących działalność w Republice Czeskiej znaleźć można na różnych stronach internetowych, wpisując termin „mediacja”. Listę mediatorów można znaleźć np. na stronach internetowych Czeskiego Stowarzyszenia Mediatorów, Czeskiej Rady Adwokackiej oraz Unii ds. procedur arbitrażowych i mediacyjnych Republiki Czeskiej. Dane kontaktowe służby kuratorskiej i mediacyjnej Republiki Czeskiej działającej w obszarze kompetencji właściwych sądów rejonowych można znaleźć na stronie internetowej służby. W najbliższej przyszłości opublikowany zostanie wykaz mediatorów zarejestrowanych zgodnie z ustawą nr 202/2012 w sprawie mediacji sporządzany przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

W działalność w zakresie mediacji prowadzi wiele organizacji pozarządowych (NGOs) oraz innych podmiotów.

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Mediacja jest dopuszczalna w każdej dziedzinie prawa z wyjątkiem przypadków, gdy jest ona wyłączona na mocy ustawy. Dotyczy to **prawa rodzinnego**, **prawa handlowego** i **prawa karnego**. Zgodnie z czeskim kodeksem postępowania cywilnego, przewodniczący składu sędziowskiego może – w razie potrzeby i w odpowiednich przypadkach – zobowiązać strony postępowania do odbycia wstępnego trzygodzinnego spotkania z mediatorem. W takich przypadkach postępowanie może zostać zawieszona na okres do trzech miesięcy.

Czy istnieją szczególne reguły, do których należy się zastosować?

Tak, mediacja podlega obecnie ustawie nr 202/2012 w sprawie mediacji oraz – w zakresie postępowań karnych – ustawie nr 257/2000 w sprawie służby kuratorskiej i mediacyjnej Republiki Czeskiej.

Informacje i szkolenia

Zarejestrowany mediator prowadzący działalność zgodnie z ustawą nr 202/2012 musi złożyć egzamin zawodowy przed komisją wyznaczoną przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Mediator prowadzący działalność w zakresie kompetencji służby kuratorskiej i mediacyjnej zgodnie z ustawą nr 257/2000 musi złożyć egzamin kwalifikacyjny.

Szkolenia mediatorów prowadzących działalność w zakresie sądownictwa karnego zapewnia służba kuratorska i mediacyjna. Szkolenia w zakresie mediacji w sprawach niemających charakteru karnego oferuje natomiast duża liczba podmiotów i instytucji oświatowych.

Jakie są koszty mediacji?

Mediacja świadczona przez służbę kuratorską i mediacyjną jest bezpłatna, bądź jej koszty ponosi państwo.

Jeżeli sąd zawiesi postępowanie w sprawie cywilnej i zobowiąże strony do odbycia wstępnego spotkania z mediatorem, to koszty pierwszych trzech godzin spotkania mediacyjnego opiewają na kwotę ustaloną w przepisach wykonawczych (400 CZK za każdą rozpoczętą godzinę) i są ponoszone po równo przez obydwie strony (jeżeli któraś ze stron jest zwolniona z opłat sądowych, ponosi je państwo). Jeżeli mediacja zostanie przedłużona ponad te trzy godziny, to dalsze koszty będą dalej ponoszone po równo przez każdą ze stron, aż do kwoty uzgodnionej między mediatorem a stronami mediacji (tj. postępowania).

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

Dyrektywa 2008/52/WE zezwala na wnoszenie przez strony sporu wniosku o nadanie pisemnej ugodzie zawartej w wyniku mediacji klauzuli wykonalności. Ugodę zawartą między stronami mediacji w sprawie cywilnej można przedłożyć sądowi w celu uznania w kontekście dalszego postępowania. Wyniki mediacji prowadzonej w kontekście postępowania karnego przez służbę kuratorską i mediacyjną mogą zostać uwzględnione przez prokuratora oraz sąd podczas podejmowania decyzji w danej sprawie.

Ostatnia aktualizacja: 05/03/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Mediacja w państwach członkowskich - Dania

W Danii możliwe jest korzystanie z usług mediatora na zasadach prywatnych. Mediacja na zasadach prywatnych nie jest regulowana prawem i strony muszą ponieść związane z nią koszty. Prawo przewiduje ponadto możliwość mediacji w sprawach cywilnych przed sądem rejonowym, sądem okręgowym lub Sądem Morskim i Gospodarczym oraz rozstrzyganie konfliktów w sprawach karnych (zob. poniżej).

Mediacja w sprawach cywilnych

Rozdział 27 ustawy o wymiarze sprawiedliwości określa zasady mediacji sądowej w sprawach cywilnych, które toczą się przed sądem rejonowym, sądem okręgowym lub Sądem Morskim i Gospodarczym.

Na wniosek stron sąd może powołać mediatora sądowego, aby pomóc stronom samodzielnie osiągnąć możliwą do zaakceptowania przez obie strony ugodę w sporze między stronami (mediacja sądowa).

Celem tej procedury jest umożliwienie stronom, w sprawach toczących się przed sądami, o ile sobie tego życzą, poszukiwanie rozstrzygnięcia sporu w inny sposób niż za pośrednictwem tradycyjnego postępowania pojednawczego w sądzie, opartego na przepisach obowiązującego prawa lub poprzez wyrok sądu. Mediacja sądowa może dać okazję do osiągnięcia akceptowanej przez obie strony ugody w sporze; Postrzega się ją jako sposób bardziej satysfakcjonujący dla obu stron, gdyż ugoda mediacyjna może dać im większy wpływ na rozwój spraw i uwzględnić ich interesy, potrzeby i przyszłość.

Mediatorem może być sędzią lub urzędnikiem sądowym danego sądu, który został wyznaczony na mediatora, albo adwokat zatwierdzony przez sąd administracyjny, aby służyć jako mediator w danym okręgu objętym właściwością miejscową sądu okręgowego.

Mediator określa przebieg mediacji w porozumieniu ze stronami. Za zgodą stron mediator może odbywać z nimi indywidualne spotkania.

Każda strona ponosi własne koszty mediacji sądowej, o ile strony nie umówiły się inaczej.

Jeśli mediacja prowadzi do akceptowanej przez obie strony ugody, można sporządzić jej oficjalny protokół, po którym sprawa może zostać oddalona.

Zgodnie z § 478 ust.1 pkt 2 ustawy o wymiarze sprawiedliwości można nakazać egzekucję w oparciu o ugodę osiągniętą przed sądem lub innym organem władzy, w przypadku którego prawo dopuszcza wykonywania egzekucji decyzji sądu.

Zgodnie z § 478 ust.1 pkt 4 egzekucję można wykonać także na podstawie pisemnej pozasądowej ugody dotyczącej niezapłaconych długów, jeżeli ugoda wyraźnie przewiduje, że może stanowić podstawę egzekucji.

Ustawa o wymiarze sprawiedliwości znajduje się na stronie internetowej [informacji prawnej](#).

Mediacja w sprawach karnych

Ustawa nr 467 z dnia 12 czerwca 2009 r. w sprawie rad rozstrzygających spory w związku z przestępstwami, która weszła w życie dnia 1 stycznia 2010 r., wprowadza stały ogólnokrajowy system rozstrzygania sporów w sprawach karnych.

Komisarz policji powołuje dla każdego rejonu radę ds. rozstrzygania sporów, która umożliwi pokrzywdzonemu i przestępcy spotkanie się po przestępstwie z neutralnym mediatorem.

Mediacja w ramach rady ds. rozstrzygania sporów może odbyć się tylko w przypadku zgody stron na udział. Natomiast dzieci i młodzież do lat 18 mogą w niej uczestniczyć jedynie pod warunkiem otrzymania zgody prawnego opiekuna. Mediacja w ramach rady ds. rozstrzygania sporów może odbyć się tylko w przypadku, jeżeli przestępca zasadniczo przyznał się do popełnienia przestępstwa.

Po przedyskutowaniu tego ze stronami mediator ustala postępowanie rady ds. rozstrzygania sporów. Podczas rozstrzygania konfliktu mediator będzie wspierał strony w omawianiu przestępstwa, a następnie może im pomóc sformułować porozumienia, które zamierzają zawrzeć.

Mediacja w ramach rady ds. rozstrzygania sporów nie zastępuje kary ani innego rodzaju prawnego skutku popełnienia przestępstwa.

Ustawa w sprawie rad rozstrzygających spory w związku z przestępstwami znajduje się na stronie internetowej [informacji prawnej](#).

Z kim się kontaktować?

W sprawach cywilnych należy zwracać się do sądu prowadzącego daną sprawę. Adres i numer telefonu i inne dane danego sądu można znaleźć na stronie internetowej [Domstolsstyrelsen](#) ([administracja sądowa](#)).

W sprawach karnych należy zwracać się do jednostki policji prowadzącej daną sprawę. Adres i numer telefonu i inne dane danej jednostki policji można znaleźć na stronie internetowej [duńska policja krajowa](#).

W jakich dziedzinach można stosować mediację/mediacja jest najczęściej wykorzystywana?

Zobacz wyżej.

Czy są jakieś określone zasady, według których należy postępować?

Zobacz wyżej.

Informacje i szkolenia

Zobacz wyżej.

Koszty mediacji

Zobacz wyżej.

Czy możliwe jest wykonanie zawartego porozumienia w kontekście mediacji?

Zobacz wyżej.

Ostatnia aktualizacja: 13/08/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

językowej [de](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Mediacja w państwach członkowskich - Niemcy

Zamiast wnosić sprawę do sądu, dlaczego nie spróbować rozwiązać sporu w drodze mediacji? Jest to alternatywny sposób rozwiązywania sporów (*Alternative Dispute Resolution – ADR*), w ramach którego mediator pomaga stronom osiągnąć porozumienie. W Niemczech organy publiczne oraz prawnicy praktycy są świadomi korzyści płynących z mediacji.

Z kim się kontaktować?

Usługi mediacyjne świadczone są przez liczne organizacje. Poniżej przedstawiono niepełny wykaz największych stowarzyszeń:

[Federalne Stowarzyszenie Mediacji Rodzinnej](#) (Bundes-Arbeitsgemeinschaft für Familien-Mediation e.V.: BAFM, Eisenacher Straße 32, 10178 Berlin)

[Federalne Stowarzyszenie Mediacji](#) (Bundesverband Mediation e.V.: BM), Kirchweg 80, 34119 Kassel)

[Federalne Stowarzyszenie Mediacji w dziedzinie Gospodarki i Pracy](#) (Bundesverband Mediation in Wirtschaft und Arbeitswelt e.V.: (BMWA), Welsersstraße 9, 86368 Gersthofen) 1, 86150 Augsburg)

[Centrum Mediacji](#) (Centrale für Mediation GmbH & Co. KG - CfM - Gustav-Heinemann-Ufer 58, 50968 Köln)

[Niemieckie Stowarzyszenie Adwokatów](#) (Arbeitsgemeinschaft Mediation im Deutschen Anwaltverein, Littenstraße 11, 10179 Berlin).

Wymienione stowarzyszenia udzielają pomocy stronom chcącym skorzystać z pomocy mediatora.

W jakich dziedzinach korzystanie z mediacji jest dopuszczalne lub najbardziej rozpowszechnione?

Ogólnie rzecz ujmując, jeśli nie ma formalnych wymogów, żeby szczególny rodzaj sporu lub sprawy rozstrzygany był w sądzie, mediacja jest zawsze dozwolona. Najczęstszymi dziedzinami, w których korzysta się z mediacji, są prawo rodzinne, prawo spadkowe i prawo handlowe.

Czy istnieją szczególne zasady, do których należy się zastosować?

W dniu 26 lipca 2012 r. weszła w życie w Niemczech ustawa o mediacji (Mediationsgesetz), art. 1 ustawy w sprawie promowania mediacji i innych procedur pozasądowego rozstrzygania sporów z dnia 21 lipca 2012 r., opublikowanej w Bundesgesetzblatt I, s. 1577. Był to pierwszy akt prawny formalnie regulujący

w Niemczech usługi mediacyjne. Ustawa ta wdraża również europejską dyrektywę mediacyjną do niemieckiego porządku prawnego (dyrektywa 2008/52/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych, opublikowana w Dz. U. L 136 z 24.5. 2008 r., s. 3). Zakres niemieckiej ustawy o mediacji wykracza poza wymogi zawarte w europejskiej dyrektywie. Dyrektywa ustala jedynie zasady dla rozwiązywania transgranicznych sporów cywilnych i handlowych, podczas gdy niemiecka ustawa o mediacji obejmuje swoim zakresem wszystkie rodzaje mediacji w Niemczech, bez względu na formę sporu i miejsce pobytu spierających się stron.

Jako że mediatorzy i spierające się strony potrzebują podczas mediacji znacznego pola manewru, niemiecka ustawa o mediacji ustanawia jedynie ogólne wytyczne. Na początku ustawa podaje definicję terminów „mediacja” i „mediator”, aby odróżnić mediację od innych sposobów rozstrzygnięcia sporów. Według ustawy mediacja jest ustrukturyzowanym procesem, w którym zaangażowane strony z własnej woli i samodzielnie szukają sposobu polubownego rozstrzygnięcia sporu z pomocą jednego lub kilku mediatorów. Mediatorzy są niezależnymi i bezstronnymi osobami bez uprawnień decyzyjnych, które pomagają spierającym się stronom w procesie mediacyjnym. W treści ustawy świadomie unika się określania dokładnego sposobu postępowania w procesie mediacyjnym. Ustanawia się jednak kilka związanych z tą działalnością ograniczeń i obowiązków dotyczących ujawniania, mających na celu ochronę niezależności i bezstronności zawodu mediatora. Przepisy stanowią ponadto, że mediatorzy zobowiązani są do zachowania względem swoich klientów ścisłej poufności.

Ustawa promuje również wspólne rozstrzygnięcia sporów poprzez wprowadzenie do kodeksu postępowania cywilnego (Zivilprozessordnung) różnych elementów zachęcających. Od wejścia w życie ustawy, jeśli przykładowo strony wniosą sprawę do sądu, będą musiały oświadczyć, czy próbowały już rozwiązać spór przy pomocy środków pozaprosesowych, takich jak mediacja, a także czy istnieje jakiś szczególny powód, aby nie brać pod uwagę takiego rozwiązania. Sąd może poza tym zasugerować, aby strony spróbowały rozstrzygnąć spór w drodze mediacji lub przy pomocy innych środków pozaprosesowych. Jeśli strony wyrażą na to zgodę, sąd może zarządzić zawieszenie postępowania. Obecnie nie przewiduje się przyznawania pomocy prawnej na mediację.

Przepisy zobowiązują rząd federalny do złożenia Bundestagowi pięć lat po wejściu w życie ustawy sprawozdania z jej skutków. Rząd musi również zdecydować, czy potrzebne będą dalsze kroki legislacyjne odnośnie do szkolenia i doskonalenia zawodowego mediatorów.

Informacje i szkolenie

Ogólne informacje znajdują się na stronie internetowej [Federalnego Ministerstwa Sprawiedliwości](#) (Bundesministerium der Justiz).

Nie istnieją przepisy określające profil zawodowy mediatora. Nie istnieją również ograniczenia w dostępie do tego zawodu. Mediatorzy są sami odpowiedzialni za dopilnowanie, aby posiadać niezbędną wiedzę i doświadczenie (poprzez odpowiednie szkolenie i kursy doskonalenia zawodowego), tak aby w godny zaufania sposób móc doradzać stronom w postępowaniu mediacyjnym. Niemieckie przepisy określają wiedzę ogólną, kompetencje i procedury, jakie odpowiednie uprzednie szkolenie powinno obejmować. Każda osoba spełniająca te kryteria może pracować jako mediator. Nie jest określony minimalny wiek, nie ma również przykładowo wymogów co do ewentualnej konieczności odbycia studiów wyższych.

Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości ma prawo ustanawiania przepisów wprowadzających dodatkowe szkolenie i inne ewentualne kryteria związane z tym zawodem. Każda osoba, która z powodzeniem ukończy formę szkolenia odpowiadającą zawartym w tych przepisach wymogom będzie w przyszłości posiadać prawo do używania tytułu „biegły mediator” (*zertifizierter Mediator*).

Obecnie nie przewiduje się w tej sprawie żadnego formalnego postępowania.

Szkolenie mediatorów oferowane jest obecnie przez stowarzyszenia, organizacje, uniwersytety, przedsiębiorstwa oraz przez osoby fizyczne.

Jakie są koszty mediacji?

Mediacja nie jest bezpłatna, wynagrodzenie zależy od umowy pomiędzy mediatorem a zainteresowanymi stronami.

Nie ma przepisów, które regulowałyby opłaty za mediację, nie istnieją również statystyki dotyczące kosztów takich usług. Realistycznie można przyjąć, że wysokość stawek godzinowych oscyluje pomiędzy 80 a 250 EUR.

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

Ugoda zawarta w drodze mediacji może być egzekwowana przy udziale adwokata lub notariusza (§§ 796a do 796c i 794(1)(5) Kodeksu postępowania cywilnego (Zivilprozessordnung)).

Powiązane strony

[Federalne Stowarzyszenie Mediacji Rodzinnej](#)

[Federalne Stowarzyszenie Mediacji](#)

[Federalne Stowarzyszenie Mediacji w dziedzinie Gospodarki i Pracy](#)

[Centrum Mediacji](#)

[Niemieckie Stowarzyszenie Adwokatów](#)

Ostatnia aktualizacja: 12/04/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki

Mediacja w państwach członkowskich - Estonia

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór drogą mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów, w ramach której mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Organy rządowe oraz prawnicy praktycy w Estonii znają zalety mediacji.

Z kim należy się skontaktować?

W Estonii należy dokonać rozróżnienia pomiędzy postępowaniem mediacyjnym a postępowaniem pojedynczym. Mediacja jest pojęciem szerokim, obejmującym wszelkie czynności, w ramach których niezależna osoba trzecia, nieposiadająca uprawnień sędziego arbitrażowego, podejmuje interwencję pomiędzy osobami będącymi w sporze w jakiegokolwiek sprawie.

W niektórych przypadkach mediatorem może być Kanclerz Sprawiedliwości. Wprawdzie w ustawie o Kanclerzu Sprawiedliwości nie używa się terminu „rzecznik praw obywatelskich”, jednak w rzeczywistości Kanclerz Sprawiedliwości pełni również funkcję rzecznika praw obywatelskich, monitoruje bowiem przestrzeganie przez instytucje rządowe podstawowych praw i wolności człowieka, a także zasad dobrych rządów. Monitoruje on również działalność władz lokalnych, osób prawnych prawa publicznego oraz podmiotów prywatnych wykonujących funkcje publiczne. Począwszy od 2011 r., na mocy art. 4 Konwencji o prawach dziecka, Kanclerz Sprawiedliwości pełni także funkcję rzecznika praw dziecka. Więcej informacji można znaleźć na [stronie internetowej Urzędu Kanclerza Sprawiedliwości](#).

Zgodnie z przepisami prawa estońskiego postępowanie pojednawcze oznacza czynności prowadzone przez rozjemcę lub organ pojednawczy w sprawach cywilnych. Postępowanie pojednawcze regulują przepisy ustawy o postępowaniu pojednawczym, natomiast postępowanie mediacyjne podlega przepisom odrębnej ustawy o mediacji. Ustawa o postępowaniu pojednawczym została opracowana w celu transpozycji do prawa estońskiego dyrektywy 2008/52/WE w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych.

Zgodnie z przepisami ustawy o postępowaniu pojednawczym rozjemcą może być każda osoba fizyczna, do której strony zwróciły się z prośbą o występowanie w tym charakterze. Adwokaci i notariusze również mogą pełnić funkcję rozjemcy. Zgodnie z przepisami ustawy rolę rozjemcy można powierzyć także organowi władzy państwowej lub lokalnej.

Wykaz notariuszy, którzy zadeklarowali wolę występowania w charakterze rozjemcy, można znaleźć na [stronie internetowej](#) Izby Notarialnej.

Wykaz adwokatów, którzy zadeklarowali wolę występowania w charakterze rozjemcy, można znaleźć na [stronie internetowej](#) Izby Notarialnej.

Ministerstwo Spraw Społecznych zamierza rozwijać działalność mediatorów rodzinnych i rozjemców.

Można również zwrócić się do następujących organizacji pozarządowych:

[Estońskie Stowarzyszenie Mediatorów](#) udziela informacji w języku estońskim i angielskim. Osobą do kontaktów jest [Anneli Liivamägi](#).

[Estońska Unia na rzecz Dobra Dziecka](#) jest nienastawionym na zysk stowarzyszeniem mającym na celu ochronę praw dziecka. Do jej zadań należy m. in. udzielanie porad rodzicom, którzy zamierzają uzyskać separację lub rozwód, i zachęcenie ich do skorzystania z usług rozjemców w celu ochrony interesów ich dzieci. Unia organizuje szkolenia w dziedzinie mediacji rodzinnej.

[Estońskie Stowarzyszenie Ubezpieczycieli](#) powołało mediatora ubezpieczeniowego, który zajmuje się rozpatrywaniem sporów pomiędzy ubezpieczonymi a ubezpieczycielami lub pośrednikami ubezpieczeniowymi.

Na mocy ustawy o rozstrzyganiu sporów zbiorowych pracy w wypadku powstania sporu zbiorowego pracy (sporu dotyczącego warunków układu zbiorowego pracy) strony mają prawo zwrócić się do Rozjemcy Publicznego. Rozjemca Publiczny jest bezstronnym specjalistą, który pomaga stronom sporu osiągnąć kompromis.

Adres do kontaktów z Rozjemcą Publicznym w sprawie sporów zbiorowych pracy: Henn Pärn, Rozjemca Publiczny, numer telefonu, e-mail [Henn.](#)

[Parn@riikiklepitaja.ee](#). Więcej informacji można znaleźć na [stronie internetowej](#) Rozjemcy Publicznego.

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Procedura pojednawcza przewidziana w ustawie o postępowaniu pojednawczym może być zasadniczo stosowana w celu rozstrzygnięcia wszelkich sporów na gruncie prawa cywilnego. Istnieje procedura pojednawcza w sprawach cywilnych, w których spór dotyczy stosunku z zakresu prawa prywatnego i jest rozpoznawany przez sąd rejonowy. Wprawdzie brak jest porównawczych danych statystycznych, ale najprawdopodobniej z mediacji najczęściej korzysta się w dziedzinie prawa rodzinnego.

Kanclerz Sprawiedliwości rozstrzyga spory dotyczące dyskryminacji, w których osoba zainteresowana składa oświadczenie, że była dyskryminowana ze względu na płeć, rasę, narodowość (pochodzenie etniczne), kolor skóry, język, pochodzenie, wyznanie, przekonania polityczne lub inne przekonania, status finansowy lub społeczny, wiek, niepełnosprawność, orientację seksualną lub z innych względów określonych przepisami prawa. Mediatorzy mogą również prowadzić czynności w przypadku naruszenia praw podstawowych.

Rozjemca Publiczny występuje w charakterze rozjemcy w sporach zbiorowych pracy.

Czy istnieją szczególne zasady, do których należy się stosować?

Zgodnie z prawem estońskim korzystanie z mediacji jest co do zasady dobrowolne.

[Estońskie Stowarzyszenie Mediatorów](#) opracowało standardy w zakresie kwalifikacji, których wymagać się będzie od rozjemców zamierzających prowadzić działalność w dziedzinie mediacji rodzinnej w Estonii.

Estoński kodeks postępowania cywilnego zawiera szczególny przepis, który przewiduje prowadzenie postępowania pojednawczego przez sędziego w sytuacji, gdy któreś z rodziców narusza orzeczenie dotyczące kontaktów z dzieckiem. Zgodnie z art. 563 kodeksu na wniosek jednego z rodziców sąd może wezwać oboje rodziców do sądu w celu rozstrzygnięcia sporu w drodze ugody. Sąd wzywa rodziców do osobistego stawiennictwa i informuje ich o potencjalnych konsekwencjach prawnych (grzywna lub pozbawienie wolności) grożących w przypadku niestawiennictwa.

Kodeks postępowania cywilnego stanowi również, że w wypadku gdy sąd uzna to za konieczne w celu rozstrzygnięcia sporu z uwagi na okoliczności sprawy oraz dotychczasowy przebieg postępowania, może on nakazać stronom uczestnictwo w procedurze pojednawczej przewidzianej w ustawie o postępowaniu pojednawczym.

Postępowanie pojednawcze prowadzone za pośrednictwem Kanclerza Sprawiedliwości regulują przepisy art. 355-3515 ustawy o Kanclerzu Sprawiedliwości. Rozstrzygnięcie sporów zbiorowych pracy, czynności Rozjemcy Publicznego oraz prawa i obowiązki stron uczestniczących w postępowaniu regulują przepisy ustawy o rozstrzyganiu sporów zbiorowych pracy.

Regulamin postępowania przed mediatorem ubezpieczeniowym powołanym przez [Estońskie Stowarzyszenie Ubezpieczycieli](#) jest dostępny na [stronie internetowej Stowarzyszenia](#).

Ministerstwo Spraw Społecznych wspiera rozwój mediacji rodzinnej; pomoc ta obejmuje tworzenie standardów w zakresie kwalifikacji mediatorów rodzinnych. W przyszłości rząd lub władze lokalne będą mogły proponować usługi w zakresie mediacji i pokrywać koszty niektórych z tych usług.

Informacje i szkolenia

Informacje na temat rozjemców prowadzących działalność na mocy ustawy o postępowaniu pojednawczym, w tym notariuszy i adwokatów, można znaleźć na stronach internetowych tych spośród nich, którzy występują w charakterze rozjemców. Wykaz notariuszy, którzy zadeklarowali wolę występowania w charakterze rozjemcy, można znaleźć na [stronie internetowej](#) Izby Notarialnej. Te same informacje odnośnie do adwokatów znajdują się na [stronie internetowej](#) Estońskiej Izby Adwokackiej.

Informacje na temat działań w charakterze rozjemcy prowadzonych przez Kanclerza Sprawiedliwości można znaleźć na [stronie internetowej](#) Kanclerza Sprawiedliwości.

Informacje o czynnościach Rozjemcy Publicznego występującego w charakterze rozjemcy można znaleźć na [stronie internetowej](#) Rozjemcy Publicznego. Szkolenia dla mediatorów prowadzi podmioty sektora prywatnego (np. Stowarzyszenie Mediatorów). Nie istnieją żadne szczególne uregulowania dotyczące szkoleń dla mediatorów.

Jakie są koszty mediacji?

Na mocy ustawy o postępowaniu pojednawczym postępowanie pojednawcze nie jest bezpłatne, a kwestie dotyczące kosztów jego przeprowadzenia należy uregulować w umowie zawartej pomiędzy mediatorem oraz stronami postępowania. Zgodnie z informacjami podanymi na stronie internetowej Stowarzyszenia Mediatorów w 2013 r. koszt jednej sesji postępowania pojednawczego dla rodzin wynosił 60 EUR. Koszt mediacji dzieli się po równo pomiędzy strony.

Jeżeli sąd uzna za niezbędne skorzystanie z usług rozjemcy lub mediatora w celu rozstrzygnięcia sporu, wówczas strona znajdująca się w gorszej sytuacji materialnej może zwrócić się o przyznanie pomocy państwa na pokrycie kosztów.

W przypadku, gdy w charakterze rozjemcy występuje Kanclerz Sprawiedliwości, nie pobiera się żadnej opłaty. Z procedurą pojednawczą mogą jednak wiązać się dodatkowe koszty. O tym, kto ma pokryć tego rodzaju koszty, decyduje Kanclerz Sprawiedliwości.

Rozstrzygnięcie sporów zbiorowych pracy przez Rozjemcę Publicznego jest również nieodpłatne. Koszty wynikłe z rozstrzygnięcia sporu zbiorowego pracy ponosi strona uznana za winną lub są one dzielone pomiędzy strony za obopólną zgodą.

Mediator ubezpieczeniowy ustanowiony przez Estońskie Stowarzyszenie Ubezpieczycieli pobiera opłatę administracyjną w wysokości 50 EUR, natomiast wynagrodzenie rozjemcy ubezpieczeniowego wynosi maksymalnie 160 EUR. Jeśli postępowanie pojednawcze nie doprowadzi do zakończenia sporu, wówczas rozjemca ubezpieczeniowy pobiera połowę stawki wyjściowej.

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

Na mocy ustawy o postępowaniu pojednawczym ugoda zawarta w wyniku postępowania pojednawczego podlega wykonaniu po przeprowadzeniu, na wniosek, odpowiedniej procedury nadania jej klauzuli wykonalności (art. 6271 i 6272 kodeksu postępowania cywilnego). Również notariusz może nadać klauzulę wykonalności ugodzie zawartej w wyniku postępowania pojednawczego przeprowadzonego przez notariusza lub adwokata zgodnie z przepisami ustawy o notariacie.

Porozumienie osiągnięte za pośrednictwem Rozjemcy Publicznego, rozstrzygające spór zbiorowy pracy, jest wiążące dla obu stron i obowiązuje od dnia podpisania, o ile nie uzgodniono innego terminu jego wejścia w życie. Tego rodzaju porozumienie nie stanowi jednak tytułu wykonawczego.

Ostatnia aktualizacja: 11/12/2014

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [en](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Mediacja w państwach członkowskich - Irlandia

Z kim należy się skontaktować?

Nie istnieje centralny organ państwa odpowiedzialny za świadczenie usług mediacji.

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Mediacja jest najbardziej rozpowszechniona w sprawach o uszkodzenie ciała, w sprawach rodzinnych i gospodarczych oraz w sprawach dotyczących skarg o stosowanie niezgodnej z prawem dyskryminacji podlegających prawodawstwu dotyczącemu równości.

Czy istnieją szczególne reguły, do których należy się zastosować?

Uszkodzenia ciała

Ogólnie rzecz biorąc, mediacja jest dobrowolna. Przepisy dotyczące mediacji zostały określone w Civil Liability and Courts Act (ustawie o odpowiedzialności cywilnej i sądach) z 2004 r. (art. 15 i 16). W art. 15 zdefiniowano pojęcie spotkania mediacyjnego. Sąd może nakazać stronom postępowania w sprawie o uszkodzenie ciała odbycie spotkania w celu omówienia i podjęcia próby zakończenia sprawy. Jeżeli strona nie zastosuje się do takiego nakazu, sąd może nałożyć na stronę obowiązek uiszczenia wynikłych kosztów.

W takim przypadku mediatorem może być, w określonych okolicznościach, osoba wyznaczona przez jeden z organów określonych do celów wspomnianego artykułu w zarządzeniu Ministra Sprawiedliwości, Równości i Reformy Prawa (Minister for Justice, Equality and Law Reform).

Dodatkowe informacje znajdują się w [Civil Liability and Courts Act 2004 \(Bodies Prescribed under Section 15\) Order 2005](#) (zarządzeniu z 2005 r. do ustawy o odpowiedzialności cywilnej i sądach z 2004 r. (organy określone w art. 15)) i w [Civil Liability and Courts Act 2004 \(Bodies Prescribed under Section 15\) \(no. 2\) order 2005](#) (zarządzeniu z 2005 r. (nr 2) do ustawy o odpowiedzialności cywilnej i sądach z 2004 r. (organy określone w art. 15)).

Prawo rodzinne

W obszarze prawa rodzinnego wiele ustaw wymaga od reprezentantów prawnych stron spraw o separację/rozwód omówienia (odpowiednio) z powodem lub pozwanym możliwości skorzystania z mediacji. Ma to na celu pomoc w doprowadzeniu do separacji lub rozwodu za porozumieniem stron. Reprezentanci prawni są również zobowiązani podać zainteresowanym stronom imiona i nazwiska oraz adresy osób wykwalifikowanych w dziedzinie świadczenia usług mediacji dla rozstających się małżonków – i zaświadczyć przed sądem, że spełnili ten wymóg. Jeżeli nie przedłożono takiego zaświadczenia, sąd może odroczyć postępowanie na czas, jaki uzna za stosowny do przeprowadzenia przez reprezentanta prawnego odpowiednich rozmów.

Szczegółowe informacje znajdują się na stronach internetowych [Family Support Agency](#) (Agencji Pomocy Rodzinie) i [Family Mediation Service](#) (usług mediacji rodzinnej).

Sprawy gospodarcze

Podczas rozpoznawania sprawy z commercial list (listy spraw gospodarczych) (zgodnie z rozdziałem (order) 63A [Rules of the Superior Courts](#) (Commercial Proceedings)) (regulaminu sądów apelacyjnych (postępowanie w sprawach gospodarczych) z 2004 r.), na wniosek jednej ze stron lub z własnej inicjatywy sędziego może postanowić o „odroczeniu postępowania lub rozstrzygnięcia danej kwestii objętej postępowaniem na okres, który sędzią uzna za stosowny, jednak nieprzekraczający 28 dni, w celu zapewnienia stronom czasu na rozważenie, czy to postępowanie lub kwestia powinny zostać skierowane do rozstrzygnięcia w drodze mediacji, postępowania pojednawczego lub arbitrażu, a gdy strony podejmą taką decyzję w odniesieniu do danego postępowania lub kwestii, o wydłużeniu czasu niezbędnego na dostosowanie się każdej ze stron do przepisów niniejszego regulaminu lub innych postanowień sądu”.

Equality Tribunal (Trybunał ds. Równości)

Więcej informacji na temat Equality Tribunal znajduje się na stronie internetowej [Citizens Information](#) (informacja dla obywateli) i na stronie internetowej [Equality Tribunal](#).

Informacje i szkolenia

Ogólnie szkolenie mediatorów nie należy do zadań państwa. Jednakże w zakresie zadań Family Support Agency (Agencji ds. Wspierania Rodzin) wchodzi prowadzenie szkoleń w dziedzinie mediacji rodzinnej. Aby zakwalifikować się do uczestnictwa w takim szkoleniu, kandydaci muszą ukończyć ogólne sześćdziesięciogodzinne szkolenie w zakresie mediacji i przejść rygorystyczną procedurę kwalifikacyjną.

Dodatkowe informacje można znaleźć na stronie internetowej [Family Support Agency](#).

Jakie są koszty mediacji?

Ogólnie mediacja nie jest bezpłatna; zapłata podlega uzgodnieniu pomiędzy prywatnym mediatorem i stronami.

[Family Mediation Service](#) i [Equality Tribunal](#) mogą jednakże świadczyć usługi bezpłatnie.

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

Ugodę osiągniętą w drodze mediacji można egzekwować jako rodzaj umowy.

Ostatnia aktualizacja: 01/05/2010

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej . Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Mediacja w państwach członkowskich - Grecja

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór drogą mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów, w ramach której mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Zarówno rząd, jak i prawnicy działający w wymiarze sprawiedliwości w Grecji są świadomi korzyści płynących z mediacji.

Z kim należy się skontaktować?

Usługi mediacji w Grecji świadczą organy wskazane poniżej.

Na podstawie ustawy nr 3898/2010 (grecki Dziennik Urzędowy, seria I, nr 211, 16.12.2010), która wprowadza do krajowego porządku prawnego dyrektywę 2008/52/WE, mediatorem jest prawnik, który uzyskał odpowiednie uprawnienia (licencjonowany mediator). Rada ds. licencjonowania mediatorów (*Επιτροπή Πιστοποίησης Διαμεσολαβητών*), utworzona na podstawie ww. ustawy, podlega Ministerstwu Sprawiedliwości, Przejrzystości i Praw Człowieka i jest odpowiedzialna za wydawanie licencji mediatorom. Mediator uzyskuje licencję po zdaniu egzaminu przed komisją egzaminacyjną złożoną z dwóch członków rady ds. licencjonowania mediatorów i jednym funkcjonariuszem wymiaru sprawiedliwości. Departament ds. zawodów prawniczych i komorników sądowych (*Τμήμα Δικηγορικού Λειτουργήματος και Δικαστικών Επιμελητών*) dyrekcji generalnej ds. administracji Ministerstwa Sprawiedliwości, Przejrzystości i Praw Człowieka jest odpowiedzialny za wydawanie licencji mediatorom i wydawanie aktów administracyjnych wymaganych do jej uzyskania. Departament jest odpowiedzialny również za sporządzanie wykazów akredytowanych organizacji kształcenia mediatorów i licencjonowanych mediatorów, a następnie za przekazanie tych wykazów sądom. Wykazy licencjonowanych mediatorów są dostępne na stronie internetowej [Ministerstwa Sprawiedliwości, Przejrzystości i Praw Człowieka](#).

Ministerstwo Pracy, Zabezpieczenia Społecznego i Dobrobytu świadczy usługi publiczne, dzięki którym pracownik może zażądać przeprowadzenia urzędowego wysłuchania w sporze dotyczącym zatrudnienia. Postępowanie prowadzi inspekcja pracy (*Επιθεώρηση Εργασίας*). Inspektor mający wiedzę specjalistyczną w danym zakresie wyznacza termin wysłuchania pracodawcy w celu wyjaśnienia jego stanowiska. Wysłuchanie takie jest niezależne od postępowania sądowego.

Rzecznik Praw Konsumentów (*Συνήγορος του Καταναλωτή*) jest niezależnym organem ochrony praw konsumentów, podlegającym Ministerstwu Rozwoju Regionalnego i Konkurencyjności. Rzecznik jest organem pozasądowym, który rozstrzyga polubownie spory konsumenckie oraz organem doradczym współpracującym z rządem w celu rozwiązywania problemów w dziedzinach objętych jego kompetencjami. Rzecznik nadzoruje również [rady polubownego rozstrzygania sporów](#) (*Επιτροπές Φιλικού Διακανονισμού*) przy lokalnych radach prefektury (*Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις*), które mogą podjąć działania, jeżeli nie toczy się równoległe postępowanie sądowe.

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Postępowanie mediacyjne prowadzi się:

w sprawach cywilnych i handlowych;

w dziedzinie prawa pracy i w celu rozstrzygnięcia sporów konsumenckich, co zostało opisane powyżej;

w sprawach, w których stroną są ofiary przemocy domowej (ustawa nr 3500/2006); oraz

w przypadku pewnych przestępstw określonych przez ustawę nr 3094/2010.

Czy istnieją szczególne zasady, do których należy się zastosować?

Grecja dokonała transpozycji [dyrektywy 2008/52/WE](#) ustawą nr 3898/2010 (grecki Dziennik Urzędowy, seria I, nr 211, 16.12.2010).

Na podstawie tej ustawy spory prawne z zakresu prawa prywatnego mogą podlegać mediacji na podstawie umowy zawartej przez strony, jeżeli są one uprawnione do swobodnego decydowania o przedmiocie sporu. Istnienie umowy w sprawie skierowania sporu do mediacji można udowodnić za pomocą dokumentu lub protokołu z sądu, przed którym toczy się sprawa, przy czym umowa ta podlega przepisom prawa zobowiązań.

Mediację można przeprowadzić, jeżeli: a) strony wyraziły zgodę na przeprowadzenie mediacji przed lub po przeprowadzeniu postępowaniu sądowego; b) sąd, w którym sprawa się toczy skierował strony na mediację, biorąc pod uwagę wszystkie aspekty sprawy; z zastrzeżeniem zgody wyrażonej przez strony, sąd jest w takim przypadku zobowiązany do odroczenia rozprawy na okres od trzech do sześciu miesięcy; c) sąd w innym państwie członkowskim zarządza mediację; d) skorzystanie z mediacji jest wymagane przez przepisy prawne.

Zarządzenie nr 109088 Ministra Sprawiedliwości, Przejrzystości i Praw Człowieka: a) ustanawia szczególne warunki wydawania licencji mediatorom i procedurę uznawania licencji w innym państwie członkowskim UE; takie uznanie i tymczasowa lub ostateczna utrata licencji wymaga uprzedniej zgody rady ds. licencjonowania mediatorów; b) ustanawia kodeks etyki licencjonowanych mediatorów; c) określa szczególne warunki nakładania kar za naruszenie kodeksu etyki; nałożenie kary musi być poprzedzone uprzednią zgodą rady; kary obejmują czasową lub ostateczną utratę licencji; oraz d) określa wszystkie inne właściwe zagadnienia.

Każda strona (lub jej przedstawiciel) uczestniczy w postępowaniu mediacyjnym w obecności swojego pełnomocnika.

Mediatora wyznaczają strony lub inna wybrana osoba.

Przebieg postępowania mediacyjnego określa mediator za zgodą stron, które mogą je zakończyć w każdym czasie. Postępowanie mediacyjne jest poufne; nie przechowuje się zapisów z przeprowadzonych rozmów. Mediator może skontaktować się i spotkać z każdą stroną w ramach postępowania mediacyjnego. Mediator nie może przekazywać drugiej stronie informacji uzyskanych podczas spotkań z jedną stroną, bez uzyskania tej strony.

Zgoda osoby wyznaczonej w charakterze mediatora nie jest wymagana. Odpowiedzialność mediatora w toku mediacji i ogranicza się do przypadków zamierzonego wprowadzenia w błąd.

Mediator sporządza protokół z postępowania mediacyjnego, który musi zawierać:

a) pełne imię i nazwisko mediatora;

b) miejsce i datę przeprowadzenia mediacji;

c) pełne imię i nazwisko każdej osoby biorącej udział w postępowaniu mediacyjnym;

d) wskazanie umowy, na podstawie której przeprowadzono mediację;

e) ugodę, do której doszły strony podczas postępowania mediacyjnego lub potwierdzenie, że takiej ugody nie dało się osiągnąć, jak również powód sporu.

Po zakończeniu postępowania mediacyjnego protokół z mediacji jest podpisywany przez mediatora, strony i ich pełnomocników. Na wniosek przynajmniej jednej ze stron mediator dopilnuje, aby oryginał protokołu został złożony w sekretariacie sądu pierwszej instancji orzekającym w składzie jednoosobowym w okręgu, w którym przeprowadzono mediację. Wymaga to dokonania płatności, której podstawa i skorygowana kwota zostały określone we wspólnym zarządzeniu Ministra Finansów i Ministra Sprawiedliwości, Przejrzystości i Praw Człowieka. Jeżeli postępowanie mediacyjne nie zakończy się ugodą, protokół z mediacji może zostać podpisany jedynie przez mediatora.

Z chwilą złożenia protokołu z mediacji w sekretariacie sądu pierwszej instancji orzekającego w składzie jednoosobowym zostaje on uznany za tytuł egzekucyjny, przewidziany w art. 904 ust. 2 lit. c) kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli zawiera ugodę stron dotyczącą żądania, które może podlegać egzekucji.

Praktyczne zastosowanie alternatywnych sposobów rozstrzygania sporów (ADR)

Jedyną metodą alternatywnego rozstrzygania sporów, którą można uznać za dostępną w Grecji jest **polubowne rozstrzygnięcie sporów**:

Zgodnie z art. 99 i nast. greckiego kodeksu postępowania upadłościowego mediatora można wyznaczyć do celów postępowania dotyczącego transakcji na wniosek osoby fizycznej lub prawnej złożony w sądzie ds. upadłości (*πρωχρευτικό δικαστήριο*).

Sąd ds. upadłości stwierdza ważność wniosku i może wyznaczyć mediatora wybranego z listy biegłych. Zadaniem mediatora jest doprowadzenie do zawarcia ugody pomiędzy dłużnikiem a (określoną prawnie) większością wierzycieli w celu zapewnienia dalszego funkcjonowania spółki dłużnika.

Mediator może zwrócić się do instytucji kredytowej lub finansowej o wszelkie informacje dotyczące działalności gospodarczej dłużnika, co może przyczynić się do tego, że postępowanie mediacyjne zakończy się powodzeniem.

Jeżeli niemożliwe jest zawarcie ugody, mediator niezwłocznie informuje o tym prezesa sądu, który wszczyna postępowanie w sądzie ds. upadłości. Rola mediatora kończy się na tym etapie.

Informacje i kształcenie

Rada ds. licencjonowania mediatorów jest odpowiedzialna za wydawanie licencji mediatorom; zapewnienie, by kształcenie mediatorów było zgodne z wymogami; zapewnienie, by mediatorzy przestrzegali kodeksu etyki i zalecanie Ministrowi Sprawiedliwości, Przejrzystości i Praw Człowieka nałożenia przewidzianych przez prawo kar.

Kształcenie mediatorów zapewniać może niedochodowa organizacja zrzeszająca przynajmniej jedną izbę adwokacką i przynajmniej jedną izbę krajową, prowadząca działalność na podstawie licencji wydanej przez departament ds. zawodów prawniczych i komorników sądowych dyrekcji generalnej ds. administracji Ministerstwa Sprawiedliwości, Przejrzystości i Praw Człowieka, na wniosek rady ds. licencjonowania mediatorów. Dekret prezydencki nr 123 /2011 wydany na podstawie wniosku Ministra Sprawiedliwości, Przejrzystości i Praw Człowieka, Ministra Finansów, Ministra Konkurencyjności i Żeglugi, Ministra Edukacji, Uczenia się przez całe Życie i Religii, określa warunki akredytacji i funkcjonowania organizacji kształcenia mediatorów, zawartość programu kształcenia podstawowego i ustawicznego, czas trwania i miejsce kształcenia, kwalifikacje osób prowadzących kształcenie, liczbę uczestników i kary nakładane na organizacje, które nie spełniły wymogów. Kary obejmują grzywny lub czasową bądź ostateczną utratę akredytacji przyznanej placówce. Kryteria wyboru i stosowania kar zostaną określone w ww. dekreście prezydenckim. Aby uzyskać akredytację, organizacja prowadząca kształcenie musi dokonać płatności, której podstawa i skorygowana kwota zostały określone we wspólnym zarządzeniu Ministra Finansów i Ministra Sprawiedliwości, Przejrzystości i Praw Człowieka.

Ministerstwo Sprawiedliwości, Przejrzystości i Praw Człowieka stosuje wszystkie odpowiednie środki, w szczególności internet, by informować opinię publiczną o sposobach korzystania z mediacji.

Jakie są koszty mediacji?

Mediatorzy otrzymują wynagrodzenie według stawek godzinowych za maksymalnie 24 godziny, co obejmuje również czas potrzebny na przygotowanie się do postępowania. Mediator może ustalić ze stronami sporu inny sposób wynagrodzenia. Koszt skorzystania z usług mediatora jest dzielony równo pomiędzy strony, chyba że ustalono inaczej. Każda strona ponosi koszty honorarium pełnomocnika, z którego usług korzysta. Opłata podstawowa oraz skorygowana stawka godzinowa za mediację jest ustalona zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości, Przejrzystości i Praw Człowieka.

Czy ugodą zawartą w wyniku mediacji może być egzekwowana?

Po zakończeniu postępowania mediacyjnego protokół z mediacji jest podpisywany przez mediatora, strony i ich pełnomocników. Jeżeli przynajmniej jedna ze stron zwróci się z takim żądaniem, mediator zapewnia, by oryginał protokołu był złożony w sekretariacie sądu pierwszej instancji orzekającego w składzie jednoosobowym w okręgu, w którym przeprowadzono mediację. Wymaga to dokonania płatności, której podstawa i skorygowana kwota zostały określone we wspólnym zarządzeniu Ministra Finansów i Ministra Sprawiedliwości, Przejrzystości i Praw Człowieka. Jeżeli postępowanie mediacyjne nie zakończy się ugodą, protokół z mediacji może być podpisany jedynie przez mediatora.

Z chwilą złożenia protokołu z mediacji w sekretariacie sądu pierwszej instancji orzekającego w składzie jednoosobowym zostaje on uznany za tytuł egzekucyjny, przewidziany w art. 904 ust. 2 lit. c) kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli zawiera ugodę stron dotyczącą żądania, które może podlegać egzekucji.

Wszczęcie postępowania mediacyjnego zawieszają bieg przedawnienia do czasu zakończenia tego postępowania. Z zastrzeżeniem art. 261 i nast. kodeksu cywilnego, zawieszenie biegu przedawnienia kończy się, z chwilą z którą sporządza się protokół z nieudanego postępowania mediacyjnego lub jedna ze stron doręcza drugiej stronie i mediatorowi zawiadomienie kończące postępowanie mediacyjne lub inny dokument mający ten sam skutek.

Na podstawie art. 10 dyrektywy 2008/52/WE wnioski należy składać do sekretariatu sądu pierwszej instancji orzekającego w składzie jednoosobowym w okręgu, w którym odbyła się mediacja. Sąd ten jest właściwym organem (przewidzianym w art. 6 ust. 1 i ust. 2 dyrektywy).

Powiązane strony

 [Izba Adwokacka w Atenach](#)

 [Ministerstwo Pracy, Zabezpieczenia Społecznego i Dobrobytu](#)

 [Rzecznik Praw Konsumentów](#)

 [Ministerstwo Sprawiedliwości, Przejrzystości i Praw Człowieka](#)

[Greckie Centrum Mediacji i Arbitrażu](#)

Ostatnia aktualizacja: 25/06/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki

Mediacja w państwach członkowskich - Hiszpania

Jednym ze czynników, które w ostatnich latach wpłynęły na wymiar sprawiedliwości w Hiszpanii, jest wzrost liczby rozpatrywanych spraw, co niekorzystnie odbija się na efektywności funkcjonowania systemu sądownictwa.

Z tego powodu poszukuje się alternatywnych sposobów rozwiązywania konfliktów, które byłyby bardziej skuteczne niż obecnie obowiązujący model.

Jednym z tych sposobów, obok arbitrażu i postępowania pojednawczego, jest mediacja.

Z kim należy się skontaktować?

Informacje dostępne w zakładce „Jak znaleźć mediatora w Hiszpanii?”.

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Ustawa nr 5/2012 z dnia 6 lipca 2012 r. o mediacji w sprawach cywilnych i handlowych wprowadza do hiszpańskiego porządku prawnego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/52/WE z dnia 21 maja 2008 r. Ustawa przewiduje minimalne ramy prawne świadczenia usług mediacji bez naruszania przepisów przyjętych przez wspólnoty autonomiczne.

Mediacja z zakresu prawa pracy

Mediacja jest bardzo rozpowszechniona w sporach z zakresu prawa pracy. Czasami istnieje obowiązek skorzystania z mediacji przed skierowaniem sprawy do sądu. Spory zbiorowe zazwyczaj podlegają mediacji, a w niektórych wspólnotach autonomicznych mediacją są objęte również spory indywidualne.

We wspólnotach autonomicznych funkcjonują organy zajmujące się mediacją w sprawach z zakresu prawa pracy, które specjalizują się w tej tematyce. Na poziomie państwa Międzyzwiązkowa Służba Mediacji i Arbitrażu (Servicio Interconfederal de Mediación y Arbitraje – SIMA) oferuje bezpłatne usługi mediacyjne w przypadku sporów, które wykraczają poza kompetencje [wspólnot autonomicznych](#).

Ustawa nr 36/2011 regulująca funkcjonowanie sądów pracy wprowadziła nowatorskie rozwiązanie poprzez ustanowienie ogólnej zasady, zgodnie z którą do wszystkich pozwów musi być dołączone zaświadczenie o uprzednim podjęciu próby pojednania lub mediacji przed odpowiednim organem administracji, Służbą ds. Mediacji, Arbitrażu i Postępowania Pojednawczego (SMAC) lub przed organami pełniącymi takie funkcje na podstawie układu zbiorowego pracy. Należy jednak zauważyć, że w następnym artykule wymieniono postępowania nieobjęte tym wymogiem.

Ustawa nr 36/2011 zawiera wyraźne odwołanie do mediacji – nie tylko w postępowaniu pojednawczym przed rozpoczęciem postępowania sądowego, ale również w jego toku.

Mediacja w zakresie prawa cywilnego i rodzinnego

Ustawa nr 5/2012 o mediacji w sprawach cywilnych i handlowych przewiduje możliwość poinformowania stron na posiedzeniu wstępnym o tym, że mogą skorzystać z mediacji, aby rozwiązać spór, przy czym biorąc pod uwagę cel postępowania sądowego, sąd może zwrócić się do stron o zawarcie ugody, która zakończyłaby postępowanie lub pozwoliłaby stronom złożyć wnioski o zawieszenie postępowania, by mogły one rozpocząć postępowanie mediacyjne lub arbitrażowe.

Ustawa nr 5/2012 znacząco zmieniła regulacje prawne w tym zakresie, mianowicie wprowadziła do hiszpańskiego kodeksu postępowania cywilnego wyraźne odesłanie do mediacji jako jednej z pozasądowych metod zakończenia postępowania.

Jeżeli chodzi o hiszpański system prawny, postępowanie mediacyjne w prawie rodzinnym jest najbardziej ustrukturyzowanym procesem. Jest to również najbardziej prędko rozwijająca się dziedzina.

W odniesieniu do regulacji na szczeblu rządu centralnego ustawa nr 15/2005 stanowi ogromny krok naprzód, ponieważ uznaje mediację za dobrowolną alternatywną metodę rozwiązywania sporów w sprawach rodzinnych, przy czym stwierdza, że wolność jest jedną z najważniejszych wartości hiszpańskiego systemu prawnego. Jednocześnie ustawa ta przewiduje, że strony mogą w dowolnym momencie wnieść o zawieszenie postępowania, tak by mogły przeprowadzić mediację rodzinną oraz spróbować zawrzeć ugodę co do kwestii spornych w danej sprawie.

Ponadto hiszpański kodeks postępowania cywilnego przewiduje, że strony, za wzajemnym porozumieniem, mogą wnieść o zawieszenie postępowania, aby wziąć udział w mediacji, przy czym w przepisach nie wymaga się, by sąd zawiesił postępowanie *ab initio* w celu skierowania stron na spotkanie informacyjne, ani nie sugeruje się takiego rozwiązania.

Usługi mediacji w sprawach rodzinnych są bardzo zróżnicowane w poszczególnych wspólnotach autonomicznych, a nawet wewnątrz samej wspólnoty różnią się w zależności od miasta. W niektórych wspólnotach autonomicznych to wspólnota świadczy te usługi (jak na przykład w Katalonii), podczas gdy w innych wspólnotach usługi w zakresie mediacji rodzinnej świadczą władze lokalne (*Ayuntamientos*).

Rada Generalna Sądownictwa (Consejo General del Poder Judicial) wspiera i nadzoruje inicjatywy mediacyjne w różnych sądach w Hiszpanii przy wsparciu wspólnot autonomicznych, uniwersytetów, władz lokalnych czy stowarzyszeń.

Mediacja w zakresie prawa karnego

Celem mediacji w zakresie prawa karnego jest, z jednej strony, działanie na rzecz resocjalizacji sprawcy, a z drugiej strony, naprawienie szkody na rzecz ofiary przestępstwa.

W wymiarze sprawiedliwości dla nieletnich (od 14 do 18 roku życia) mediację wskazuje się wyraźnie jako środek ich resocjalizacji. Postępowanie mediacyjne przeprowadza zespół wspierający służby ds. ścigania nieletnich (*Fiscalía de Menores*), jednak mediację mogą również prowadzić organizacje ze wspólnot autonomicznych lub inne takie jednostki lub stowarzyszenia.

W wymiarze sprawiedliwości dla osób pełnoletnich nie przewidziano postępowania mediacyjnego, chociaż w praktyce prowadzi się je w niektórych prowincjach na podstawie kodeksów karnych i kodeksów postępowania karnego, które pozwalają na dobrowolne poddanie się karze oraz obniżenie wymiaru kary poprzez naprawienie szkody. Rozwiązanie to stosuje się również na podstawie obowiązujących przepisów międzynarodowych.

Zazwyczaj mediacja jest prowadzona w przypadku mniej poważnych przestępstw, takich jak wykroczenia, chociaż jest to również możliwe w przypadku bardziej poważnych przestępstw w zależności od okoliczności.

W przypadku przemocy domowej prawo organiczne nr 1/2004 dotyczące ogólnych środków zapobiegających przemocy ze względu na płeć wyraźnie zakazuje mediacji w sprawach, w których doszło do przemocy ze względu na płeć. Coraz więcej osób jest jednak zwolennikami wprowadzenia do tej dziedziny prawa postępowania mediacyjnego, ponieważ umożliwiłoby to analizę poszczególnych spraw, aby stwierdzić, czy mediacja jest właściwym rozwiązaniem w danym przypadku. W tym kontekście Rada Generalna Sądownictwa w sprawozdaniu z 2001 r. dotyczącym przemocy domowej ze względu na płeć podkreśliła, że drobniejsze przestępstwa lub przestępstwa obejmujące przemoc domową powinny być kierowane do sądów cywilnych.

Rada Generalna Sądownictwa (Consejo General del Poder Judicial) wspiera i nadzoruje inicjatywy z zakresu mediacji w miejscowych sądach śledczych (*Juzgados de Instrucción*), sądach karnych (*Juzgados de lo Penal*) oraz sądach prowincji (*Audiencias Provinciales*). Jak dotąd najliczniejsze doświadczenia w tym zakresie zebrano w Katalonii i kraju Basków.

Mediacja w sprawach spomych z zakresu prawa administracyjnego

Ustawa dotycząca postępowania spornego z zakresu prawa administracyjnego nie przewiduje wyraźnie możliwości skorzystania z alternatywnych metod rozwiązywania sporów przy pomocy strony trzeciej, chociaż nie zakazuje takich metod.

Ustawa przewiduje również możliwość kontroli legalności czynności organów administracji innymi środkami, które uzupełniają środki sądowe, by zapobiec podejmowaniu niepotrzebnych czynności przez sąd oraz zapewnić niedrogie i szybkie metody rozwiązywania licznych sporów.

📄 **Strona internetowa poświęcona wymiarowi sprawiedliwości** zawiera informacje o organach sądowych świadczących usługi mediacji sądowej z zakresu prawa cywilnego, handlowego, karnego, rodzinnego i prawa pracy, jak również o różnych profesjonalnych stowarzyszeniach świadczących różne usługi z zakresu mediacji pozasądowej.

Czy istnieją szczególne zasady, do których należy się zastosować?

Postępowanie mediacyjne jest co do zasady prowadzone przez bezstronną stronę trzecią związaną obowiązkiem zachowania poufności.

Strony, z pomocą prawników, mogą zdecydować się na postępowanie mediacyjne i zawiadomić o tym sąd, z kolei sąd może się zwrócić do stron, jeżeli uzna, że ich sprawa powinna być rozstrzygnięta w drodze mediacji.

W sprawach karnych w celu rozpoczęcia mediacji na ogół najpierw nawiązuje się kontakt ze sprawcą, a kiedy ten się zgodzi – z ofiarą.

Informacje i szkolenia

Ustawa nr 5/2012 o mediacji w sprawach cywilnych i handlowych przewiduje, że mediator musi mieć tytuł uniwersytecki lub ukończone szkolenie zawodowe na zaawansowanym poziomie oraz ukończone specjalistyczne szkolenie z zakresu wykonywania zawodu mediatora, wymagające uczestnictwa w jednym lub szeregu specjalnych kursów prowadzonych przez oficjalnie akredytowane instytucje, które jest uznawane w całym kraju.

Jedynie niektóre ustawy i rozporządzenia niektórych wspólnot autonomicznych wskazują szkolenia, które trzeba ukończyć, by zostać mediatorem rodzinnym. Od mediatora wymaga się co do zasady kwalifikacji na poziomie uniwersyteckim (poświadczonych dyplomem) oraz 100–300 godzin głównie praktycznych ćwiczeń, w szczególności z mediacji.

Specjalistyczne szkolenia z zakresu mediacji oferują na ogół uniwersytety i samorządy zawodowe, takie jak te, które zrzeszają psychologów czy prawników.

Jakie są koszty mediacji?

Mediacja prowadzona przy sądzie jest co do zasady bezpłatna.

W dziedzinie prawa pracy usługi wspólnot autonomicznych oraz Międzyzwiązkowej Służby Mediacji i Arbitrażu w tym zakresie są bezpłatne.

W dziedzinie prawa rodzinnego usługi świadczone przez podmioty, które współpracują z sądem, są na ogół bezpłatne. W Katalonii ustalono cenę postępowania mediacyjnego dla osób, którym nie przysługuje pomoc prawna.

W sprawach karnych mediacja świadczona przez organy publiczne jest bezpłatna.

Poza mediacją sądową strony mogą korzystać z usług dowolnego mediatora i pokrywać uzgodnione z nim opłaty. Jeżeli chodzi o koszt mediacji, ustawa nr 5/2012 wyraźnie przewiduje, że niezależnie od wyniku mediacji, jej koszt zostanie podzielony równo między strony, chyba że ustalono inaczej.

Mając na celu zachęcanie do zawierania pozasądowych ugod, ustawa nr 10/2012 regulująca pewne opłaty dotyczące wymiaru sprawiedliwości i Krajowego Instytutu Toksykologii i Nauk Sądowych przewiduje zwrot kwoty opłaty, jeżeli ugoda pozasądowa obniży niektóre koszty świadczonych usług.

Czy umowa zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

Ustawa nr 5/2012 przewiduje, że jeżeli strony zawrą ugodę w postępowaniu mediacyjnym, mogą ją urzędowo zarejestrować.

Jeżeli ugoda zawarta w drodze mediacji ma być wykonywana w innym państwie, oprócz urzędowej rejestracji, należy spełnić wymogi międzynarodowych konwencji, których stroną jest Hiszpania (jeżeli takie istnieją), oraz przepisów Unii Europejskiej.

W przypadku gdy ugoda została zawarta w postępowaniu mediacyjnym po rozpoczęciu postępowania sądowego, strony muszą zwrócić się do sądu o zatwierdzenie ugody zgodnie z przepisami hiszpańskiego kodeksu postępowania cywilnego.

Możliwość egzekwowania ugody zawartej w postępowaniu mediacyjnym zależy od swobody stron wynikającej z przedmiotu ugody.

Powiązane strony

📄 MIĘDZYZWIĄZKOWA SŁUŻBA MEDIACJI I ARBITRAŻU W HISZPANII

Ostatnia aktualizacja: 26/03/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Mediacja w państwach członkowskich - Francja

Zamiast wszczynać postępowanie, dlaczego nie rozwiązać sporu w drodze mediacji? Jest to alternatywny sposób rozwiązywania sporów, w którym mediator towarzyszy stronom w celu osiągnięcia porozumienia. We Francji rząd i przedstawiciele zawodu doceniają zalety mediacji.

Z kim należy się skontaktować?

We Francji nie istnieje centralny bądź rządowy organ odpowiedzialny za regulację zawodu mediatora. Obecnie nie planuje się jego utworzenia.

W dziedzinie prawa rodzinnego funkcjonują organizacje pozarządowe.

📄 **APMF (Association Pour la Médiation Familiale – stowarzyszenie na rzecz mediacji rodzinnej)** w 2012 r. zrzeszało 700 osób, w większości byli to mediatorzy w sprawach rodzinnych. Stowarzyszenie udostępnia bardzo przystępny wykaz mediatorów w podziale na regiony.

📄 **FENAMEF (Fédération Nationale des Associations de Médiation Familiale – krajowa federacja stowarzyszeń na rzecz mediacji rodzinnej)** skupiała w 2012 r. ponad 480 ośrodków, w których prowadzono mediację rodzinną, oraz; federacja ta udostępnia też kartę usług mediacji.

Można również skorzystać z usług następujących instytucji:

📄 **CMAP (Centre de Mediation et d'Arbitrage de Paris – ośrodek mediacji i arbitrażu w Paryżu)** rozpatruje spory między (dużymi) przedsiębiorstwami.

📄 **IEAM (Instytut d'Expertise, d'Arbitrage et de Médiation – instytut ekspertyz, arbitrażu i mediacji)** skupiał w 2012 r. ponad 100 osób wykonujących ekspertyzy w toku postępowania polubownego lub sądowego w następujących dziedzinach: gospodarczej, finansowej, prawnej, podatkowej, medycznej, budownictwa i robót publicznych, przemysłu, surowców i transportu.

📄 **FMCML (Fédération des Médiateurs et Chargés de Mission libéraux – federacja mediatorów i konsultantów w danych dziedzinach)** obejmuje około stu ekspertów, których czynności w zakresie mediacji uzupełniają ich działalność zawodową w wielu dziedzinach (budownictwo, nieruchomości, przemysł, usługi, handel, sprawy społeczne i fiskalne, informatyka, środowisko, sprawy medyczne i paramedyczne).

📄 **FNCM (Fédération Nationale des Centres de Médiation – krajowa federacja ośrodków mediacji)**, która zrzeszała w 2012 r. 79 ośrodków mediacji izb adwokackich zorganizowanych według regionów. Składa się ona głównie z adwokatów, korzysta ze wsparcia krajowej rady adwokackiej (Conseil National des Barreaux) i może liczyć na pomoc środowiska prawników. Wykaz jest dostępny na stronie internetowej federacji.

📄 **ANM (Association Nationale des Médiateurs – krajowe stowarzyszenie mediatorów)** ustanowione w 1993 r., które obejmowało w 2012 r. około 20 stowarzyszeń i liczyło prawie 300 członków zgrupowanych w 11 regionalnych przedstawicielstwach. Stowarzyszenie to opracowało krajowy kodeks deontologiczny mediatorów. Na jego stronie internetowej znajduje się wykaz mediatorów.

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Według prawa francuskiego strony mogą korzystać z mediacji we wszystkich dziedzinach prawa, o ile mediacja nie narusza tzw. „**norm ogólnych porządku publicznego**”. Na przykład nie można zastosować mediacji, by obejść bezwzględnie obowiązujące przepisy dotyczące zawierania małżeństw lub rozwodu. Mediację stosuje się przede wszystkim **w sprawach rodzinnych** (sędzia rodzinny za pośrednictwem mediatora rodzinnego) i **w sprawach o niskiej wartości przedmiotu sporu** (w sporach przed sędzią sądu grodzkiego (*juge de proximité*) lub sędzią pierwszej instancji za pośrednictwem rozjemcy).

Do jakich zasad należy się zastosować?

Korzystanie z mediacji

Korzystanie z mediacji wymaga **uprzednio wyrażonej zgody stron**.

Gdy jednak sprawę skierowano do sądu, „sędzia rozpatrujący daną sprawę, może, po wyrażeniu zgody przez strony, wyznaczyć osobę trzecią w celu wysłuchania stron i skonfrontowania ich punktów widzenia, by umożliwić im rozwiązanie dzielącego ich konfliktu” (art. 131-1 kodeksu postępowania cywilnego).

Sędzia może również nakazać stronom, w ograniczonym zakresie dotyczącym odpowiedzialności rodzicielskiej lub nakładania środków tymczasowych w sprawach o rozwód, udział w bezpłatnym spotkaniu informacyjnym o mediacji. Odmowa uczestnictwa w takim spotkaniu nie pociąga za sobą żadnych sankcji (art. 255 i 373-2-10 kodeksu cywilnego).

Akt prawny (*ordonnance*) nr 2011-1540 z dnia 16 listopada 2011 r. wprowadził do krajowego porządku prawnego dyrektywę nr 2008/52/WE, która określa ramy sprzyjające polubownemu rozstrzygnięciu sporów przez strony, przy pomocy osoby trzeciej, czyli mediatora, rozciągając zakres jej stosowania nie tylko na mediacje transgraniczne, ale również mediacje krajowe, z wyjątkiem sporów dotyczących umowy o pracę, jak również z dziedziny prawa administracyjnego.

Akt prawny (*ordonnance*) z dnia 16 listopada 2011 r. stanowi nowelizację ww. ustawy z dnia 8 lutego 1995 r. określającą ogólne ramy prawne mediacji. W akcie tym zawarto definicję terminu mediacja, doprecyzowano cechy, którymi musi się wykazać mediator i podkreślono zasadę poufności mediacji – niezbędna, by proces ten zakończył się powodzeniem.

W akcie tym przypomina się zasadę, zgodnie z którą sędzia rozpoznający sprawę może w każdym czasie wskazać mediatora, którym w praktyce może być również rozjemca wymiaru sprawiedliwości (*conciliateur de justice*). Sędzia nie może jednak powierzyć mediatorowi przeprowadzenia wstępnej próby rozjemczej w postępowaniu w sprawach rozwodowych i dotyczących separacji. Akt ten stanowi, że sędzia, któremu nie udało się pogodzić stron, może zarządzić spotkanie stron z mediatorem, który poinformuje strony o celu i przebiegu mediacji. W obecnym stanie prawnym do udzielania takich informacji upoważnieni są jedynie rozjemcy wymiaru sprawiedliwości i mediatorzy rodzinni.

Dekret nr 2012-66 z dnia 20 stycznia 2012 r. wydany w celu wykonania aktu z dnia 16 listopada 2011 r. wprowadził do kodeksu postępowania cywilnego księgę piątą poświęconą polubownemu rozstrzygnięciu sporów w celu dookreślenia zasad, które stosuje się w zakresie tradycyjnej mediacji i postępowania rozjemczego, jak również w postępowaniu mającym na celu rozstrzygnięcie sporu wyłącznie przez strony reprezentowane przez adwokatów, bez udziału osób trzecich (*procédure participative*). Księga piąta stanowi rozwinięcie tytułów VI i VI bis kodeksu postępowania cywilnego, poświęconych odpowiednio sądowemu postępowaniu rozjemczemu i mediacji sądowej. Ponadto dekret nr 78-381 z dnia 20 marca 1978 r. został zmieniony i reguluje od tego czasu jedynie przepisy dotyczące statusu rozjemców wymiaru sprawiedliwości.

Regulacje dotyczące mediacji

Na poziomie krajowym nie istnieje „kodeks postępowania” dla mediatorów.

Paryska izba handlowo-przemysłowa (Chambre de commerce et d'industrie de Paris) wprowadziła kodeks dobrego postępowania i sama reguluje to postępowanie.

W sprawach rodzinnych mediatorzy rodzinni odwołują się, bezpośrednio lub pośrednio jako członkowie instytucji, która ich zatrudnia, do **kodeksów lub kart etyki zawodowej** opracowanych przez dwa stowarzyszenia zrzeszające jednostki zajmujące się mediacją rodzinną, czyli – **stowarzyszenie na rzecz mediacji rodzinnej** (🔗 [APMF](#)) i **krajową federację stowarzyszeń na rzecz mediacji rodzinnej** (🔗 [FENAMEF](#)). Te kodeksy i karty opierają się na „deontologicznych zasadach mediacji rodzinnej” przyjętych w dniu 22 kwietnia 2003 r. przez krajową radę konsultacyjną ds. mediacji rodzinnej (Conseil National Consultatif de la Médiation Familiale). Według informacji opublikowanych na stronie **stowarzyszenia na rzecz mediacji rodzinnej (APMF)**, stowarzyszenie to „wydało zawodowy kodeks deontologiczny, który zawiera zasady etyczne zawodowej praktyki i warunki prowadzenia mediacji rodzinnej we Francji. Ma on zastosowanie do wszystkich przedstawicieli zawodu”.

Krajowa federacja ośrodków mediacji (🔗 [FNCM](#)) przyjęła w marcu 2008 r. „kodeks deontologiczny” oparty na „Europejskim kodeksie postępowania dla mediatorów”.

Informacje i szkolenia

Nie istnieje oficjalna, ogólnokrajowa strona internetowa dotycząca mediacji.

Obecnie francuskie prawo nie przewiduje żadnego szczególnego programu kształcenia umożliwiającego prowadzenie mediacji, z wyjątkiem spraw z zakresu prawa rodzinnego. W tej dziedzinie bowiem wprowadzono **dyplom mediatora rodzinnego** na mocy dekretu z dnia 2 grudnia 2003 r. i zarządzenia (*arrêté*) z dnia 12 lutego 2004 r.

W dziedzinie mediacji rodzinnej przepisy przewidują kształcenie w certyfikowanych placówkach oraz dyplom wydawany przez prefekta regionu po zakończeniu kształcenia lub w wyniku certyfikacji na podstawie uznania umiejętności zawodowych. Kształcenie zapewniają certyfikowane ośrodki **dyrekcji regionalnej ds. zdrowotnych i socjalnych** (Direction régionale des affaires sanitaires et sociales – DRASS). Przewidziano 560 godzin kształcenia rozłożonych na trzy lata, z co najmniej 70 godzinami praktyk. Po zakończeniu kształcenia kandydat składa egzaminy końcowe.

Jakie są koszty mediacji?

Mediacja pozasądowa lub sądowa jest płatna, a jej koszty ponoszą osoby, które skorzystały z tego alternatywnego sposobu rozstrzygnięcia sporów. W dziedzinie mediacji sądowej **wynagrodzenie mediatora** może wchodzić w zakres pomocy prawnej. We wszystkich przypadkach jest ono **ustalane przez urzędnika sądowego odpowiedzialnego za obliczenie opłat** (*magistrat taxateur*) po wykonaniu zadania i przedstawieniu rachunku lub wykazu kosztów (art. 119 dekretu nr 91-1266 z dnia 19 grudnia 1991 r.).

Sędzia ustala wartość depozytu i wynagrodzenia (art. 131-6 i 131-3 kodeksu postępowania cywilnego). Z powodu braku jasno określonego w przepisach wykazu stawek, **koszt** jednostkowy usług mediacji rodzinnej jest **zmienny**. Instytucje korzystające z usługi „mediacji rodzinnej” zobowiązały się, w ramach krajowego protokołu podpisanego przez ministerstwo sprawiedliwości, ministerstwo pracy, stosunków społecznych, rodziny i solidarności, **krajową kasę świadczeń rodzinnych** (Caisse nationale des allocations familiales - CNAF) i centralną rolniczą kasę wzajemnych ubezpieczeń społecznych (Mutualité sociale agricole), przestrzegać **krajowego wykazu stawek zmiennych**, uzależnionych od dochodów stron. Z zastrzeżeniem zasady swobodnego uznania sędziowskiego udział finansowy, jakim obciążone zostają strony, na posiedzenie i na osobę, może wahać się od 5 EUR do 131,21 EUR.

W sprawach rodzinnych CNAF utworzyła procedurę zawierania umów umożliwiającą podmiotom korzystanie z usługi mediacji rodzinnej pod warunkiem przestrzegania pewnych norm.

Czy ugoda zawarta w następstwie mediacji może podlegać egzekucji?

W przypadku mediacji pozasądowych art. 1565 kodeksu postępowania sądowego przewiduje, że aby ugoda, którą zawarły strony, podlegała egzekucji, konieczne jest jej zatwierdzenie przez sędziego właściwego dla postępowania sądowego w danej sprawie.

W przypadku mediacji sądowej art. 131-12 kodeksu postępowania cywilnego przewiduje, że sędzia, który rozpoznaje sprawę, zatwierdza przedłożoną mu ugodę na wniosek stron.

L'article L. 111-3 1° kodeksu postępowania cywilnego przewiduje, że ugody zawarte w ramach mediacji sądowej lub pozasądowej stanowią tytuł egzekucyjny, o ile sąd powszechny lub administracyjny nadał im klauzulę wykonalności..

Ostatnia aktualizacja: 13/02/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki

Mediacja w państwach członkowskich - Włochy

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór drogą mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów, w ramach której mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Zarówno rząd, jak i praktykujący prawnicy we Włoszech są zdania, że mediacja to bardzo skuteczne narzędzie.

1. Z kim należy się skontaktować?

System mediacji w sprawach cywilnych i handlowych, mający na celu rozstrzygnięcie sporów dotyczących uprawnień, którymi strony mogą dowolnie rozporządzać, został wprowadzony we Włoszech dekretem (*decreto legislativo*) nr 28/2010.

Do świadczenia usług mediacji upoważnione są organizacje zajmujące się mediacją, które mogą mieć charakter publiczny lub prywatny, wpisane do rejestru organizacji zajmujących się mediacją (*registro degli organismi di mediazione*) prowadzonego przez Ministerstwo Sprawiedliwości.

Rejestr akredytowanych organizacji zajmujących się mediacją został opublikowany na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości (<http://www.giustizia.it>).

Rejestr ten ma umożliwić osobom zainteresowanym nawiązanie kontaktu z wybraną organizacją zajmującą się mediacją i skorzystanie z usług mediatorów, którzy są jej członkami. Bardziej szczegółowe informacje można uzyskać kontaktując się bezpośrednio z konkretną organizacją.

2. W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Organizacje zajmujące się mediacją świadczą pomoc w zawarciu ugody pozasądowej w każdym sporze, który dotyczy uprawnień, którymi strony mogą swobodnie rozporządzać (*diritti disponibili*). Mediacja ma charakter dobrowolny, chociaż rozwiązanie to może zostać zasugerowane przez sędziego.

Obowiązek skorzystania z mediacji może wynikać także z umowy zawartej przez strony.

3. Czy istnieją szczególne zasady, do których należy się zastosować?

Zasady regulujące mediację w sprawach cywilnych i handlowych wynikają obecnie ze wspomnianego powyżej dekrety nr 28/2010 oraz dekrety ministerialnego (*decreto ministeriale*) nr 180/2010.

4. Kształcenie

Aby zostać mediatorem należy spełnić warunki określone w art. 4 ust. 3 lit. b) dekrety ministerialnego nr 180/2010. Kandydat na mediatora musi w szczególności posiadać stopień naukowy lub dyplom odpowiadający co najmniej dyplomowi uniwersyteckiemu uzyskiwanemu po trzech latach nauki, lub też być członkiem stowarzyszenia lub organizacji branżowej oraz ukończyć co najmniej dwa roczne kursy podyplomowe organizowane przez ośrodki szkoleniowe akredytowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości, przy czym w trakcie trwania takiego szkolenia jest zobowiązany uczestniczyć w przynajmniej dwudziestu mediacjach w charakterze stażysty.

Ośrodki szkoleniowe, które wydają świadectwa ukończenia niezbędnych szkoleń to podmioty publiczne lub prywatne, które uzyskały akredytację Ministerstwa Sprawiedliwości pod warunkiem spełnienia wyznaczonych standardów.

5. Jakie są koszty mediacji?

Kryteria dotyczące ustalenia wysokości opłaty za mediację (*indennità di mediazione*), która obejmuje opłatę za wszczęcie postępowania oraz opłatę za konkretne czynności podejmowane w ramach mediacji, określa art. 16 dekrety ministerialny nr 180/2010.

Konkretne kwoty zostały wskazane w tabeli A stanowiącej załącznik do tego dekrety. Kwoty te zależą od wartości przedmiotu sporu.

6. Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

Art 12 dekrety nr 28/2010 stanowi, że tekst zawartej ugody, o ile nie jest ona sprzeczna z porządkiem publicznym oraz nadrzędnymi zasadami prawa, podlega zatwierdzeniu, na wniosek którejkolwiek ze stron, przez prezesa sądu niższej instancji (*tribunale*), właściwego dla rejonu, w którym mieści się siedziba organizacji prowadzącej mediację. W przypadku sporu transgranicznego, o którym mowa w art. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/52/WE, tekst zawartej ugody zatwierdza prezes sądu niższej instancji, w którego rejonie ugoda ma zostać wykonana.

Zatwierdzona ugoda stanowi tytuł egzekucyjny w przypadku egzekucji z majątku dłużnika (*espropriazione forzata*), egzekucji dotyczącej realizacji konkretnego świadczenia (*esecuzione in forma specifica*) lub podstawę do dokonania wpisu hipoteki sądowej (*ipoteca giudiziale*).

7. Czy dostęp do rejestru mediatorów jest bezpłatny?

Obecnie nie istnieje państwowy rejestr mediatorów, ale Ministerstwo Sprawiedliwości regularnie publikuje listę organizacji zajmujących się mediacją, w których zrzeszeni są indywidualni mediatorzy. Każdy zainteresowany mediacją może sprawdzić, którzy mediatorzy są członkami organizacji zajmującej się mediacją, zwracając się z odpowiednim zapytaniem do właściwego biura w Ministerstwie Sprawiedliwości, odpowiedzialnego za nadzór nad działalnością organizacji zajmujących się mediacją. Z biurem tym można się skontaktować za pośrednictwem strony internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości.

Ostatnia aktualizacja: 06/03/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [el](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Mediacja w państwach członkowskich - Cypr

Z kim należy się skontaktować?

W celu uzyskania informacji na temat mediacji na Cyprze należy skontaktować się z [prawnikiem zarejestrowanym na Cyprze](#).

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Z mediacji można korzystać w celu rozstrzygnięcia wszelkich sporów, jeżeli strony sporu wyrażą na to zgodę.

Czy istnieją szczególne reguły, do których należy się zastosować?

Inaczej niż w przypadku innej formy alternatywnego rozstrzygnięcia sporów (arbitrażu), nie istnieją odrębne przepisy prawa regulujące postępowanie mediacyjne, a zatem nie ma specjalnych reguł, do których należy się stosować podczas mediacji.

Uwaga: Do Izby Reprezentantów (Βουλή των Αντιπροσώπων) wniesiono projekt ustawy dotyczącej szczególnie kwestii mediacji w sprawach rodzinnych.

Projekt ten jest obecnie przedmiotem debaty.

Jakie są koszty mediacji?

Stawki opłat z tytułu mediacji nie są określone; zasadniczo zależą one od złożoności sprawy i pozycji mediatora.

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

Wynik mediacji nie ma statusu wyroku, który mógłby być wykonany w takim samym sposób jak wyrok sądu.

Ostatnia aktualizacja: 08/02/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

językowej [\[lv\]](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Mediacja w państwach członkowskich - Łotwa

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór drogą mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów, w ramach której mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Zarówno rząd, jak i prawnicy działający w wymiarze sprawiedliwości na Łotwie są świadomi korzyści płynących z mediacji.

Z kim należy się skontaktować?

Na Łotwie korzystanie z mediacji w ramach rozstrzygnięcia sporów cywilnych dopiero się rozwija. Nie istnieje centralny organ rządowy odpowiedzialny za regulowanie zawodu mediatora.

Rada Mediacyjna

[Rada Mediacyjna](#) (Mediācijas padome) to stowarzyszenie utworzone 25 lipca 2011 r. Zrzesza ono szereg łotewskich stowarzyszeń prowadzących działalność w obszarze mediacji. Jego celem jest opracowanie wspólnych standardów szkolenia mediatorów, wprowadzenie certyfikacji dla programów szkoleniowych, opracowanie i przyjęcie kodeksu postępowania dla certyfikowanych mediatorów, jak również reprezentowanie certyfikowanych mediatorów oraz przedstawianie ich poglądów władzom krajowym, organom lokalnym, innym organom oraz urzędnikom, a także opiniowanie kwestii związanych z ustawodawstwem oraz praktyką prawną dotyczącą mediacji.

Rada Mediacyjna została powołana przez następujące stowarzyszenia:

Mediacja i ADR (Mediācija un ADR);

Zintegrowana Mediacja na Łotwie (Integrētā mediācija Latvijā);

Integracja dla Społeczeństwa (Centrum Wsparcia dla Ofiar) (Integrācija sabiedrībai (Cietušo atbalsta centrs));

Stowarzyszenie Mediatorów Handlowych (Komercediatoru asociācija).

Mediacja i ADR

Stowarzyszenie [Mediacja i ADR](#) (Mediācija un ADR) zostało utworzone 7 kwietnia 2005 r. Do jego zadań należy:

promowanie stopniowego wprowadzania i stosowania alternatywnych metod rozwiązywania sporów (mediacji, koncyliacji, bezstronnej analizy faktów, ekspertyz, arbitrażu itp.) na Łotwie;

uczestnictwo w procesie podejmowania decyzji politycznych, np. w ramach grup roboczych ustanowionych przez organy publiczne;

promowanie podnoszenia standardów kwalifikacji zawodowych wśród członków oraz świadczenia usług mediacji i alternatywnych metod rozwiązywania sporów na najwyższym poziomie;

umożliwianie kontaktów między osobami zawodowo zajmującymi się świadczeniem usług w zakresie alternatywnego rozwiązywania sporów w imię realizacji wspólnych celów;

współpraca z organizacjami międzynarodowymi oraz z innymi osobami fizycznymi i prawnymi.

Stowarzyszenie doradza stronom uczestniczącym w sporze i ich przedstawicielom w zakresie wyboru specjalisty, jak również prowadzi wykłady i seminaria na temat mediacji oraz metod alternatywnego rozwiązywania sporów. Wielu jego członków to praktykujący mediatorzy specjalizujący się w sprawach cywilnych i karnych. Członkowie stowarzyszenia nabywają umiejętności w zakresie negocjacji i mediacji na Łotwie i za granicą poprzez uczestnictwo w kursach z udziałem doświadczonych mediatorów i osób zajmujących się rozwiązywaniem konfliktów ze Stanów Zjednoczonych, Zjednoczonego Królestwa, Niemiec i z innych krajów.

Zintegrowana Mediacja na Łotwie

Stowarzyszenie [Zintegrowana Mediacja na Łotwie](#) (Integrētā mediācija Latvijā — IMLV) powstało 10 sierpnia 2007 r. Wizją przyświecającą temu stowarzyszeniu jest stworzenie społeczeństwa, w którym z powodzeniem udaje się rozstrzygać spory, interesy wszystkich stron są jednakowo reprezentowane, zaś proces rozstrzygnięcia sporu uwzględnia aspekt humanitarny, jest sprawiedliwy i oparty na współpracy. IMLV ustanowiono w ścisłej współpracy z niemiecką organizacją pod nazwą *Integrierte Mediation*. Planowana jest współpraca w dziedzinie kształcenia, szkoleń dodatkowych, nadzoru, wprowadzania usług mediacji i przyjmowania dobrych praktyk.

Celem IMLV jest promowanie rozwoju mediacji na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym poprzez włączenie mediacji w proces rozstrzygnięcia sporów w instytucjach i organizacjach, a także uwzględnienie jej w działalności profesjonalistów i ogółu społeczeństwa.

Aby osiągnąć ten cel stowarzyszenie IMLV podjęło się realizacji następujących zadań:

promowanie i rozwijanie idei zintegrowanej mediacji na Łotwie jako nowoczesnego i charakteryzującego się wysoką jakością sposobu rozstrzygnięcia sporów;

promowanie współpracy między profesjonalistami, organizacjami i instytucjami;

definiowanie koncepcji zintegrowanej mediacji i korzyści z niej płynących, a także ich promowanie;

informowanie i edukowanie społeczeństwa w zakresie koncepcji zintegrowanej mediacji oraz związanych z nią możliwości;

upowszechnianie informacji dotyczących przykładów udanych rozstrzygnięć uzyskanych za pomocą zintegrowanej mediacji;

organizowanie szkoleń w dziedzinie mediacji i zwiększenie jej potencjału na potrzeby wykorzystania tej metody w różnych dziedzinach;
prowadzenie analiz i sondaży.

IMLV skupia przedstawicieli różnych zawodów – w tym mediatorów praktyków – umożliwiając im zastosowanie umiejętności w dziedzinie mediacji w pracy oraz kształtując w świadomości społecznej przekonanie, że mediacja daje rzeczywistą możliwość rozwiązania sporu.

Integracja dla Społeczeństwa (Ośrodek Wsparcia dla Ofiar)

📄 **Ośrodek Wsparcia dla Ofiar** utworzony przez stowarzyszenie Integracja dla Społeczeństwa rozpoczął działalność w 2003 r. Jego głównym celem jest udzielanie pomocy ofiarom przestępstw. Od 2004 r. ośrodek zatrudnia 20 mediatorów posiadających fachową wiedzę w zakresie postępowania mediacyjnego i potrafiących ją wykorzystać w rozstrzyganiu sporów z zakresu prawa cywilnego i administracyjnego.

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Korzystanie z mediacji dopuszcza się wielu dziedzinach. Wydaje się, że mediacja jest najbardziej rozpowszechniona w sporach cywilnych na gruncie prawa rodzinnego i handlowego.

Czy istnieją szczególne reguły, do których należy się zastosować?

Korzystanie z mediacji jest całkowicie dobrowolne.

Przeprowadzenie mediacji nie stanowi warunku niezbędnego do wszczęcia lub prowadzenia niektórych rodzajów postępowań sądowych.

Mediacja na Łotwie nie jest uregulowana żadnymi zewnętrznymi przepisami.

Informacje i szkolenia

Strona internetowa poświęcona mediacji: 📄 <http://www.mediacija.lv/>.

Stowarzyszenia Mediacja i ADR oraz Integracja dla Społeczeństwa współpracują z trenerami, którzy oferują podstawowy kurs mediacji przeznaczony dla przyszłych mediatorów oraz kurs poświęcony podstawowym umiejętnościom w zakresie rozwiązywania konfliktów do wykorzystania w sytuacjach o charakterze zawodowym i osobistym.

Jakie są koszty mediacji?

Rozstrzyganie sporów cywilnych w drodze mediacji nie jest bezpłatne. Koszty mediacji zależą od szeregu czynników: kwalifikacji i doświadczenia mediatora, stopnia złożoności sporu, liczby wymaganych spotkań mediacyjnych oraz innych okoliczności.

Jednak w sprawach dotyczących interesów i praw dzieci, Rada Spraw Zagranicznych i Koncyliacji przy Sądzie Rodzinnym w Rydze (Rīgas Bāriņtiesas Ārlietu un samierināšanas pārvalde) świadczy bezpłatne usługi dla mieszkańców miasta Rygi. Spory dotyczą głównie alimentów, ustalenia miejsca zamieszkania dziecka, prawa do kontaktów z dzieckiem, opieki nad dzieckiem i wychowania.

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

📄 **Dyrektywa 2008/52/WE** przewiduje, że strony sporu mogą wystąpić z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności pisemnej ugodzie zawartej w drodze mediacji. Państwa członkowskie informują Komisję o tym, które sądy lub inne organy są właściwe do rozpatrywania takich wniosków.

Łotwa nie przekazała jeszcze tych informacji.

Powiązane strony

Mediacija.lv

Ostatnia aktualizacja: 08/12/2014

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Mediacja w państwach członkowskich - Litwa

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór drogą mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów, w ramach której mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Zarówno rząd, jak i prawnicy działający w wymiarze sprawiedliwości na Litwie są świadomi korzyści płynących z mediacji.

Z kim należy się skontaktować?

Nie istnieje organ centralny ani rządowy zajmujący się kwestiami mediacji (tarpininkavimas) i Litwa nie planuje ich utworzenia.

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

W celu polubownego rozwiązania sporu (taikinamasis tarpininkavimas) można skorzystać z mediacji w sporach cywilnych (tj. w sporach rozpoznawanych w ramach postępowania cywilnego przez sąd o właściwości ogólnej).

Czy istnieją szczególne reguły, do których należy się zastosować?

Mediacja regulowana jest **ustawą o polubownej mediacji w sporach cywilnych** (Civilinių ginčių taikinamojo tarpininkavimo įstatymas). W ramach wyznaczonych przez tę ustawę korzystanie z mediacji jest całkowicie dobrowolne. Nie istnieją szczególne uregulowania, takie jak kodeks postępowania dla mediatorów.

Informacje i szkolenia

Nie wprowadzono jak dotąd żadnego krajowego programu szkoleń. Szkolenia prowadzą jednak ośrodek szkoleniowy **Ministerstwa Sprawiedliwości** (Teisingumo ministerija) oraz instytucje prywatne. Działalność instytucji prywatnych nie jest regulowana.

Jakie są koszty mediacji?

Zgodnie z ustawą o polubownej mediacji w sporach cywilnych, świadczenie polubownej mediacji może być odpłatne lub bezpłatne. Kiedy mediacja prowadzona jest odpłatnie, postępowanie może się rozpocząć jedynie wtedy, gdy mediator uzgodni kwotę, która ma być wypłacona, jak również sposób płatności z obiema stronami sporu, w formie pisemnej.

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

📄 **Dyrektywa 2008/52/WE** stwarza stronom sporu możliwość wystąpienia z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności pisemnej ugodzie zawartej w drodze mediacji. Państwa członkowskie powiadomią o tym sądy i inne organy właściwe do składania takich wniosków.

Zgodnie z ustawą o polubownej mediacji w sporach cywilnych strony sporu wybierają sąd właściwy. Może to być sąd rejonowy właściwy dla miejsca zamieszkania lub dla siedziby jednej ze stron sporu.

Ostatnia aktualizacja: 18/02/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki

Mediacja w państwach członkowskich - Luksemburg

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór drogą mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów, w ramach której mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Zarówno rząd, jak i prawnicy działający w wymiarze sprawiedliwości w Wielkim Księstwie Luksemburga są świadomi korzyści płynących z mediacji.

Z kim należy się skontaktować?

Nie istnieje centralny organ odpowiedzialny za regulację zawodu mediatora.

Poza mediacją w konkretnych sektorach (bankowość, ubezpieczenia itp.), a także oprócz [rzecznika praw obywatelskich](#), który odpowiada za mediację w sprawach administracyjnych, i [Komitetu Obrony Praw Dziecka](#) (Ombudskomitee fir t'Rechter vun de Kanner), istnieją stowarzyszenia prawnicze, które prowadzą działalność w zakresie mediacji. Są to:

[Luksemburskie Stowarzyszenie Mediacji i Uprawnionych Mediatorów](#) (ALMA asbl);

[Centrum Mediacji przy luksemburskiej Izbie Adwokackiej](#) (CMBL asbl);

[Centrum Mediacji](#) (asbl);

[Centrum Mediacji Społecznej i Rodzinnej](#) (prowadzone przez fundację Pro Familia);

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Mediacja jest dopuszczalna głównie w:

sprawach administracyjnych,

sprawach karnych,

sprawach rodzinnych,

sprawach gospodarczych,

sporach sąsiedzkich.

Podstawowe cechy **mediacji w sprawach cywilnych i handlowych** to ugodość, poufność procesu, a także udział niezależnego, bezstronnego i kompetentnego mediatora. Mediacja może odnosić się do całego sporu lub jego części. Dotyczy to zarówno mediacji umownej, jak i mediacji sądowej, ze szczególnym uwzględnieniem mediacji rodzinnej.

W ramach **mediacji umownej** każda ze stron może zaproponować mediację drugiej stronie lub pozostałym stronom na każdym etapie postępowania sądowego, tak długo, jak nie zapadł wyrok w danej sprawie, niezależnie od postępowania sądowego lub arbitrażowego.

W ramach **mediacji sądowej** sąd rozpatruje już spór w sprawie cywilnej, handlowej lub rodzinnej i w dowolnym momencie postępowania może zastosować mediację sądową, tak długo, jak nie zapadł wyrok w sprawie. Wyjątkiem są sprawy przed Sądem Kasacyjnym i sprawy, w których wydano zarządzenia tymczasowe. Sąd może wezwać strony z własnej inicjatywy lub na wspólny wniosek stron mediacji, lecz w każdym przypadku strony muszą wyrazić zgodę. Jeżeli sąd rozpatruje spór, który dotyczy problemu z zakresu prawa rodzinnego, przy czym przypadki te stanowią katalog zamknięty, może zaproponować stronom mediację i zarządzić nieodpłatne spotkanie informacyjne, na którym wyjaśnia się zasady, procedurę i skutki mediacji.

W **sprawach karnych** prokurator (*procureur d'Etat*) może, pod pewnymi warunkami i przed podjęciem decyzji o ściganiu z urzędu, postanowić o zastosowaniu mediacji, jeżeli:

przyczyni się to do zadośćuczynienia lub naprawienia szkody wyrządzonej pokrzywdzonemu, lub

położy to kres zakłóceniu wynikającemu z danego czynu, lub

przyczyni się do resocjalizacji sprawcy czynu.

Zastosowanie mediacji nie stanowi przeszkody dla późniejszego podjęcia decyzji o wszczęciu postępowania sądowego, zwłaszcza jeżeli warunki mediacji nie są przestrzegane.

Czy istnieją szczególne przepisy, do których należy się zastosować?

Korzystanie z mediacji jest całkowicie dobrowolne.

Mediacja w sprawach administracyjnych i karnych, a także tzw. mediacja sektorowa, są regulowane szczególnymi przepisami.

Informacje i kształcenie

Mediator w sprawach karnych

System mediacji w sprawach karnych wprowadzono ustawą z dnia 6 maja 1999 r. i rozporządzeniem wielkoksiażącym z dnia 31 maja 1999 r. Przed podjęciem decyzji o ściganiu z urzędu prokurator może zastosować mediację, jeżeli wydaje mu się, że przyczyni się to do zadośćuczynienia lub naprawienia szkody wyrządzonej pokrzywdzonemu lub położy kres zakłóceniu wynikającym z danego czynu bądź też przyczyni się do resocjalizacji sprawcy czynu. Jeżeli prokurator podejmie decyzję o zastosowaniu mediacji w sprawie karnej, może wyznaczyć na mediatora dowolną osobę posiadającą stosowne uprawnienia.

Uzyskanie uprawnień:

Osoba, która chce uzyskać uprawnienia do występowania jako mediator w sprawach karnych, składa wniosek do Ministerstwa Sprawiedliwości, które rozpatruje wniosek po uzyskaniu opinii prokuratora generalnego (*Procureur général d'Etat*).

Mediator w sprawach cywilnych i handlowych

Krajowe ramy ustawodawcze dotyczące mediacji w sprawach cywilnych i handlowych w formie nowego kodeksu postępowania cywilnego nakreśliła ustawa z dnia 24 lutego 2012 r. Za pomocą tej ustawy Luksemburg dokonał transpozycji dyrektywy 2008/52/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych, przejmując określone w niej zasady dotyczące sporów transgranicznych również w odniesieniu do sporów krajowych. Ustawę uzupełnia rozporządzenie wielkoksiażące z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie procedury nadawania uprawnień mediatorom sądowym i rodzinnym, specjalnego kształcenia z zakresu mediacji i nieodpłatnego spotkania informacyjnego. Mediator jest osobą trzecią, której zadanie polega na wysłuchaniu stron razem, a w stosownym przypadku – osobno, tak aby znalazły rozwiązanie dzielące je sporu. Mediator nie narzuca stronom rozwiązań, lecz zachęca je do uzgodnienia rozwiązania w drodze negocjacji i w sposób polubowny. Mediacja sądowa i mediacja rodzinna może zostać powierzona mediatorowi posiadającemu uprawnienia lub mediatorowi bez uprawnień. Uprawnionym mediatorom jest osoba fizyczna posiadająca stosowne uprawnienia nadane przez ministra sprawiedliwości.

W przypadku mediacji umownej oraz w razie sporu transgranicznego strony mogą powołać mediatora bez uprawnień.

Uzyskanie uprawnień:

Kompetencje do nadawania uprawnień mediatorom posiada minister sprawiedliwości. W sprawach cywilnych i handlowych mediatorzy nie potrzebują uprawnień do mediacji umownej.

Każda osoba fizyczna może złożyć wniosek o nadanie uprawnień, jeżeli spełnia warunki przewidziane w ustawie z dnia 24 lutego 2012 r. o wprowadzeniu zagadnień dotyczących mediacji w sprawach cywilnych i handlowych do nowego kodeksu postępowania cywilnego, a także w rozporządzeniu wielkopsiadającym z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie procedury nadawania uprawnień mediatorom sądowym i rodzinnym, specjalnego programu kształcenia w zakresie mediacji i nieodpłatnego spotkania informacyjnego.

Na mocy ww. dyrektywy 2008/52/WE i art. 1251-3 ust. 1 akapit trzeci ustawy z dnia 24 lutego 2012 r. o mediacji osoba świadcząca usługi z zakresu mediacji, która spełnia równoważne lub w znacznym stopniu porównywalne warunki uzyskania uprawnień w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, jest zwolniona z konieczności uzyskania uprawnień w Wielkim Księstwie Luksemburga.

Uprawnienia nadaje się na czas nieokreślony.

W art. 1251-3 ust. 2 nowego kodeksu postępowania cywilnego i w rozporządzeniu wielkopsiadającym z dnia 25 czerwca 2012 r., o którym mowa powyżej, określono wszystkie warunki, które musi spełniać osoba fizyczna wnioskująca o nadanie uprawnień.

Osoba taka musi cieszyć się nieposzlakowaną opinią, oraz posiadać odpowiednie kompetencje, i wykształcenie, a także dawać gwarancje niezależności i bezstronności.

Wnioskodawca musi przedstawić wyciąg z luksemburskiego rejestru karnego lub podobny dokument wydany przez właściwe władze krajowe w miejscu pobytu, w którym wnioskodawca przebywał przez ostatnie pięć lat.

Wnioskodawca musi korzystać z praw obywatelskich i praw politycznych.

Osoba taka powinna posiadać specjalne przygotowanie z zakresu mediacji, potwierdzone:

albo dyplomem magistra w dziedzinie mediacji wydanym przez Uniwersytet w Luksemburgu lub inny uniwersytet, inną placówkę szkolnictwa wyższego lub inną placówkę zapewniającą wykształcenie na tym samym poziomie, wyznaczoną zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi lub administracyjnymi państwa członkowskiego Unii Europejskiej;

albo trzyletnim doświadczeniem zawodowym uzupełnionym „specjalnym wykształceniem z zakresu mediacji” zgodnie z art. 2 ww. rozporządzenia wielkopsiadającego z dnia 25 czerwca 2012 r.;

albo wykształceniem z zakresu mediacji uznawanym w państwie członkowskim Unii.

Uniwersytet w Luksemburgu prowadzi specjalny [program kształcenia \(studia magisterskie\) w zakresie mediacji](#).

Jakie są koszty mediacji?

Mediacja często jest bezpłatna. W przypadku gdy mediacja jest odpłatna jest to zawsze wyraźnie zaznaczone.

W ramach **mediacji umownej** wynagrodzenie mediatorów jest ustalane w sposób dowolny. W tym przypadku strony ponoszą koszty wynagrodzenia w równych częściach, chyba że postanowią inaczej.

W ramach **mediacji sądowej i rodzinnej**, wysokość wynagrodzeń ustala rozporządzenie wielkopsiadające.

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

Należy zauważyć, że ugody zawarte w drodze **mediacji w sprawach cywilnych i handlowych** mają taką samą moc dowodową co orzeczenie sądu. Ugody zawarte w drodze mediacji w innym państwie Unii Europejskiej lub na szczeblu krajowym są objęte klauzulą wykonalności w Unii Europejskiej na mocy dyrektywy 2008/52/WE, o której mowa powyżej. Ugoda, całkowita lub częściowa, staje się wykonalna po jej poświadczeniu przez właściwy sąd.

Ustawą z dnia 24 lutego 2012 r. dokonano transpozycji dyrektywy do prawa krajowego. Na mocy ustawy mediacja uzyskała ten sam status co obowiązujące postępowania sądowe.

Przydatne linki

[Ministerstwo Sprawiedliwości](#)

[Luksemburskie Stowarzyszenie Mediacji i Uprawnionych Mediatorów](#) (ALMA asbl)

[Centrum Mediacji przy luksemburskiej Izbie Adwokackiej](#) (CMBL)

[Centrum Mediacji](#)

[Centrum Mediacji Społecznej i Rodzinnej](#)

Ostatnia aktualizacja: 20/12/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki

Mediacja w państwach członkowskich - Węgry

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór drogą mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów (alternatív vitarendezés), w ramach którego mediator (közvetítő) pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Zarówno rząd, jak i prawnicy zatrudnieni w wymiarze sprawiedliwości na Węgrzech są dobrze świadomi korzyści płynących z mediacji.

Z kim należy się skontaktować?

Zgodnie z węgierską ustawą nr LV z 2002 r. o mediacji (a közvetítői tevékenységéről szóló 2002. évi LV. törvény), **minister właściwy do spraw sprawiedliwości** odpowiada za rejestrację mediatorów i osób prawnych zatrudniających mediatorów.

Rejestr mediatorów i osób prawnych zatrudniających mediatorów jest dostępny na [stronie internetowej Ministerstwa Administracji Publicznej i Sprawiedliwości](#).

Strona ta zawiera ogólne informacje na ten temat i umożliwia przeszukiwanie rejestru mediatorów według nazwiska, obszaru specjalizacji, umiejętności językowych oraz kraju, w którym mieści się biuro mediatora. Wyszukiwanie osób prawnych jest możliwe według nazwy, państwa siedziby oraz skróconej wersji nazwy.

Na tej samej [stronie internetowej](#) znajdują się również formularze rejestracyjne dla mediatorów oraz osób prawnych zatrudniających mediatorów.

Do organizacji pozarządowych prowadzących działalność w dziedzinie mediacji należą między innymi:

Krajowe Stowarzyszenie Mediacji ([Országos Mediációs Egyesület](#)) oraz

Wydział Mediacji i Koordynacji Prawnej Izby Handlowej w Budapeszcie (*Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara Mediációs és Jogi Koordinációs Osztálya*).

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Ustawa nr LV z 2002 r. o mediacji dotyczy mediacji w sporach cywilnych, z wyłączeniem mediacji w postępowaniu o zniesławienie, postępowaniu administracyjnym, postępowaniu w sprawie opieki i kurateli, postępowaniu w sprawie pozbawienia władzy rodzicielskiej, postępowaniu egzekucyjnym, postępowaniu w sprawie ustalenia ojcostwa lub pochodzenia oraz skarg konstytucyjnych.

Czy istnieją szczególne reguły, do których należy się zastosować?

Korzystanie z mediacji jest dobrowolne, ale daje pewne korzyści, przewidziane **ustawą o opłatach** (az illetékekről szóló törvény) i **kodeksem postępowania cywilnego** (polgári perrendtartás).

Jeżeli strony uczestniczą w mediacji po pierwszym posiedzeniu sądu i zawarta ugoda zostanie zatwierdzona przez przewodniczącego składu sędziowskiego, zapłacie podlega jedynie połowa mających zastosowanie opłat. Nawet honorarium należne mediatorowi + VAT (HÉA) (jednak nie więcej niż 50 000 HUF) można odliczyć od tej już obniżonej kwoty. Jedynym ograniczeniem jest to, że ostateczna kwota opłaty sądowej nie może wynosić mniej niż 30% pierwotnej kwoty. Zniżka ta nie ma zastosowania, gdy w niektórych przypadkach mediacja nie jest prawnie dozwolona.

Jeśli strony skorzystają z mediacji jeszcze przed rozpoczęciem postępowania przed sądem cywilnym, wówczas kwota należnej opłaty sądowej ulegnie zmniejszeniu o honorarium mediatora +VAT, które nie może jak przekroczyć 50 000 HUF, pod warunkiem, że faktycznie zapłacona kwota opłaty sądowej jest równa co najmniej 50% kwoty początkowej. Zniżki tej nie stosuje się jeżeli w danej sprawie prawo nie dopuszcza możliwości skorzystania z mediacji lub też jeśli strony zdecydowały się wnieść sprawę do sądu pomimo przeprowadzenia mediacji zakończonej ugodą (przy czym wyjątkiem jest wniosek o wykonanie ugody w przypadku odmowy dobrowolnego podporządkowania się jej postanowieniom przez którąkolwiek ze stron).

Nie istnieje krajowy kodeks postępowania mediatorów, ale większość organizacji mediatorów przestrzega przepisów europejskiego kodeksu postępowania dla mediatorów (közvetítők európai magatartási kódexe).

Istnieje szczególny kodeks postępowania w sprawach sporów z zakresu prawa pracy, który został opracowany przez służbę ds. postępowań porozumiewawczych i mediacji w sprawach pracowniczych (*Munkaügyi Közvetítői és Döntőbírói Szolgálat*).

W niektórych sądach strony mogą nieodpłatnie korzystać z mediacji w ramach toczącego się postępowania. Szczegółowe zasady dotyczącego tego rozwiązania oraz wykaz stosujących go sądów znajdują się na stronie ogólnej poświęconej węgierskim sądom. (<http://birosag.hu/allampolgaroknak/mediacio/birosagi-kozvetitoi-eljaras>)

Informacje i szkolenia

Nie istnieje specjalna strona internetowa dotycząca mediacji dostępna w języku angielskim ani instytucja zajmująca się szkoleniem mediatorów na poziomie krajowym.

[Strona internetowa poświęcona mediacji](#) jest dostępna wyłącznie w języku węgierskim.

Jakie są koszty mediacji?

Mediacja nie jest bezpłatna; wysokość zapłaty strony uzgadniają z mediatorem.

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

Na podstawie przepisów [dyrektywy 2008/52/WE](#) strony, które zawarły pisemną ugodę w drodze mediacji, powinny mieć możliwość złożenia wniosku o nadanie ich ugodzie klauzuli wykonalności. Państwa członkowskie informują Komisję, które sądy lub inne organy są właściwe do przyjmowania tego rodzaju wniosków.

Strony mogą domagać się nadania klauzuli wykonalności ugodzie, którą zawarły w drodze mediacji. Mogą one zwrócić się do sądu lub do notariusza o uwzględnienie ugody w rozstrzygnięciu dokonany przez sąd lub włączenie jej treści do oficjalnego dokumentu, który następnie stanie się wykonalny.

Ciekawe strony

[Strona internetowa rejestru mediatorów węgierskich](#) (A magyar közvetítők adatbázisának honlapja)

Ostatnia aktualizacja: 06/04/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Mediacja w państwach członkowskich - Malta

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór w drodze mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów, w ramach której mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Zarówno rząd, jak i praktykujący prawnicy na Malcie są świadomi korzyści płynących z mediacji.

Z kim należy się skontaktować?

Na Malcie organem rządowym odpowiedzialnym za mediację jest Maltański Ośrodek Mediacji, ustanowiony zgodnie z przepisami rozdziału 474 [ustawy o mediacji z 2004 r.](#) Ośrodek Mediacji stanowi forum, do którego strony sporu mogą się zwrócić lub zostać skierowane w celu rozstrzygnięcia sporu za pośrednictwem mediatora.

Z ośrodkiem można się skontaktować za pośrednictwem sekretarza **Maltańskiego Ośrodka Mediacji**, Palazzo Laparelli, South Street, Valletta VLT 1100.

Można także zadzwonić pod numer +35621251110 lub wysłać wiadomość pocztą elektroniczną na adres mediation.mjha@gov.mt

Ośrodek dostarcza stronom listę należycie akredytowanych przez ośrodek mediatorów i zwraca się do nich, aby wybrały z listy mediatora, który będzie do przyjęcia dla obu stron.

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Mediacja jest dopuszczalna w sporach w sprawach cywilnych, rodzinnych, społecznych, handlowych i przemysłowych.

Czy istnieją szczególne zasady, do których należy się zastosować?

Udział w postępowaniu mediacyjnym jest dobrowolny. Strony każdego postępowania sądowego mogą jednak zwrócić się wspólnie do sądu z wnioskiem o zawieszenie postępowania na czas, w którym będą się starały rozwiązać spór w drodze mediacji. Ponadto sąd może z własnej inicjatywy wstrzymać postępowanie na czas postępowania mediacyjnego i skierować strony na drogę mediacji w celu podjęcia próby rozwiązania sporu. Należy jednak zwrócić uwagę na to, że mediacja jest obowiązkowa w sprawach rodzinnych, a w szczególności w sprawach dotyczących separacji, kontaktów i opieki nad dzieckiem oraz alimentów na rzecz dzieci lub małżonka.

Maltański Ośrodek Mediacji posiada **kodeks postępowania**. Mediatorzy są zobowiązani przestrzegać jego postanowień w trakcie postępowania mediacyjnego.

Kodeks przewiduje wewnętrzne środki kontroli służące zapewnieniu przestrzegania jego zapisów. Stanowi on na przykład, że **Rada Zarządzająca** ośrodka jest uprawniona do podjęcia środków dyscyplinarnych w stosunku do mediatora, którego postępowanie jest niezgodne z postępowaniem przewidzianym w kodeksie lub który wykazuje niedociągnięcia w tym względzie, a mediator, w przypadku którego stwierdzono naruszenie postanowień kodeksu lub który zachował się niestosownie, zostanie skreślony z listy mediatorów na okres, jaki Rada Zarządzająca uzna za właściwy.

Informacje i kształcenie

Co pewien czas Maltański Ośrodek Mediacji organizuje kursy szkoleniowe dla mediatorów. Pierwszy z takich kursów poświęcony umiejętnościom mediacyjnym odbył się w lipcu 2008 r. Inny kurs w zakresie umiejętności mediacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem psychologicznych, społecznych i prawnych aspektów separacji odbył się w dniach 16-18 kwietnia 2009 r.

Jakie są koszty mediacji?

Taryfa honorariów uregulowana została w pkt 2 i 4 obwieszczenia (Legal Notice) nr 309 z 2008 r.

W przypadku mediacji rodzinnej, strony mogą albo swobodnie wybrać mediatora (z listy akredytowanych mediatorów), same pokrywając koszty mediacji, albo **sekretarz sądu** wyznacza, metodą rotacyjną, jednego z mediatorów z listy dostarczonej przez Ośrodek Mediacji. W tym ostatnim przypadku koszty pokrywają sądy.

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

Zgodnie z [dyrektywą 2008/52/WE](#), musi istnieć możliwość wystąpienia z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności pisemnej ugodzie zawartej w drodze mediacji. Państwa członkowskie powiadomią o tym sądy lub inne organy właściwe do przyjmowania takich wniosków.

Obecnie gotowa już jest nowelizacja maltańskiej ustawy o mediacji z 2004 r. w celu włączenia do niej powyższego unormowania.

Powiązane strony

[Maltańskie Centrum Mediacji](#)

[Maltańska ustawa o mediacji z 2004 r.](#)

[Dyrektywa 2008/52/WE](#)

Ostatnia aktualizacja: 19/08/2015

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

językowej [nl](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie

tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Mediacja w państwach członkowskich - Niderlandy

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór drogą mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów, w ramach której mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Zarówno rząd, jak i prawnicy zatrudnieni w organach wymiaru sprawiedliwości w Niderlandach są świadomi korzyści płynących z mediacji.

Z kim należy się skontaktować?

Niderlandzki Instytut Mediacji (Nederlands Mediation Instituut – NMI) jest niezależnym podmiotem, którego celem jest podnoszenie świadomości na temat mediacji w Niderlandach i poprawianie standardu dostępnych usług. W instytucie tym opracowano różne modele i reguły służące osiągnięciu tych celów. Instytut zarządza również krajowym rejestrem mediatorów, do którego wpisani są jedynie wykwalifikowani mediatorzy. Mediatorzy wpisani do rejestru mają ukończone podstawowe szkolenie na temat mediacji uznawane przez Niderlandzki Instytut Mediacji, zdany egzamin teoretyczny, a także sporządzono ocenę ich kompetencji. Od mediatorów zarejestrowanych przez Niderlandzki Instytut Mediacji wymaga się pogłębienia ich wiedzy oraz doskonalenia umiejętności, co jest weryfikowane przez instytut. Z rejestrem można się zapoznać na stronie: [rejestr mediatorów NMI](#).

Strona ta zawiera także niezależne informacje na temat mediacji i mediatorów w Niderlandach. Wyszukiwanie na stronie można przeprowadzać według własnych preferencji przy użyciu kryteriów dostosowanych do indywidualnych potrzeb. Na przykład można wyszukać mediatora dysponującego konkretną wiedzą fachową w określonej dziedzinie.

Westblaak 150, 3012 KM, Rotterdam. **Adres pocztowy** NMI to: PO Box 21499, 3001 AL Rotterdam. Tel.: 010 - 201 23 44, faks: 010 - 201 23 45, e-mail : [info@nmi-mediation.nl](#)

[info@nmi-mediation.nl](#)

Mediatorzy mogą się rejestrować w NMI, co zobowiązuje ich do przestrzegania kodeksu etycznego mediatorów. Rejestracja jest dobrowolna (jak również przestrzeganie kodeksu postępowania), ale mediatorzy, którzy chcieliby pracować w ramach niderlandzkiego systemu pomocy prawnej lub by sądy zwracały się do nich, muszą być zarejestrowani w Niderlandzkim Instytucie Mediacji, jak również uzyskać akredytację i poddać się ocenie.

W Niderlandach wprowadzono również inicjatywę w zakresie mediacji równoległej do postępowania sądowego, zwanej *Mediation naast rechtspraak*.

Oznacza to, że sąd okręgowy (*rechtbank*) lub sąd apelacyjny (*gerechtshof*) rozpoznający sprawę zwróci uwagę stronom na możliwość poddania się mediacji.

Może tak uczynić pisemnie, w którym to przypadku obie strony otrzymają pismo z ulotką informacyjną, test samooceny dotyczący mediacji i formularz odpowiedzi. Alternatywnie sędzia może wskazać na posiedzeniu, że sprawa nadaje się do mediacji i zaproponować stronom skorzystanie z tej możliwości. Istnieje również możliwość zwrócenia się we własnym zakresie do urzędnika ds. mediacji, który jest zatrudniony w każdym sądzie okręgowym i apelacyjnym. Odpowie on na pytania, przedstawi propozycję poddania się mediacji stronie przeciwnej, pomoże stronom znaleźć odpowiedniego mediatora i zorganizować pierwsze spotkanie.

Więcej informacji na temat mediacji mogą udzielić następujące podmioty:

[Punkt Pomocy Prawnej \(Het Juridisch Loket\)](#) P.O. Box 487, 3500 AL Utrecht. Tel: 0900-8020 (0,10 za minutę).

[Rada Pomocy Prawnej \(Raad voor Rechtsbijstand\)](#) w Utrecht: Jaarbeursplein 15, 3521 AM Utrecht, P.O. Box 24080, 3502 MB Utrecht. Tel: 088-7871012 (Departament Rejestracji).

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Mediacja jest zawsze możliwa, lecz najczęściej stosuje się ją w sprawach z zakresu prawa cywilnego i publicznego.

Czy istnieją szczególne reguły, do których należy się zastosować?

Korzystanie z mediacji jest całkowicie dobrowolne. Istnieje kodeks etyczny mediatorów.

Informacje i szkolenia

[Niderlandzki Instytut Mediacji](#) zapewnia informacje na temat mediacji i dokonuje rejestracji mediatorów.

Instytut zapewnia niezależną gwarancję jakości mediacji i pracy mediatorów w całym kraju i prowadzi ogólnie dostępny [rejestr mediatorów](#).

Mediatorzy zarejestrowani przez instytut są przeszkoleni i posiadają kwalifikacje do prowadzenia działalności mediatora zgodnie z zasadami mediacji NMI. Zobowiązują się oni do stosowania **systemu zapewnienia jakości** NMI.

Mediatorzy, którzy chcieliby zostać wpisani do rejestru Niderlandzkiego Instytutu Mediacji muszą spełnić dwa podstawowe wymogi:

ukończyć szkolenie na temat mediacji w instytucie akredytowanym przez NMI;

uzyskać pozytywną ocenę odpowiednich kwalifikacji.

NMI akredytował kilka instytutów prowadzących szkolenia w dziedzinie mediacji. Przewidziano różne programy szkoleń: od sześciodniowych kursów podstawowych po kursy trwające dwadzieścia dni lub dłużej. Ukończenie kursu jest jednym z dwóch podstawowych warunków uzyskania wpisu do rejestru mediatorów NMI.

Drugim podstawowym wymogiem jest zdanie testu oceniającego odpowiednią wiedzę. Rząd niderlandzki prowadzi [statystyki](#) dotyczące mediacji (streszczenie dostępne również w języku angielskim).

Jakie są koszty mediacji?

W rozstrzygnięciu sporów cywilnych usługi mediacyjne nie są świadczone bezpłatnie.

Koszty zależą od rodzaju sprawy. Niektóre postępowania są zawile i czasochłonne, a zatem bardziej kosztowne. W niektórych przypadkach stronom doradza się skorzystanie w trakcie mediacji z pomocy wyspecjalizowanego prawnika. Znane są przypadki, w których po skierowaniu sprawy do mediatora strony same doprowadziły do rozstrzygnięcia sporu, co wskazuje, że mediacja może zapobiegać eskalacji konfliktu.

Jeżeli strony dysponują wystarczającymi środkami finansowymi, zobowiązane są do samodzielnego pokrycia kosztów mediacji. Próg dochodów kwalifikujący do skorzystania z usług opłacanego przez państwo prawnika lub mediatora wynosi:

w przypadku par małżeńskich, zarejestrowanych związków partnerskich lub osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe: 35 200 EUR na rok
w przypadku osób samotnych: 24 900 EUR na rok.

Oprócz powyższych ograniczeń finansowych, pomoc prawna nie jest dostępna dla stron posiadających majątek, który przekracza określoną wartość wymagającą zgłoszenia w organach podatkowych. Do składników takiego majątku należą: drugie miejsce zamieszkania, inne nieruchomości, oszczędności, oszczędności gotówkowe, aktywa itp. Dokładna wartość w przypadku par małżeńskich, zarejestrowanych związków partnerskich i osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe określana jest na podstawie informacji przekazywanych przez krajowe organy podatkowe.

Jeżeli wysokość środków znajdujących się w posiadaniu stron nie przekracza obowiązujących progów, państwo współfinansuje koszty prawnika lub mediatora. Państwo nie pokrywa jednak pełnej kwoty. Każda strona musi wnieść własny wkład finansowy. Wynosi on od 51 EUR za 0–4 godzin i 102 EUR za ponad pięć godzin (za mediację, a nie od każdej strony). Wkład finansowy na pokrycie kosztów usług prawnika jest wyższy. Liczby te zostały podane jedynie w celach informacyjnych i nie są prawnie wiążące. Dokładne kwoty można znaleźć na stronie [Rady Pomocy Prawnej](#).

Czy uгода zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

[Dyrektywa 2008/52/WE](#) stwarza stronom sporu możliwość wystąpienia z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności pisemnej ugodzie zawartej w drodze mediacji. Państwa członkowskie poinformują, które sądy lub inne organy są organami właściwymi do rozpatrywania takich wniosków. Informacji na temat bieżącego stanu wdrażania dyrektywy udziela Rada Pomocy Prawnej.

Ciekawe strony

[Niderlandzki Instytut Mediacji](#)

Ostatnia aktualizacja: 11/04/2013

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [de](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Mediacja w państwach członkowskich - Austria

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór drogą mediacji. Mediacja to alternatywna metoda rozwiązywania sporów, w ramach której mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie.

Z kim należy się skontaktować?

Federalne Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzi [listę zarejestrowanych mediatorów](#). Na liście tej rejestrowani są tylko wykwalifikowani mediatorzy posiadający odpowiednie wykształcenie.

Nie istnieje przy tym żaden organ rządowy, który byłby odpowiedzialny za usługi w zakresie mediacji.

Istnieją natomiast stowarzyszenia świadczące usługi w zakresie mediacji na zasadach komercyjnych i niekomercyjnych, a także kilka organizacji pozarządowych udzielających wsparcia mediatorom.

Kiedy powinno się skorzystać z mediacji?

Mediacja w sprawach cywilnych służy rozwiązywaniu sporów, w których z reguły orzekają sądy powszechne. Uczestnictwo w mediacji jest dobrowolne, co umożliwia stronom samodzielne rozwiązanie spornej sytuacji.

W określonych sprawach konfliktów sąsiedzkich przed wniesieniem pozwu wymagane jest podjęcie próby pozasądowego rozwiązania sporu poprzez przekazanie sprawy do organu pojednawczego, próbę pozaprocesowego polubownego rozwiązania sprawy przed sądem lub mediacją.

Czy istnieją szczególne przepisy, do których należy się stosować?

Nie wprowadzono szczególnych przepisów ani krajowego kodeksu postępowania dla mediatorów.

Mediatorzy nie są rejestrowani według specjalności, np. jako mediatorzy specjalizujący się w dziedzinie mediacji rodzinnej, w dziedzinie medycyny lub budownictwa. Obszary specjalności zarejestrowanych mediatorów są wymienione na liście jedynie dodatkowo.

Każda osoba posiadająca odpowiednie wykształcenie może zostać wpisana na listę „zarejestrowanych mediatorów” zgodnie z obowiązującymi [przepisami](#). Jednakże nie ma żadnych ograniczeń w związku ze świadczeniem usług „mediacji” lub posługiwaniem się tytułem „mediatora”.

Informacje i szkolenia

Dodatkowe informacje, dostępne jedynie w języku niemieckim, m.in. na temat szkoleń i wymogów dotyczących rejestracji mediatorów w Austrii są dostępne na [niniejszej stronie](#).

Jakie są koszty mediacji?

Mediacja nie jest bezpłatna.

Wynagrodzenie mediatora podlega uzgodnieniu pomiędzy prywatnym mediatorem i stronami sporu.

Czy uгода zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

[Dyrektywa 2008/52/WE](#) stwarza stronom sporu możliwość wystąpienia z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności pisemnej ugodzie zawartej w drodze mediacji. Państwa członkowskie powiadają, które sądy lub inne organy publiczne są właściwe do składania takich wniosków.

Uгода zawarta w drodze mediacji może być egzekwowana jedynie wtedy, gdy została zawarta jako uгода przed sądem lub spisana w postaci aktu notarialnego w obecności notariusza.

Ostatnia aktualizacja: 23/05/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Mediacja w państwach członkowskich - Polska

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór w drodze mediacji. Jest to alternatywny sposób rozwiązywania sporów (ARS), w ramach którego mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Zarówno rząd, jak i polscy prawnicy świadomi są korzyści płynących z mediacji.

Z kim należy się skontaktować?

W 2010 r. utworzono merytoryczną komórkę zajmującą się problematyką mediacji w Ministerstwie Sprawiedliwości, obecnie funkcjonująca jako **Wydział ds. Pokrzywdzonych Prześiępstwem i ds. Promocji Mediacji** w Departamencie Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka. Podstawowe informacje o działalności mediacyjnej znaleźć można na [stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości](#).

Przez ostatnie lata Ministerstwo Sprawiedliwości zwraca szczególną uwagę na zagadnienia związane z rozwojem i popularyzacją mediacji oraz innych form ADR w Polsce oraz podnoszeniem efektywności działań całego wymiaru sprawiedliwości wraz z zapewnieniem lepszej jego dostępności dla obywateli.

W 2010 r. z inicjatywy Ministerstwa powołano **sieć koordynatorów ds. mediacji**.

Obecnie liczba koordynatorów wynosi ponad 120 osób (sędziów, kuratorów sądowych, mediatorów), w ośmiu sądach apelacyjnych, wszystkich sądach okręgowych oraz dla sześciu okręgów - w sądach rejonowych.

W zakresie doradczym i opiniodawczym Minister Sprawiedliwości współpracuje **ze Społeczną Radą ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów** (dalej jako Społeczna Rada ds. ADR - adres e-mail: adr_rada@ms.gov.pl), która odgrywa istotną rolę w zakresie propagowania idei mediacji i komunikacji pomiędzy administracją rządową, wymiarem sprawiedliwości a środowiskiem mediatorów.

Po raz pierwszy została powołana zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 sierpnia 2005 r. jako zespół doradczy Ministra do spraw szeroko rozumianej problematyki Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów i Konfliktów. W dorobku prac Rady pierwszej kadencji znalazły się następujące dokumenty:

[Kodeks Etyczny Mediatorów Polskich](#) (maj 2008 r.).

[Standardy Szkolenia Mediatorów](#) (październik 2007 r.).

[Standardy Prowadzenia Mediacji i Postępowania Mediacyjnego](#) (czerwiec 2006 r.).

Społeczna Rada ds. ADR drugiej kadencji została powołana na mocy zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 kwietnia 2009 r. (zmienionego zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 lipca 2011 r.). Najważniejszym dokumentem opracowanym przez Radę tej kadencji są [Założenia do zmian systemowych](#) (marzec 2012 r.).

W dniu 2 marca 2015 r. Minister Sprawiedliwości powołał Społeczną Radę ds. Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów trzeciej kadencji.

Obecnie w skład Rady wchodzi 15 członków - sędziów, mediatorów oraz przedstawicieli nauki i administracji.

Kompetencje Rady dotyczą przede wszystkim opracowywania zaleceń w zakresie zasad funkcjonowania krajowego systemu Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów, a ponadto:

Dostosowanie systemu ADR do wymogów prawa unijnego.

Opracowanie jednolitego modelu instytucji mediacji w polskim systemie prawa.

Upowszechnienie standardów postępowania mediacyjnego.

Propagowanie mechanizmów ADR, jako metod rozwiązywania konfliktów, wśród pracowników wymiaru sprawiedliwości, organów ścigania oraz w społeczeństwie.

Tworzenie warunków instytucjonalnych do rozwoju poszczególnych form ADR.

Podejmowanie innych doraźnych przedsięwzięć na rzecz rozwoju mediacji w Polsce.

Istnieje także duża liczba organizacji pozarządowych i korporacyjnych, odgrywających ważną rolę w promowaniu mediacji oraz ustalaniu jej wewnętrznych standardów. Organizacje te ustanawiają swoje własne normy w zakresie: szkoleń, wymogów stawianych kandydatom pragnącym zostać mediatorami, metod prowadzenia mediacji, standardów etycznych i dobrych praktyk zawodowych. Regulacje te mają charakter wewnętrzny i skierowane są tylko do mediatorów zrzeszonych w danej organizacji.

Do **najważniejszych stowarzyszeń** należą:

[Polskie Centrum Mediacji](#),

[Stowarzyszenie Mediatorów Rodzinnych](#),

[Krajowe Stowarzyszenie Mediatorów](#),

[Centrum Mediacji Partners Polska](#),

[Polskie Stowarzyszenie Sądownictwa Polubownego](#),

Dolnośląski Ośrodek Mediacji.

Również korporacje zawodowe prowadzą zinstytucjonalizowaną działalność na rzecz promocji mediacji, a należą do nich m.in.:

[Centrum Mediacyjne przy Naczelnej Radzie Adwokackiej](#).

[Centrum Mediacji Gospodarczej przy Krajowej Izbie Radców Prawnych](#).

Ośrodki mediacyjne przy niektórych Okręgowych Izbach Radców Prawnych.

[Ośrodek Mediacyjny Stowarzyszenia Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej](#).

[Ośrodek Mediacyjny przy Izbie Notarialnej w Gdańsku](#).

Organizacje pozarządowe, w zakresie swoich zadań statutowych, oraz uczelnie mogą prowadzić listy stałych mediatorów. Informacje o listach i o ośrodkach przekazywane są prezesom sądów okręgowych. Listy mediatorów w sprawach karnych i nieletnich prowadzą prezesi sądów okręgowych.

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Rozwiązanie sporu w drodze mediacji dopuszczalne jest w sprawach z licznych dziedzin. Zgodnie z prawem polskim z mediacji można skorzystać w następujących sprawach:

cywilnych

gospodarczych

z zakresu prawa pracy

z zakresu prawa rodzinnego

dotyczących nieletnich

karnych

sądowo-administracyjnych.

Szczegółowe informacje dotyczące mediacji znajdują się [w broszurach i ulotkach przygotowanych i dystrybuowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości](#).

Obecnie najwięcej mediacji przeprowadza się w sprawach karnych i cywilnych. Z kolei najdynamiczniej, w latach 2011-2012, rozwijały się mediacje w sprawach rodzinnych i gospodarczych.

Czy istnieją szczególne reguły, do których należy się zastosować?

Mediacja jest dobrowolną metodą rozwiązywania sporów i konfliktów, którą prowadzi się na podstawie:

Umowy o mediację (**mediacja pozasądowa**)

Postanowienia sądu kierującego do mediacji (**mediacja ze skierowania sądu**).

Jeśli strony nie wybiorą mediatora sąd jest uprawniony do wyznaczenia go z listy osób posiadających odpowiednie kwalifikacje, w celu wzięcia udziału w postępowaniu. W sprawach karnych i nieletnich to sąd wskazuje osobę mediatora.

Mediacja jest regulowana w kodeksie postępowania cywilnego i karnego, w ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich, ustawie o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i in.. Ponadto wydane zostały akty rangi podustawowej, regulujące szczegółowo postępowanie mediacyjne w odniesieniu do określonych rodzajów spraw.

W przypadku **nieletnich** rozporządzenie reguluje:

Warunki, jakim powinny odpowiadać instytucje i osoby uprawnione do przeprowadzania postępowania mediacyjnego.

Sposób rejestracji instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzania postępowania mediacyjnego.

Sposób szkolenia mediatorów.

Zakres i warunki udostępniania mediatorom akt sprawy.

Formę i zakres sprawozdania z przebiegu i wyników postępowania mediacyjnego.

Rozporządzenie w **sprawach karnych** określa:

Warunki, jakim powinny odpowiadać instytucje i osoby uprawnione do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego.

Sposób powoływania i odwoływania instytucji i osób uprawnionych do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego.

Zakres i warunki udostępniania akt sprawy instytucjom i osobom uprawnionym do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego.

Sposób i tryb postępowania mediacyjnego.

W **sprawach rodzinnych** obowiązują dodatkowe wymagania dla mediatora z zakresu wykształcenia i doświadczenia (psychologia, pedagogika, socjologia lub prawo oraz umiejętności praktyczne w zakresie prowadzenia mediacji w sprawach rodzinnych).

Rozporządzenie wykonawcze określa wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym (patrz poniżej – Jakie są koszty mediacji?).

Informacje i szkolenia

Podstawowe informacje o mediacji w Polsce znajdują się na [stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości](#), w tym m.in.: wyciągi z aktów prawnych dot. mediacji, międzynarodowe akty prawne dot. mediacji oraz [dokumenty i zalecenia wypracowane przez Społeczną Radę ds. ADR](#), a ponadto wersje elektroniczne [brozur, ulotek, informatorów i plakatów](#), które są publikowane w ramach propagowania idei mediacji. Publikowane są również [bieżące informacje na temat działań promujących mediację](#) oraz aktywności na poziomie ogólnokrajowym i regionalnym w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Mediacji. Na stronie zgromadzone są również [informacje, tłumaczenia aktów prawnych i przykłady dobrych praktyk z innych państw](#).

Zagadnienia mediacji są przedmiotem szkoleń w ramach aplikacji ogólnej, prokuratorskiej i sędziowskiej, a także ujęte są w programach szkoleń dla sędziów i prokuratorów prowadzonych w [Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury](#).

Dla koordynatorów ds. mediacji zostały przeprowadzone, na zlecenie Ministerstwa Sprawiedliwości, szkolenia przygotowujące do pełnienia funkcji koordynatora ds. mediacji z zakresu: komunikacji, zarządzania zespołem ludzkim i współpracy z mediatorem.

Natomiast mediatorzy dokonują wyboru spośród szkoleń oferowanych przez ośrodki mediacyjne, uczelnie i inne podmioty.

Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzi statystyki w zakresie mediacji z uwzględnieniem:

Liczby skierowań sądu do mediacji.

Liczby zawartych ugód.

Warunków ugód (dot. mediacji karnej i nieletnich).

Liczby mediacji pozasądowych (dot. mediacji cywilnej).

W ramach działań projektowych, w sądach, komendach wojewódzkich policji i ośrodkach mediacyjnych dystrybuowane były w latach 2010-2011: informatory, ulotki i broszury, informujące o różnych rodzajach mediacji i ich praktycznym wykorzystaniu. Przeprowadzona została również kampania społeczna w telewizji, radiu oraz na billboardach, informująca o mediacji szerokie grono obywateli. Ministerstwo Sprawiedliwości systematycznie aktualizuje i dystrybuuje broszury, ulotki, krótkie informacje dołączane do pism procesowych oraz plakaty, które są również dostępne, nieodpłatnie, na stronie internetowej Ministerstwa.

Od pięciu lat w Polsce obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Mediacji (MDM), a w jego ramach Minister Sprawiedliwości organizuje ogólnopolską konferencję. Ponadto obchody MDMu uświetnia kilkadziesiąt mniejszych konferencji, uroczystości, szkoleń czy debat o charakterze regionalnym i lokalnym, odbywających się wielu miastach.

Jakie są koszty mediacji?

Informacje dotyczące mediacji są dystrybuowane nieodpłatnie przez Ministerstwo Sprawiedliwości, a sama mediacja, jak wskazują [badania](#), jest efektywniejsza pod względem ekonomicznym niż procedura sądowa.

W sprawach karnych i nieletnich **strony nie ponoszą kosztów mediacji** – są one pokrywane ze środków Skarbu Państwa. W pozostałych rodzajach spraw **odpłatność co do zasady** jest przedmiotem porozumienia między mediatorem i stronami. Mediator może jednak zgodzić się na prowadzenie mediacji bez wynagrodzenia.

W sprawach cywilnych koszty mediacji ponoszą strony. Są one zazwyczaj ponoszone po połowie, chyba że strony ustalą inny sposób rozliczeń.

W postępowaniu mediacyjnym, do którego doszło na podstawie postanowienia sądu wysokość wynagrodzenia mediatora w sporach niemajątkowych wynosi 60 zł (ok. 15 EUR) za pierwsze posiedzenie mediacyjne, a za każde następne posiedzenie - 25 zł. (ok. 6 EUR). Jeśli postępowanie dotyczy praw majątkowych, wynagrodzenie mediatora wynosi 1% wartości przedmiotu sporu (nie mniej niż 30 zł (ok. 7,5 EUR) i nie więcej niż 1.000 zł (ok. 250 EUR)). Mediator ma także prawo do zwrotu wydatków związanych z prowadzeniem mediacji (np. koszty korespondencji, telefonów, wynajęcia pomieszczenia).

Do kosztów mediacji dolicza się też podatek VAT.

Jeśli dojdzie do zawarcia ugody, która jest wynikiem mediacji, strona otrzyma zwrot 75% opłaty sądowej, którą zapłaciła wnosząc sprawę do sądu.

W sprawach o rozwód i separację zwrot wynosi 100%.

W przypadku mediacji pozasądowej, wysokość wynagrodzenia mediatora i zwrot jego wydatków wynikają z cennika ośrodka mediacyjnego lub strony uzgadniają je razem z mediatorem przed rozpoczęciem mediacji. Od ponoszenia kosztów mediacji strona nie może zostać zwolniona, nawet jeśli korzysta ze zwolnienia od kosztów sądowych. Mediator w obu rodzajach mediacji (sądowej i pozasądowej) może zrezygnować ze swojego wynagrodzenia.

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

W **sprawach cywilnych** jeżeli strony zawarły ugodę, zostaje ona dołączona do protokołu. Mediator informuje strony, że przez podpisanie ugody wyrażają zgodę na wystąpienie do sądu z wnioskiem o jej zatwierdzenie. Mediator przekazuje protokół wraz z ugodą do właściwego sądu oraz doręcza stronom odpis protokołu. Sąd niezwłocznie przeprowadza postępowanie, co do zatwierdzenia lub nadania klauzuli wykonalności dla ugody zawartej przed mediatorem. Sąd

odmówi zatwierdzenia ugody lub nadania jej klauzuli wykonalności w całości lub w części, gdy ugoda jest: sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego zmierza do obejścia prawa niezrozumiała lub zawiera sprzeczności sprzeczna ze słusznym interesem pracownika Ugoda zawarta przed mediatorem, którą sąd zatwierdził przez nadanie jej klauzuli wykonalności, ma moc ugody zawartej przed sądem i może być przedmiotem egzekucji.

W **sprawach rodzinnych** przedmiotem uzgodnień mogą być sprawy dotyczące: pojednania małżonków, ustalenia warunków rozstania, sposobu sprawowania władzy rodzicielskiej, kontaktów z dziećmi, zaspokojenia potrzeb rodziny, alimentów, a także spraw majątkowych i mieszkaniowych. W sposób ugodowy można też uregulować po rozstaniu rodziców lub małżonków, np. wydanie paszportu, wybór kierunku edukacji dziecka, kontakty z dalszą rodziną lub zarząd majątkiem dziecka.

W sprawach cywilnych wszczęcie postępowania mediacyjnego przerywa bieg przedawnienia.

W **sprawach karnych i nieletnich ugoda zawarta podczas mediacji nie zastępuje wyroku sądu ani nie jest dla sądu wiążąca, jednak sąd powinien honorować jej treść w orzeczeniu kończącym postępowanie.** Warunkami ugody mogą być: przeproszenie, naprawienie szkody, zadośćuczynienie za wyrządzoną krzywdę, wykonanie pracy na cel społecznych, wykonanie świadczenia na rzecz pokrzywdzonego, wykonanie świadczenia na cel społecznych i inne.

Ostatnia aktualizacja: 23/12/2015

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki

Mediacja w państwach członkowskich - Portugalia

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór drogą mediacji. Jest to alternatywna metoda rozstrzygania sporów, w ramach której mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Korzyści płynące z mediacji doceniają zarówno rząd, jak i osoby wykonujące zawody prawnicze.

Z kim należy się skontaktować?

W Portugalii istnieje centralny organ rządowy odpowiedzialny za regulowanie działalności w dziedzinie mediacji – Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wymiaru Sprawiedliwości (Direção-Geral da Política de Justiça).

Dyrekcja Generalna jest departamentem portugalskiego Ministerstwa Sprawiedliwości z siedzibą pod następującym adresem:

Av. D. João II, Lote 1.08.01-E, Torre H, Pisos 2/3 1990-097 Lisbon.

Dane teleadresowe:

E-mail correio@dgpj.mj.pt

Telefon: (+351) 217924000

Faks: (+351) 217924048 lub 217924090.

Strona internetowa dyrekcji zawiera większość dostępnych informacji na temat publicznych usług mediacji, a także innych metod alternatywnego rozstrzygnięcia sporów.

Nie ma na niej natomiast informacji o tym, jak znaleźć mediatora, chociaż są na niej opublikowane wykazy mediatorów. Po zapadnięciu decyzji o mediacji zgodnie z przepisami regulującymi publiczne usługi mediacji, wybór mediatora dokonywany jest automatycznie.

W Portugalii nie działają organizacje pozarządowe zajmujące się mediacją. Istnieją jednak prywatne stowarzyszenia świadczące usługi mediacji i oferujące programy szkoleń dla mediatorów.

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub w jakich dziedzinach jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Korzystanie z mediacji jest dopuszczalne w różnych dziedzinach.

W Portugalii przyjęto środki mające na celu promowanie korzystania z systemów mediacji publicznej w określonych dziedzinach prawa, a mianowicie w sprawach rodzinnych, karnych, cywilnych i handlowych oraz z zakresu prawa pracy.

Mediacja w sprawach rodzinnych, karnych i z zakresu prawa pracy jest zorganizowana w ramach odrębnych struktur. Usługi w jej zakresie świadczą mediatorzy specjalizujący się w danej dziedzinie. Mediacja w sprawach cywilnych i handlowych odbywa się w ramach postępowania sądowego w sądach pokoju (*Julgados de Paz*).

Mediacja może również odbywać się w zakresie znajdującym się poza właściwością powyższych sądów. Taką mediacją powszechnie nazywa się mediacją pozasądową. Mediacje tego rodzaju nie przebiegają jednak w tym samym trybie, co sprawy należące do kompetencji sądów pokoju, ponieważ jeżeli w drodze mediacji pozasądowej nie zostanie osiągnięte porozumienie, nie ma możliwości przekazania sprawy do rozpatrzenia przez sąd, tak jak w przypadku mediacji w sprawach cywilnych i gospodarczych należących do właściwości sądów pokoju.

Czy istnieją szczegółowe przepisy, do których należy się stosować?

Korzystanie z mediacji jest całkowicie dobrowolne.

Nie obowiązuje krajowy kodeks postępowania dla mediatorów. Mediatorzy prowadzą działalność zgodnie z Europejskim kodeksem postępowania dla mediatorów, w ramach określonych struktur prawno-administracyjnych, które kształtują ich działalność oraz wymagania w zakresie wykonywania zawodu. Dostępne są wytyczne w zakresie prowadzenia sesji mediacyjnych, metod, które można stosować w celu zapewnienia konstruktywnej komunikacji lub nawiązania dobrych relacji ze stronami, a także sposobów, w jaki mediatorzy mogą proponować ugody.

Działalność mediatorów jest monitorowana w ramach publicznego systemu mediacji. Rodzaj monitorowania zależy od obszaru pracy mediatora. W ramach publicznego systemu mediacji działa komisja nadzorująca, która monitoruje działalność w dziedzinie mediacji. Kryteria stosowane w szkoleniach dla mediatorów mają na celu wpojenie mediatorom etyki i innych zasad określonych w Europejskim kodeksie postępowania dla mediatorów.

Dla każdej z dziedzin mediacji – spraw rodzinnych, karnych, cywilnych i handlowych oraz z zakresu prawa pracy – określono odrębne ramy prawne, obejmujące wytyczne w zakresie metod prowadzenia mediacji.

Obecnie w ramach publicznych systemów mediacji, w tym mediacji w sprawach cywilnych i handlowych prowadzonej w sądach pokoju, rozwiązywane są tylko spory toczące się w Portugalii, z zastosowaniem procedur i rozwiązań przewidzianych w portugalskim ustawodawstwie.

Informacje i szkolenia

Stosowne informacje można znaleźć na stronie witryny internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Wymiaru Sprawiedliwości.

W Portugalii prowadzone są statystyki dotyczące korzystania z mediacji. Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wymiaru Sprawiedliwości gromadzi informacje na temat rozpoczętych sesji mediacyjnych, liczby sesji zakończonych ugodą lub brakiem ugody oraz czasu trwania poszczególnych sesji.

W Portugalii nie istnieje krajowy organ prowadzący szkolenia dla mediatorów. Są oni szkoleni przez podmioty prywatne. Szkolenia podlegają zatwierdzeniu przez portugalskie Ministerstwo Sprawiedliwości. Aby szkolenia zostały zatwierdzone, muszą obejmować określoną liczbę godzin nauczania, konkretne treści programowe oraz przewidywać stosowanie określonych praktyk dydaktycznych, zgodnie z odpowiednim ustawodawstwem.

Podmioty prywatne prowadzące szkolenia dla mediatorów ubiegających się o wpis do wykazu prowadzonego przez Dyрекcję Generalną ds. Polityki Wymiaru Sprawiedliwości muszą spełniać kryteria dotyczące szkoleń. Program szkoleń musi gwarantować, że mediatorzy będą zdobywali kwalifikacje i kompetencje zawodowe niezbędne do rozwiązywania sporów rodzinnych, karnych i cywilnych oraz z zakresu prawa pracy w drodze mediacji.

Ile wynoszą koszty mediacji?

Jeżeli sąd postanowi skorzystać z mediacji w sprawie rodzinnej, zgodnie z art. 147.C ustawy o sprawowaniu opieki nad dziećmi, nie pobiera się opłat za mediację. We wszelkich innych przypadkach mediacje są odpłatne, z wyjątkiem sytuacji, w których udzielono pomocy prawnej.

Jeżeli mediacja odbywa się na wniosek stron, koszty ponoszone przez każdą ze stron zależą od przedmiotu sporu i kształtują się następująco:

Mediacje w sprawach rodzinnych: każda strona ponosi opłatę w wysokości 50 EUR

Mediacje w sprawach karnych: zwolnienie z opłat na wniosek prokuratora lub oskarżonego i strony skarżącej

Mediacje w sprawach z zakresu prawa pracy: każda strona ponosi opłatę w wysokości 50 EUR

Mediacje w sprawach cywilnych i handlowych: każda strona ponosi opłatę w wysokości 25 EUR (mediacje tego rodzaju mogą się odbywać w sądach pokoju; w tym przypadku opłatę wnosi się, jeżeli doszło do zawarcia ugody).

Jeżeli strony mające wnieść opłaty z tytułu mediacji, znajdują się w trudnej sytuacji finansowej, mogą wystąpić o pomoc prawną i uzyskać zwolnienie z opłat od właściwego organu (organu ds. zabezpieczenia społecznego – *Instituto de Segurança Social*).

Przydatne linki

[Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wymiaru Sprawiedliwości](#)

[Rada ds. Monitorowania Sądów Pokoju](#)

Ostatnia aktualizacja: 29/12/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Mediacja w państwach członkowskich - Rumunia

Zamiast zwracać się do sądu, warto rozstrzygnąć spór drogą mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów, w ramach której mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Zarówno rumuński rząd, jak i prawnicy zatrudnieni w wymiarze sprawiedliwości w Rumunii zwracają uwagę na korzyści płynące z mediacji.

Z kim należy się skontaktować?

Za nadzór nad mediacją w Rumunii odpowiada [Rada ds. Mediacji](#), ustanowiona na mocy ustawy 192/2006 o mediacji. Jest ona autonomicznym, działającym w interesie publicznym podmiotem prawnym, z siedzibą w Bukareszcie.

Ustawa 192/2006 stanowi ramy prawne wprowadzenia instytucji mediacji, regulujące wykonywanie zawodu mediatora.

Członkowie Rady ds. Mediacji są wybierani przez mediatorów i powoływani przez [Ministerstwo Sprawiedliwości Rumunii](#).

Do głównych zadań [Rady ds. Mediacji](#) należy podejmowanie decyzji w następującym zakresie:

wyznaczanie **standardów szkoleniowych** w dziedzinie mediacji zgodnie z najlepszymi praktykami międzynarodowymi i nadzór nad ich przestrzeganiem przez przedstawicieli zawodu mediatora;

nadawanie uprawnień do wykonywania zawodu mediatora i prowadzenie oraz uaktualnianie listy mediatorów;

zatwierdzanie programów szkoleń mediatorów;

uchwalanie kodeksu postępowania i etyki obowiązującego posiadających uprawnienia mediatorów, a także przyjmowanie uregulowań dotyczących ich odpowiedzialności dyscyplinarnej;

przyjmowanie **regulaminu** określającego organizację i funkcjonowanie Rady ds. Mediacji;

przedstawianie **wniosków** dotyczących zmiany lub ujednolicenia prawodawstwa dotyczącego mediacji.

Poniżej przedstawiono **dane kontaktowe** [Rady ds. Mediacji](#):

Adres: Cuza Vodă Street, 64, sector 4, Bucureşti

Telefon: 004 021 315 25 28; 004 021 330 25 60; 004 021 330 25 61

Faks: 004 021 330 25 28

Adresy e-mail: secretariat@cmediere.ro, Consiliul_de_mediere@yahoo.com

Krajowy Rejestr Stowarzyszeń Zawodowych Mediatorów

[Rada ds. Mediacji](#) utworzyła [Krajowy Rejestr Stowarzyszeń Zawodowych Mediatorów](#). Rejestr zawiera wykaz organizacji pozarządowych propagujących mediację i reprezentujących zawodowe interesy mediatorów.

Poniżej przedstawiono **wykaz stowarzyszeń zawodowych** prowadzących działalność w zakresie świadczenia usług mediacji:

[Bukaresztańskie Stowarzyszenie Mediatorów](#) (Asociația Mediatorilor București);

Centrum Mediacji w Turdzie (Asociația Centrul de Mediere Turda);

Stowarzyszenie Izby Mediatorów w Vaslui (Asociația Camera Mediatorilor Vaslui);

[Centrum Mediacji w Vaslui](#) (Centrul de Mediere Vaslui);

Stowarzyszenie Mediatorów w Galați (Asociația Mediatorilor Galați);

Stowarzyszenie Izby Mediatorów w Jassy (Asociația Camera Mediatorilor Iași);

Centrum Mediacji i Służby Publicznej w Jassy (Centrul de Mediere si Securitate Comunitara Iasi);

[Centrum Mediacji w Krajowej](#) (Centrul de Mediere Craiova);

[Stowarzyszenie Centrum Mediacji w Klużu](#) (Asociația Centrul de Mediere Cluj);

[Centrum Mediacji w Neamț](#) (Centrul de Mediere Neamț);

Centrum Mediacji w Sybinie (Centrul de Mediere Sibiu);

[Centrum Mediacji w Konstancy](#) (Centrul de Mediere Constanta);

Centrum Mediacji w Albie Iulii (Centrul de Mediere Alba);

[Centrum Mediacji w Timișoarze](#) (Centrul de Mediere Timisoara);

Centrum Mediacji i Arbitrażu Orkędzu Marmaroszu (Centrul de Mediere si Arbitraj Maramures);

[Centrum Mediacji w Bacău](#) (Centrul de Mediere Bacau);

[Centrum Mediacji w Călărași](#) (Centrul de Mediere Calarasi);

[Centrum Mediacji Okręgu Jałomiczy](#) (Centrul de Mediere Ialomita);;

Lista mediatorów

Zgodnie z art. 12 ustawy 192/2006, **posiadający uprawnienia mediatorzy są wpisani na listę mediatorów**, zarządzaną przez [Radę ds. Mediacji](#) i publikowaną w rumuńskim Dzienniku Urzędowym, część I.

Lista mediatorów jest również dostępna za pośrednictwem oficjalnych stron internetowych [Rady ds. Mediacji](#) i [Ministerstwa Sprawiedliwości](#).

Lista **mediatorów posiadających uprawnienia** zawiera następujące informacje:

- przynależność do stowarzyszeń zawodowych;
- nazwę uczelni, której są absolwentami;
- ukończone szkolenia w zakresie mediacji;
- języki obce, w których mediatorzy mogą świadczyć usługi mediacji;
- dane kontaktowe.

Osoby zainteresowane rozstrzygnięciem sporu w drodze mediacji mogą zwracać się do dowolnego mediatora w ciągu jednego miesiąca od dnia ogłoszenia „listy mediatorów” w siedzibach sądów i jej opublikowania na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości.

Rada ds. Mediacji ma określony prawem obowiązek regularnego uaktualniania – przynajmniej raz w roku – **listy mediatorów** i informowania o tym sądów, organów władz lokalnych oraz Ministerstwa Sprawiedliwości.

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Zgodnie art. 2 ustawy 192/2006 z mediacji mogą korzystać strony **sporów dotyczących spraw cywilnych lub karnych i rodzinnych** oraz z zakresu innych dziedzin prawa określonych przepisami. W drodze mediacji mogą być również rozstrzygane **spory konsumenckie** i inne **spory** w przedmiocie praw zbywalnych. Nie można jednak rozstrzygać w drodze mediacji spraw dotyczących praw osobistych i praw niezbywalnych.

Czy istnieją szczególne reguły, do których należy się zastosować?

Korzystanie z mediacji jest **dobrowolne**. Strony nie mają obowiązku korzystania z usług mediacji i mogą zrezygnować z mediacji na każdym etapie. Innym słowy, strony posiadają swobodę wyboru, w dowolnym momencie, innych metod rozstrzygania sporu: w drodze postępowania sądowego lub arbitrażu. Strony zainteresowane mediacją mogą zwrócić się do mediatora przed skierowaniem sprawy do sądu lub w toku postępowania przed sądem.

W dziedzinie mediacji różne przepisy krajowe nakładają jednak na sędziów obowiązek **informowania stron** w niektórych przypadkach **o możliwości skorzystania z mediacji i o jej korzyściach**. W innych przypadkach sędziom decydującym się na skorzystanie z mediacji lub innej metody alternatywnego rozwiązywania sporu oferuje się szereg **zachęt finansowych**.

W dniu 17 lutego 2007 r. [Rada ds. Mediacji](#) przyjęła **kodeks postępowania i etyki** mediatorów. Kodeks obowiązuje wszystkich mediatorów wpisanych na listę mediatorów.

Informacje i szkolenia

Głównym źródłem informacji na temat mediacji w Rumunii jest strona internetowa [Rady ds. Mediacji](#).

Szkolenia w zakresie mediacji prowadzą jedynie podmioty sektora prywatnego, przy czym [Rada ds. Mediacji](#) odpowiada za akredytację podmiotów oferujących kursy szkoleniowe w celu zapewnienia jednakowych standardów szkolenia na wszystkich kursach.

Lista **podmiotów oferujących programy szkoleń** również znajduje się na oficjalnej stronie internetowej [Rady ds. Mediacji](#).

Kursy szkoleniowe odbywają się regularnie. Obecnie prowadzony jest program szkoleń, który traktowany jest jako **wstępne szkolenie dla mediatorów** (80 godzin). W programie określono cele szkolenia, umiejętności, jakie powinien uzyskać jego uczestnik po ukończeniu szkolenia i metody oceny. Osiem instytucji uprawnionych do prowadzenia tych szkoleń odpowiedzialnych jest za opracowywanie pomocy naukowych i ćwiczeń na podstawie ram określonych w krajowym programie szkoleń.

Jakie są koszty mediacji?

Mediacja nie jest bezpłatna; **wysokość opłaty** podlega uzgodnieniu pomiędzy prywatnym mediatorem a stronami.

Obecnie nie jest dostępna pomoc prawna ani finansowa ze strony władz lokalnych lub krajowych na rzecz świadczenia usług mediacyjnych.

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

[Dyrektywa 2008/52/WE](#) stwarza możliwość wystąpienia z wnioskiem o nadanie pisemnej ugodzie zawartej w drodze mediacji klauzuli wykonalności.

Państwa członkowskie przekazują Komisji informacje na temat sądów i innych organów właściwych do składania takich wniosków.

Rumunia nie przekazała jeszcze tych informacji.

Ostatnia aktualizacja: 10/06/2013

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki

Mediacja w państwach członkowskich - Słowenia

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór drogą mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów, w ramach której mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Zarówno rząd, jak i prawnicy zatrudnieni w organach wymiaru sprawiedliwości w Słowenii są świadomi korzyści płynących z mediacji.

Z kim należy się skontaktować?

Ustawa o alternatywnym rozstrzygnięciu sporów w sprawach sądowych (ZARSS, Dziennik Urzędowy Republiki Słoweńskiej nr 97/09 i 40/12 – ZUJF), która została przyjęta w dniu 19 listopada 2009 r. i weszła w życie w dniu 15 czerwca 2010 r. nakłada na sądy orzekające w pierwszej i drugiej instancji obowiązek wprowadzenia programu alternatywnego rozstrzygnięcia sporów, by umożliwić stronom skorzystanie z alternatywnych metod rozwiązywania sporów w sprawach gospodarczych, pracowniczych, rodzinnych i innych sprawach cywilnoprawnych. Zgodnie z tym programem sądy zobowiązane są umożliwić stronom wykorzystanie mediacji obok innych form alternatywnego rozstrzygnięcia sporów.

Ministerstwo Sprawiedliwości i Administracji Publicznej prowadzi [centralny rejestr mediatorów](#), którzy pracują w sądach w ramach programów alternatywnego rozstrzygnięcia sporów.

Szereg organizacji pozarządowych prowadzi działalność w obszarze mediacji:

[Słoweńskie Zrzeszenie Mediatorów](#) ([katalog mediatorów](#)),

[Ośrodek Mediacji w Ośrodku Informacji Prawnej](#),

[Słoweńskie Zrzeszenie Organizacji Mediacyjnych - MEDIOS](#) ([katalog mediatorów](#)).

Pod auspicjami Ministerstwa Sprawiedliwości i Administracji Publicznej funkcjonuje też Rada ds. Alternatywnego Rozstrzygnięcia Sporów. Rada została ustanowiona w marcu 2009 r. i jest scentralizowanym, niezależnym organem eksperckim ministerstwa, pełniącym rolę koordynacyjną i konsultacyjną.

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Z mediacji można skorzystać w sprawach cywilnych, rodzinnych, gospodarczych, pracowniczych i innych sprawach majątkowych, w odniesieniu do roszczeń, o których strony mogą decydować i uzgodnić sposób ich zaspokojenia. Mediację można prowadzić również w innych sprawach, jeśli tylko nie zabrania tego prawo.

Mediacja jest najbardziej rozpowszechniona w sprawach cywilnych, rodzinnych i handlowych.

Czy istnieją szczególne reguły, do których należy się zastosować?

Skorzystanie z mediacji jest dobrowolne. Ustawa o mediacji w sprawach cywilnych i gospodarczych (ZMCGZ, Dziennik Urzędowy Republiki Słowackiej nr 56/08) odnosi się do mediacji w ogólności, tzn. do mediacji związanej z procedurami sądowymi oraz mediacji pozasądowej. Zawiera ona jedynie podstawowe reguły procedur mediacyjnych, które w pozostałym zakresie regulowane są poprzez mechanizmy samoregulacji. Określa ona przykładowo kiedy mediacja rozpoczyna się i kończy, kto mianuje mediatora, podstawowe zasady postępowania mediatora, formę porozumienia rozstrzygającego spór, w jaki sposób można je wyegzekwować itd. Strony mogą odstąpić od przepisów ustawy, z wyjątkiem przepisów regulujących zasadę bezstronności mediatora oraz wpływ mediacji na terminy prekluzji i przedawnienia.

Słowackie Stowarzyszenie Mediatorów przyjęło [kodyks postępowania dla mediatorów](#), ale stosuje się on wyłącznie do członków stowarzyszenia.

Informacje i szkolenia

Istotne informacje na temat mediacji i sposobów skontaktowania się z mediatorem dostępne są na stronach różnych organizacji pozarządowych. Należą do nich:

[Słowackie Zrzeszenie Mediatorów](#) ([katalog mediatorów](#)),

[Ośrodek Mediacji w Ośrodku Informacji Prawnej](#),

[Słowackie Zrzeszenie Organizacji Mediacyjnych - MEDIOS](#) ([katalog mediatorów](#)).

Szkolenia dla mediatorów prowadzą różne organizacje pozarządowe oraz [Ośrodek Edukacji Sądowej](#) przy Ministerstwie Sprawiedliwości i Administracji Publicznej.

Jakie są koszty mediacji?

Aktualnie mediacja sądowa prowadzona na mocy ZARSS w sporach wynikających ze stosunków między rodzicami a dziećmi oraz w sporach pracowniczych związanych z zakończeniem stosunku zatrudnienia jest dla stron bezpłatna – placą one jedynie koszty swoich adwokatów. We wszelkich innych sporach, z wyjątkiem sporów gospodarczych, sąd pokrywa wynagrodzenie mediatora za pierwsze trzy godziny mediacji.

Organizacje prywatne pobierają za mediację różne stawki.

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

Umowa zawarta w wyniku mediacji nie jest sama w sobie bezpośrednio wykonalna. Strony mogą jednak uzgodnić, że umowa taka będzie miała formę bezpośrednio wykonalnego aktu notarialnego, ugody sądowej lub orzeczenia arbitrażowego opartego na uzgodzie.

Ciekawe strony

[Słowackie Zrzeszenie Mediatorów](#) ([katalog mediatorów](#)),

[Ośrodek Mediacji w Ośrodku Informacji Prawnej](#),

[Słowackie Zrzeszenie Organizacji Mediacyjnych - MEDIOS](#) ([katalog mediatorów](#)).

Ostatnia aktualizacja: 23/03/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Mediacja w państwach członkowskich - Słowacja

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór drogą mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów, w ramach której mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Zarówno rząd, jak i prawnicy zatrudnieni w organach wymiaru sprawiedliwości w Słowacji są świadomi korzyści płynących z mediacji.

Z kim należy się skontaktować?

Strona internetowa [słowackiego Ministerstwa Sprawiedliwości](#) zawiera [zakładkę poświęconą mediacji](#), dostępną tylko w języku słowackim.

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Mechanizmy mediacji opisane są w ustawie nr 420/2004 o mediacji i o zmianie niektórych ustaw, z późniejszymi zmianami. Ustawa ta określa:

sposób prowadzenia mediacji;
podstawowe zasady mediacji; oraz
sposób organizacji i skutki mediacji.

Ustawa ta ma zastosowanie do sporów z zakresu prawa cywilnego, prawa rodzinnego, prawa umów handlowych oraz prawa pracy.

Mediacja to mechanizm pozasądowy, w którym mediator stara się pomóc w rozwiązaniu sporu wynikłego w ramach stosunków umownych lub innych stosunków prawnych. Jest to postępowanie, w którym dwie lub więcej stron sporu korzysta z pomocy mediatora w celu rozstrzygnięcia sporu.

Zdanie trzecie art. 99 ust. 1 ustawy nr 99/1963 Kodeks postępowania cywilnego, z późniejszymi zmianami, stanowi, co następuje: „Jeżeli pozwalają na to okoliczności sprawy, sąd może, przed pierwszą rozprawą lub w toku postępowania, wezwać strony do odbycia spotkania informacyjnego z mediatorem wpisanym do rejestru mediatorów w celu podjęcia próby rozstrzygnięcia sporu poprzez mediację”.

Informacje i szkolenia

Na stronie internetowej słowackiego Ministerstwa Sprawiedliwości znajdują się informacje na temat [mediacji](#), w języku słowackim. Więcej informacji dostępnych jest na stronie internetowej [europejskiej sieci sądowej](#).

Jakie są koszty mediacji?

Mediacja jest usługą płatną. Opłatę pobieraną przez mediatora ustala się w trybie indywidualnym, zazwyczaj według stawki godzinowej lub ryczałtowej. Mediacja jest działalnością gospodarczą i nie ma ustalonych kosztów z tego tytułu.

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

[Dyrektywa 2008/52/WE](#) stwarza stronom sporu możliwość wystąpienia z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności pisemnej ugodzie zawartej w drodze mediacji. Państwa członkowskie powiadamiają o tym sądy i inne organy właściwe do przyjmowania takich wniosków.

Mediacja na Słowacji jest nieformalnym, dobrowolnym i prowadzonym z zachowaniem poufności postępowaniem mającym na celu pozasądowe rozstrzygnięcie sporów z pomocą mediatora. Celem mediacji jest doprowadzenie do ugody korzystnej dla obu stron.

Ugoda zawarta w drodze postępowanie mediacyjnego musi być sporządzona w formie pisemnej. Ma ona zastosowanie w pierwszym rzędzie do stron umowy i jest dla nich wiążąca. Na podstawie takiej umowy uprawniona strona może wystąpić z wnioskiem o sądową egzekucję decyzji lub o nadanie klauzuli wykonalności, pod warunkiem że ugoda została:

sporządzona w formie aktu notarialnego;

zatwierdzona jako ugoda sądowa przez organ arbitrażowy.

Jeżeli mediacja nie doprowadziła do zawarcia umowy, sprawa może zostać skierowana na drogę sądową.

Przydatne linki

[Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Słowackiej](#)

Ostatnia aktualizacja: 18/03/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Mediacja w państwach członkowskich - Finlandia

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór drogą mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów, w ramach której mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Zarówno rząd, jak i prawnicy zatrudnieni w wymiarze sprawiedliwości w Finlandii są świadomi korzyści płynących z mediacji.

Z kim należy się skontaktować?

Odpowiedzialność za ogólne zarządzanie, wytyczne i nadzór w kwestiach mediacji w sprawach karnych i w niektórych sprawach cywilnych spoczywa na Ministerstwie Spraw Społecznych. Urzędy regionalne administracji państwowej ds. zdrowia muszą zapewnić dostępność i odpowiednie świadczenie usług mediacji we wszystkich częściach kraju.

Informacje na temat mediacji można znaleźć na stronie internetowej [Krajowego Instytutu Zdrowia i Opieki Społecznej \(THL\)](#).

Usługami mediacji sądowej zarządzają sądy rejonowe. Sądy rejonowe mogą postanowić o wszczęciu mediacji w sporach cywilnych. Celem mediacji jest udzielenie stronom sporu pomocy w znalezieniu rozwiązania, które będzie do przyjęcia dla obu stron. Rezultaty osiągnięte w drodze mediacji opierają się zatem w większym stopniu na rozsądnym podejściu w danych okolicznościach niż na ścisłym stosowaniu prawa. Dalsze informacje dotyczące sądów rejonowych dostępne są na [stronie internetowej fińskiego Ministerstwa Sprawiedliwości](#). Dostępna jest także [broszura na temat mediacji sądowej](#).

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Mediacja stosowana jest zarówno w sprawach cywilnych, jak i karnych.

Z mediacji najczęściej korzysta się w sporach cywilnych, szczególnie w sprawach cywilnych mniejszej wagi. Jednak nie we wszystkich sporach cywilnych trzeba uciekać się do mediacji sądowej. Przykładowo, spory konsumenckie może rozstrzygać doradca konsumenta i **Rada ds. Reklamacji Konsumenckich**. W sprawach karnych istnieje jednak szczególna procedura mediacji.

W sprawach cywilnych w sporach wnoszonych do sądów powszechnych może być przeprowadzana mediacja zgodnie z zapisem ustawy o mediacji sądowej (ustawa 663/2005). Celem mediacji sądowej jest polubowne rozstrzygnięcie sporów. Warunkiem wstępnym mediacji sądowej jest to, by sprawa podlegała mediacji, a mediacja była sposobem właściwym biorąc pod uwagę roszczenia stron. Jedna ze stron sporu lub obie mogą sporządzić pisemny wniosek przed zwróceniem się do sądu. Wniosek musi być złożony na piśmie, zawierać określenie przedmiotu sporu oraz różnic w stanowiskach stron. Ponadto należy przedstawić uzasadnienie, określając, dlaczego sprawa może podlegać mediacji.

Postępowanie pojednawcze (mediacyjne) może również być zastosowane w sprawach cywilnych, w których przynajmniej jedna ze stron jest osobą fizyczną. Sprawy cywilne inne niż dotyczące roszczeń odszkodowawczych wynikające z przestępstwa mogą jednak być kierowane na drogę postępowania pojednawczego jedynie wtedy, gdy spór ma mniej istotny charakter, z uwzględnieniem przedmiotu i roszczeń wysuniętych w sprawie. Przepisy ustawy dotyczące postępowania pojednawczego w sprawach karnych, mają odpowiednio zastosowanie do postępowania pojednawczego w sprawach cywilnych. Postępowanie pojednawcze może być prowadzone z udziałem stron, które osobiście i dobrowolnie wyrażą zgodę na przeprowadzenie postępowania pojednawczego. Muszą być one zdolne do zrozumienia znaczenia i rozwiązań, do których ma doprowadzić postępowanie pojednawcze. A zatem zanim strony wyrażą zgodę na postępowanie pojednawcze, należy wyjaśnić im ich prawa w związku z postępowaniem pojednawczym oraz ich sytuację w tym postępowaniu. Każda ze stron ma prawo w dowolnym czasie podczas postępowania pojednawczego wycofać zgodę.

Małoletni muszą osobiście wyrazić zgodę na postępowanie pojednawcze. Ponadto uczestnictwo małoletniego w postępowaniu pojednawczym wymaga zgody jego opiekuna lub innego przedstawiciela prawnego. Osoby dorosłe nieposiadające zdolności do czynności prawnych mogą uczestniczyć w postępowaniu pojednawczym, jeżeli rozumieją znaczenie sprawy i wyrażą osobistą zgodę na udział w postępowaniu.

Z postępowania pojednawczego można skorzystać w sprawach przestępstw, które uznane są za kwalifikujące się do zastosowania postępowania pojednawczego, z uwzględnieniem charakteru i sposobu popełnienia przestępstwa, stosunku pomiędzy podejrzanym a ofiarą oraz innych kwestii dotyczących przestępstwa w ogólności. W przypadku przestępstw na szkodę ofiar małoletnich nie można stosować postępowania pojednawczego, jeśli ofiara wymaga szczególnej ochrony ze względu na charakter przestępstwa lub na wiek ofiary.

Wnioski o przeprowadzenie mediacji składane są w biurach mediacji, które w trakcie postępowania mediacyjnego współpracują z różnymi organami. Każda sprawa podlegająca mediacji przydzielana jest mediatorowi społecznemu wybranemu przez specjalistów pracujących w biurze mediacji. Mediatorzy prowadzą sprawy mediacji i rozwiązują związane z tym kwestie praktyczne we współpracy z biurem mediacji. Pracownicy biura udzielają mediatorom wskazówek i nadzorują ich pracę.

Czy istnieją szczególne reguły, do których należy się zastosować?

W sprawach karnych postępowanie pojednawcze może być prowadzone jedynie pomiędzy stronami, które osobiście i dobrowolnie wyrażą zgodę na postępowanie pojednawcze i są zdolne zrozumieć jego znaczenie oraz rozwiązania, do których ma ono doprowadzić. W sprawach cywilnych (mediacja sądowa) do rozpoczęcia mediacji wymagana jest zgoda wszystkich stron.

W Finlandii istnieje krajowy kodeks postępowania mediatorów, wraz z sektorowymi kodeksami postępowania dla mediatorów (np. według dziedzin specjalizacji mediatorów, takich jak prawo rodzinne, medycyna, budownictwo).

Informacje i szkolenia

Broszura na temat mediacji sądowej dostępna jest na stronie internetowej [fińskiego Ministerstwa Sprawiedliwości](#).

Krajowy Instytut Zdrowia i Opieki Społecznej (THL) organizuje szkolenia dla mediatorów.

Instytut przetwarza także dane statystyczne na temat mediacji w sprawach karnych i cywilnych, działalności w dziedzinie mediacji oraz prowadzi badania w tym zakresie, jak również koordynuje wysiłki na rzecz rozwoju tej dziedziny. Działalność ta wspierana jest przez **Radę Doradczą ds. Mediacji w Sprawach Karnych i Cywilnych**.

Jakie są koszty mediacji?

Mediacja w sprawach karnych jest świadczona bezpłatnie. Pozwala to ofierze przestępstwa i sprawcy za pośrednictwem bezstronnego mediatora omówić kwestię strat moralnych i szkód materialnych poniesionych przez ofiarę i zawrzeć ugodę w sprawie środków zadośćuczynienia (ustawa 1016/2005). Mediacja pociąga za sobą niższe koszty dla zainteresowanych stron niż proces sądowy. Każda ze stron pokrywa jedynie własne koszty i nie jest zobowiązana do pokrycia kosztów strony przeciwnej. Jeżeli strony sobie tego życzą, mogą zatrudnić doradcę prawnego. Strona ma także możliwość zwrócenia się o pomoc prawną w biurze pomocy prawnej.

Podczas mediacji sądowej w charakterze mediatora występuje sędzia sądu rejonowego. Mediacja w sporach jest w istocie jednym ze zwykłych zadań sędziego. Jeżeli sprawa wymaga posiadania określonej wiedzy w jakiejś dziedzinie, mediator może, za zgodą stron, zaangażować pomocnika, którego honorarium pokrywają strony.

Za mediacją sądową pobierana jest opłata, tak jak we wszystkich innych sprawach prowadzonych przez sąd.

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

 Dyrektywa 2008/52/WE stwarza stronom sporu możliwość wystąpienia z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności pisemnej ugodzie zawartej w drodze mediacji. Państwa członkowskie informują Komisję o tym, które sądy lub inne organy są właściwe do przyjmowania wniosków.

Finlandia nie przekazała jeszcze tych informacji.

Ciekawe strony

 broszura na temat mediacji sądowej, strona internetowa na temat mediacji (Krajowy Instytut Zdrowia i Opieki Społecznej (THL)

Ostatnia aktualizacja: 14/10/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki

Mediacja w państwach członkowskich - Szwecja

Zamiast zwracać się do sądu, można rozważyć rozstrzygnięcie sporu w sprawie cywilnej drogą mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów (*alternative dispute resolution*, ADR), w ramach której mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Zarówno rząd, jak i prawnicy zatrudnieni w wymiarze sprawiedliwości w Szwecji są świadomi korzyści płynących z mediacji. Mediację można zastosować również w sprawach karnych, ale nie stanowi ona sankcji za przestępstwo i nigdy nie zastępuje procesu karnego. Celem mediacji w sprawach karnych jest umożliwienie sprawcy zapoznanie się z konsekwencjami przestępstwa, a pokrzywdzonym pochylenie się nad swoimi doświadczeniami.

Mediacja w sprawach cywilnych

Z kim należy się skontaktować?

Nie istnieje centralny organ odpowiedzialny za regulowanie zawodu mediatora. Aby uzyskać informacje na temat mediacji należy skontaktować się ze szwedzką Krajową Administracją Sądową (*Domstolsverket*). Szwedzka krajowa administracja sądowa sporządziła również wykaz osób gotowych podjąć się mediacji przed sądem. Wykaz ten jest dostępny na stronie internetowej: <http://www.domstol.se/>.

W dziedzinie mediacji w sprawach gospodarczych działają Izba Handlowa w Sztokholmie (*Stockholms handelskammare*) i Izba Przemysłowo-Handlowa Zachodniej Szwecji (*Västsvenska industri- och handelskammaren*).

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Mediacja jest dopuszczalna w wielu dziedzinach, ale jest najbardziej rozpowszechniona w sprawach z zakresu prawa cywilnego.

Istnieje możliwość korzystania z usług mediatora w toku postępowania sądowego.

Czy istnieją szczególne reguły, do których należy się zastosować?

Korzystanie z mediacji jest w pełni dobrowolne. Nie istnieją szczególne uregulowania, takie jak kodeksy postępowania dla mediatorów.

Informacje i szkolenia

Nie ma szczególnych informacji na temat szkoleń w dziedzinie mediacji ani ogólnokrajowej instytucji szkolącej mediatorów.

Jakie są koszty mediacji?

Mediacja nie jest bezpłatna; opłata jest uzgadniana między prywatnym mediatora i stronami. Strony ponoszą koszty w równych częściach.

Mediacja w sprawach karnych

Z kim należy się skontaktować?

Od 1 stycznia 2008 r. od wszystkich szwedzkich samorządów lokalnych wymaga się zaproponowania mediacji, jeżeli czyn został popełniony przez osobę poniżej 21 roku życia. Policja lub organ samorządu terytorialnego może zwrócić się z pytaniem do sprawcy, czy nie chciałby skorzystać z mediacji.

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Mediacja może być zastosowana wobec sprawców czynów w każdym wieku i na każdym etapie postępowania sądowego. Ustawa w sprawie mediacji nie określa maksymalnego progu wiekowego, ale od 1 stycznia 2008 r. od wszystkich szwedzkich samorządów terytorialnych wymaga się, by proponowały mediację, jeżeli czyn został popełniony przez osobę poniżej 21 roku życia.

Czy istnieją szczególne reguły, do których należy się zastosować?

Mediacja nie stanowi elementu kary. Stosuje się w niej następujące warunki:

Mediacja jest dobrowolna dla obu stron.

Zostało złożone zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, a sprawca przyznał się do winy.

Mediacja musi zostać uznana za właściwy środek w świetle danych okoliczności.

Informacje i szkolenia

Zgodnie z ustawą osoby wyznaczone jako mediatorzy muszą być kompetentne i uczciwe. Muszą być również bezstronne.

Więcej informacji na temat mediacji mogą udzielić organy samorządu terytorialnego lub Krajowa Rada Zapobiegania Przestępczości (*Brottsförebyggande rådet*).

Jakie są koszty mediacji?

Mediacja jest bezpłatna zarówno dla pokrzywdzonego, jak i sprawcy czynu.

Ostatnia aktualizacja: 18/03/2013

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [en](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Mediacja w państwach członkowskich - Anglia i Walia

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór drogą mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów, w ramach której bezstronny mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Zarówno rząd, jak i osoby wykonujące zawody prawnicze w Anglii i Walii są świadomi korzyści płynących z mediacji. Podmioty te są zainteresowane rozpowszechnianiem i stosowaniem mediacji – w odpowiednich przypadkach – jako alternatywy dla postępowania sądowego. Pomoc prawna w danej sprawie może być przyznana pod warunkiem spełnienia zwykłych kryteriów kwalifikowalności.

Z kim należy się skontaktować?

Za politykę w dziedzinie mediacji w sprawach cywilnych i rodzinnych, w tym propagowanie tej metody, w zakresie, w jakim odnosi się to do Anglii i Walii, odpowiada Ministerstwo Sprawiedliwości.

Mediacja w sprawach cywilnych

W celu zapewnienia odpowiedniej jakości mediacji sądowej w sporach cywilnych (z wyłączeniem sporów rodzinnych na obszarze Anglii i Walii), Ministerstwo Sprawiedliwości i Służba ds. Sądów i Trybunałów Jej Królewskiej Mości (HMCTS) wprowadziły dwa rodzaje postępowania mediacyjnego w sprawach cywilnych, w których strony mogą rozstrzygać spory (w zależności od wartości przedmiotu sporu). Small Claims Mediation Service to wewnętrzna służba, którą prowadzi Służba ds. Sądów i Trybunałów Jej Królewskiej Mości, zajmująca się drobnymi roszczeniami, czyli sprawami, w których wartość przedmiotu sporu jest co do zasady niższa niż 10 000 GBP. Co do spraw, w których wartość przedmiotu sporu wynosi powyżej 10 000 GBP, Ministerstwo Sprawiedliwości podjęło współpracę z [Radą ds. Mediacji w Sprawach Cywilnych](#) (Civil Mediation Council – CMC), mającą na celu wprowadzenie systemu akredytacji, w którym podmioty świadczące usługi mediacji mogłyby ubiegać się o wpis do wykazu podmiotów świadczących usługi mediacji w sprawach cywilnych, a z kolei sądy – w odpowiednich przypadkach – mogłyby kierować strony do akredytowanych podmiotów. CMC jest organizacją reprezentującą podmioty świadczące usługi mediacji w sprawach cywilnych i handlowych.

Mediacja w sprawach rodzinnych

W przypadku sporów rodzinnych, mediacja podlega samoregulacji i zaangażowanych jest w nią wiele organizacji członkowskich lub instytucji akredytujących, w których stowarzyszeni są mediatorzy. Instytucje te połączyły się, tworząc [Radę ds. Mediacji w Sprawach Rodzinnych](#) (Family Mediation Council – FMC) w celu zharmonizowania standardów mediacji rodzinnej. Innym zadaniem Rady ds. Mediacji w Sprawach Rodzinnych jest ogólne reprezentowanie założycielskich organizacji członkowskich i osób prowadzących mediację rodzinną w stosunkach z rządem.

Rada ta jest organizacją pozarządową, przy czym odgrywa ona główną rolę pośród organizacji członkowskich, z których wszystkie są organizacjami pozarządowymi/stowarzyszeniami i jej członkami-założycielami. Najważniejsze z tych organizacji to:

ADR Group;

Stowarzyszenie Mediacji Rodzinnej (Family Mediators Association);

Krajowa Organizacja Mediacji Rodzinnej (National Family Mediation);

Kolegium Mediatorów Rodzinnych (College of Family Mediators);

organizacja „Resolution”;

Law Society.

Obecnie rząd nie planuje utworzenia organu regulacyjnego w zakresie mediacji w sprawach cywilnych i rodzinnych.

Akredytowanego mediatora w sprawach cywilnych można znaleźć w wykazie mediatorów w sprawach cywilnych, korzystając ze [strony internetowej wymiaru sprawiedliwości](#). W wykazie można znaleźć miejscowego mediatora, przy czym koszt mediacji jest ustalany na podstawie opłat stałych, w zależności od wartości przedmiotu sporu. Strony, które nie mają środków, by opłacić mediatora, mogą skorzystać z bezpłatnej mediacji świadczonej przez LawWorks, w przypadku gdy kwalifikują się do uzyskania pomocy. Z LawWorks można się skontaktować pod numerem telefonu **01483 216 815** lub za pośrednictwem [strony internetowej LawWorks](#).

Narzędzie umożliwiające wyszukiwanie mediatorów w sprawach rodzinnych jest dostępne na stronie internetowej GovUK (dawnej DirectGov): [Family Mediation Service Finder](#). Należy zauważyć, że nie funkcjonuje już infolinia w sprawach mediacji rodzinnej (Family Mediation Helpline).

Więcej informacji na temat pomocy prawnej, w tym dotyczących kryteriów jej uzyskania, można znaleźć w nowym serwisie informacyjnym Legal Aid na stronie internetowej Gov.UK w zakładce [pomoc prawna](#)

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Mediacja może być wykorzystywana w szeregu typowych sporów cywilnych i handlowych – w tym dotyczących spraw mieszkaniowych, handlowych, pracowniczych, drobnych roszczeń, dochodzenia wierzytelności, granic, zatrudnienia, umów, roszczeń z tytułu szkody na osobie i niedbalstwa, jak również sporów dotyczących zasad życia społecznego, takich jak zakłócanie porządku publicznego lub nękanie.

Mediacja może być również wykorzystywana w sporach rodzinnych, w tym w przypadku rozwodu, rozwiązania związku małżeńskiego bez orzekania o winie (*dissolution*), rozwiązania związku partnerskiego, wniosków na podstawie ustawy o dzieciach (Children Act), w tym dotyczących prawa do kontaktów z dzieckiem i miejsca zamieszkania. Mechanizm ten nie obejmuje wyłącznie byłych małżonków i partnerów. Z mediacji mogą skorzystać na przykład dziadkowie, aby dojść do porozumienia dotyczącego ich kontaktów z wnukami.

Czy istnieją szczególne zasady, do których należy się zastosować?

Procedura mediacji cywilnej

Mediacja cywilna nie jest uregulowana przepisami prawa, nie stanowi też warunku wstępnego wszczęcia postępowania sądowego. W sprawach cywilnych od stron wymaga się jednak, by poważnie rozważyły możliwość skorzystania z mediacji przed zwróceniem się do sądu.

W [przepisach postępowania cywilnego](#) (PPC) uregulowano praktykę i zasady postępowania, którymi mają się kierować przy orzekaniu w sprawach cywilnych wydziały cywilne Sądu Apelacyjnego, Wysokiego Trybunału i sądów hrabstw. Przepisy te zawierają kodeks postępowania, którego nadrzędnym celem jest pomoc sądom w rzetelnym rozstrzyganiu spraw. Realizacja nadrzędnego celu wymaga, aby sądy aktywnie zarządzały wpływającymi do nich sprawami. Obejmuje to zachęcanie stron do korzystania z alternatywnej metody rozwiązywania sporów, jeżeli sąd uzna to za właściwe i ułatwi skorzystanie z takiej procedury.

Chociaż mediacja jest całkowicie dobrowolna, przepisy postępowania cywilnego określają czynniki, które należy uwzględnić przy orzekaniu o kwocie kosztów. Sąd musi uwzględnić w stosownym przypadku wysiłki podjęte w celu rozstrzygnięcia sporu przed postępowaniem i w toku postępowania. W wyniku tego, jeśli strona wygrywająca odrzuciła wcześniej rozsądną propozycję mediacji, sędzia może orzec, że nie będzie się wymagać od strony przegrywającej pokrycia kosztów strony wygrywającej.

Procedura mediacji rodzinnej

Obecnie mediacja rodzinna jest procesem całkowicie dobrowolnym. Od kwietnia 2011 r. wszyscy wnioskodawcy (nie tylko podmioty otrzymujące finansowanie publiczne) muszą rozważyć skorzystanie z mediacji poprzez udział w spotkaniu informacyjnym dotyczącym mediacji (Mediation Information and Assessment – MIAM), zanim złożą w sądzie wniosek na podstawie [protokołu w sprawie postępowania wstępnego](#) (President's Pre Application Protocol). Jeżeli zażyły sobie tego druga strona, na spotkaniu powinien się stawić również ewentualny pozwany. Jeżeli wnioskodawca skieruje sprawę do sądu, powinien wypełnić formularz FM1, oprócz wniosku, w którym wskaże, że jest zwolniony z obowiązku uczestnictwa w spotkaniu MIAM, już w nim uczestniczył i mediacja nie została uznana za właściwe rozwiązanie, lub rozpoczęto postępowanie mediacyjne, które zostało przerwane, lub strony nie były w stanie rozwiązać wszystkich problemów.

W odpowiedzi na zalecenia zawarte w Family Justice Review, rząd wprowadził w lutym 2013 r. przepis w ustawie dotyczącej dzieci i rodzin (Children and Families Bill), mający na celu zmianę zasady dobrowolnego uczestnictwa w spotkaniu informacyjnym dotyczącym mediacji (MIAM) w obowiązek ustawowy (z ograniczoną liczbą wyjątków, np. gdy dowody świadczą o tym, że doszło do przemocy domowej).

Jak wspomniano wyżej, wypełnienie formularza FM1, oprócz wniosku, stanie się obowiązkiem ustawowym. Oczekuje się, że ustawa wejdzie w życie, a przepisy zostaną wdrożone, na wiosnę 2014 r.

Tak jak **przepisy postępowania cywilnego, przepisy postępowania rodzinnego** (całościowy zbiór przepisów dotyczących postępowania sądowego) zachęcają do korzystania z alternatywnych metod rozwiązywania sporów.

Zachowanie standardów zawodowych

Nie stworzono krajowego kodeksu postępowania dla mediatorów na obszarze Anglii i Walii. Jednakże, aby uzyskać akredytację CMC, osoba prowadząca mediację cywilną musi przestrzegać kodeksu postępowania – jako model stosowany jest w tym przypadku [Unijny kodeks postępowania](#). Zawód ten podlega samoregulacji, a rząd nie odgrywa żadnej roli w zachęcaniu do stosowania jakiegokolwiek dobrowolnie przyjmowanego kodeksu.

Od wszystkich członków-założycieli FMC wymaga się zapewnienia, by ich członkowie (mediatorzy rodzinni) przestrzegali [Kodeksu postępowania Rady ds. Mediacji w Sprawach Rodzinnych](#).

Informacje i szkolenia

Informacje dotyczące mediacji w sprawach rodzinnych, usług i cen są dostępne na rządowej stronie internetowej [Ministerstwa Sprawiedliwości: mediacja w sprawach cywilnych](#)

Wykaz mediatorów w sprawach cywilnych obejmuje narzędzie umożliwiające wyszukanie mediatora, który jest w stanie świadczyć usługi w miejscowości, którą są zainteresowane strony. Strony internetowe Rady ds. Mediacji w Sprawach Cywilnych i strony internetowe organizacji świadczących usługi mediacji, stowarzyszonych w CMC, zawierają więcej informacji o mediacji i usługach mediacji.

Narzędzie służące wyszukaniu mediatora w sprawach rodzinnych umożliwia znalezienie miejscowego mediatora. Strony internetowe organizacji świadczących usługi mediacji, stowarzyszonych w FMC, zawierają więcej informacji na temat usług mediacji.

W Anglii i Walii nie istnieje krajowa instytucja szkoleniowa dla mediatorów w sprawach cywilnych. Mediatorzy w sprawach cywilnych szkoleni są przez podmioty sektora prywatnego, które podlegają samoregulacji. Mediatorzy sami regulują swoją działalność i odpowiadają za szkolenie zrzeszonych członków. Mediatorzy rodzinni mają różne wykształcenie, w tym wykształcenie prawnicze lub w zakresie usług terapeutycznych i socjalnych, i nie są prawnie zobowiązani do podejmowania specjalistycznego szkolenia. Różne organizacje członkowskie/akredytujące mają jednak własne zestawy szkoleń i standardów zawodowych, przewidujących wymogi w zakresie szkoleń. Od mediatorów, którzy mają umowę na świadczenie usług mediacji finansowanych ze środków publicznych, oczekuje się szczególnie wysokich standardów w zakresie akredytacji i szkolenia, by byli w stanie prowadzić spotkania informacyjne dotyczące mediacji (MIAM) i mediację.

Jakie są koszty mediacji?

Koszty mediacji różnią się zależnie od osoby świadczącej mediację i nie są zazwyczaj regulowane przez państwo. W sprawach cywilnych koszt mediacji zależy od wartości przedmiotu sporu i czasu potrzebnego do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego. Stawki usług mediacyjnych świadczonych za pośrednictwem wykazu mediatorów w sprawach cywilnych (online) są dostępne na stronie internetowej wymiaru sprawiedliwości. Organizacja LawWorks świadczy bezpłatne usługi mediacji na rzecz tych, których nie stać na mediację. Z organizacją LawWorks można się skontaktować pod numerem telefonu 01483216815 lub za pośrednictwem [strony internetowej Law Works poświęconej mediacji](#).

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

[Dyrektywa 2008/52/WE](#), wdrożona w Zjednoczonym Królestwie na podstawie rozporządzeń dotyczących mediacji transgranicznej z 2011 r. (dziennik urzędowy 2011 nr 1133) stwarza stronom sporu transgranicznego (gdy jedna ze stron ma miejsce pobytu w państwie członkowskim w momencie prowadzenia sporu) możliwość wystąpienia z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności pisemnej ugodzie zawartej w drodze mediacji. Państwa członkowskie przekazują Komisji informacje na temat sądów i innych organów właściwych do składania takich wniosków.

W przypadku Anglii i Walii dane dotyczące sądów właściwych dostępne są na stronie internetowej [Służby ds. Sądów i Trybunałów Jej Królewskiej Mości](#). Strony sporów cywilnych, które zawarły między sobą ugody, korzystając z usług mediatora, mogą zwrócić się do sądu z wnioskiem o zatwierdzenie tej ugody przez sędziego. W przypadku gdy sąd jest przekonany o sprawiedliwym charakterze ugody, staje się ona prawnie wiążąca i wykonalna z chwilą jej zatwierdzenia przez sędziego.

W przypadku gdy sąd jest przekonany o sprawiedliwym charakterze ugody, strony sporów rodzinnych, które zawarły między sobą ugody, korzystając z usług prawnika zwanego *solicitor* lub mediatora, mogą zwrócić się do sądu z wnioskiem o przekształcenie zawartej przez nie ugody na prawnie wiążącą ugodę sądową. Ma to zastosowanie raczej w przypadkach, gdy zawarto ugodę dotyczącą spraw finansowych, a nie ugodę dotyczącą dzieci.

Powiązane strony

[Rada ds. Mediacji w Sprawach Cywilnych](#), [Rada ds. Mediacji w Sprawach Rodzinnych](#), [wykaz mediatorów w sprawach cywilnych \(online\)](#), [Family Mediation Service Finder](#), [Unijny kodeks postępowania dla mediatorów](#), [Kodeks postępowania Rady ds. Mediacji w Sprawach Rodzinnych](#), [LawWorks: mediacja](#)

Ostatnia aktualizacja: 13/06/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Do tej pory przetłumaczono ją na następujące języki

Mediacja w państwach członkowskich - Irlandia Północna

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór drogą mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów, w ramach której mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Zarówno rząd, jak i prawnicy zatrudnieni w wymiarze sprawiedliwości w Irlandii Północnej są świadomi korzyści płynących z mediacji.

W Irlandii Północnej nie ma żadnego wydziału rządowego odpowiedzialnego za usługi mediacyjne. Istnieją jednakże organizacje świadczące usługi mediacji i prowadzące programy w dziedzinie doradztwa.

Z kim należy się skontaktować?

[Law Society of Northern Ireland](#) (Towarzystwo Prawnicze Irlandii Północnej) opracowało [usługę alternatywnego rozwiązywania sporów](#), w celu świadczenia usług mediacji w rozstrzygnięciu sporów. Usługa ta nie ogranicza się do sporów sądowych, ale można z niej skorzystać na każdym etapie sporu. **Usługa rozwiązywania sporów** świadczona jest przez zespół prawników (solicitorów i barristerów) odpowiednio przeszkolonych i akredytowanych, aby mogli działać jako mediatorzy pomiędzy stronami sporów.

Inne organizacje społeczne, takie jak [Relate](#) i [Barnardos](#), prowadzą usługi doradztwa i mediacji w rozwiązywaniu problemów rodzinnych. [Labour Relations Agency](#) (Agencja ds. Stosunków Pracowniczych) oferuje program arbitrażu w sporach dotyczących zatrudnienia.

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Główne dziedziny stanowią spory cywilne/handlowe oraz mediacja w sprawach rodzinnych, pracowniczych i sąsiedzkich.

Czy istnieją szczególne reguły, do których należy się zastosować?

W ramach systemu prawnego Irlandii Północnej nie istnieje system mediacji sądowej. Jednakże sądy często zezwalają na odroczenie spraw, w których istnieje szansa na rozwiązanie kwestii w drodze mediacji – [Northern Ireland Court Service](#) (Służba Sądowa Irlandii Północnej).

[Law Society of Northern Ireland](#) ustanawia reguły i procedury dotyczące usług w dziedzinie rozwiązywania sporów.

Informacje i szkolenia

Grupa solicitorów i barristerów wchodzących w skład panelu ds. rozwiązywania sporów jest przeszkolona przez Law Society i akredytowana przy tej organizacji.

Jakie są koszty mediacji?

Koszty mediacji różnią się zależnie od świadczącego usługi i nie są regulowane przez państwo.

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

Ugoda zawarta w drodze mediacji i podpisana przez strony jest uznawana przez sądy jako rozstrzygnięcie sprawy sądowej. Jeżeli nie wniesiono sprawy do sądu, ugoda może być także egzekwowana jako wiążąca umowa między stronami.

Ciekawe strony

[Law Society of Northern Ireland](#)

[Usługa rozwiązywania sporów](#)

[Relate](#)

[Barnardos](#)

[Labour Relations Agency](#)

Ostatnia aktualizacja: 06/03/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

językowej [en](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Mediacja w państwach członkowskich - Szkocja

Zamiast zwracać się do sądu, warto spróbować rozstrzygnąć spór drogą mediacji. Jest to alternatywna metoda rozwiązywania sporów, w ramach której mediator pomaga stronom sporu osiągnąć porozumienie. Zarówno rząd, jak i prawnicy zatrudnieni w wymiarze sprawiedliwości w Szkocji są świadomi potencjalnych korzyści płynących z mediacji.

W Zjednoczonym Królestwie okręg jurysdykcyjny Szkocji posiada szczególną organizację i przepisy dotyczące mediacji.

Z kim należy się skontaktować?

Za politykę dotyczącą mediacji w Szkocji odpowiada Legal System Division, Constitution, Law and Courts Directorate (Wydział ds. Systemu Prawnego, Dyrekcja ds. Konstytucji, Prawa i Sądów) rządu szkockiego.

Ważne adresy w sprawach mediacji:

Scottish mediation network (szkocka sieć mediacji), 18 York Place, Edinburgh, EH1 3EP;

SACRO (Safeguarding Communities Reducing Offending), 29 Albany Street, Edinburgh EH1 3QN;

Scottish community mediation network (szkocka sieć mediacji społecznej): Abercromby Place, Edinburgh EH3 6QE. Relationships Scotland, 18 York Place, Edinburgh, EH1 3EP;

Scottish community mediation centre (szkockie centrum mediacji społecznej): 21 Abercromby Place, Edinburgh EH3 6QE. Relationships Scotland, 18 York Place, Edinburgh, EH1 3EP.

W jakich dziedzinach dopuszcza się korzystanie z mediacji lub jest ona najbardziej rozpowszechniona?

Korzystanie z mediacji jest dopuszczalne we wszystkich dziedzinach prawa. Najczęściej korzysta się z mediacji w przypadkach konfliktów rodzinnych i sporów sąsiedzkich. Coraz częściej przekazywane są do rozstrzygnięcia w drodze mediacji spory handlowe i gospodarcze. Mediację należy umożliwić w sporach dotyczących **dotychczasowych świadczeń alimentacyjnych**, a postępowanie pojednawcze musi być dostępne w sprawach **skarg o dyskryminację ze względu na niepełnosprawność**.

Czy istnieją szczególne reguły, do których należy się zastosować?

Nie istnieją obowiązujące ramy prawne kształtującego się zawodu mediatora w Szkocji. Nie jest to także warunek wstępny wszczęcia określonego rodzaju postępowań sądowych. Mediacja jest całkowicie dobrowolna.

W Szkocji istnieje jednakże **kodeks postępowania** w zakresie mediacji. W kodeksie uwzględniono różne dziedziny specjalizacji, takie jak prawo rodzinne, medycyna i budownictwo. Rząd Szkocji wspiera działalność SMN (szkockiej sieci mediacji) oraz rozwój [Scottish Mediation Register](#) (SMR – Szkockiego Rejestru Mediacji). Od wszystkich członków SMN w Szkocji wymaga się przestrzegania kodeksu postępowania podczas mediacji. Mediatorzy i służby mediacyjne zarejestrowani w SMR mogą także stosować wyższe standardy. Dostęp do stron internetowych obu tych inicjatyw jest bezpłatny i są one szeroko wykorzystywane, a mediatorzy, którzy pragną występować na tych stronach, obowiązani są przestrzegać wspomnianego kodeksu.

W jaki sposób uzyskać informacje na temat mediacji

Informacje na temat mediacji są dostępne na stronie internetowej [Scottish Mediation Network](#) (SMN), a [Scottish Mediation Register](#) (SMR) zawiera informacje na temat możliwości znalezienia mediatora w Szkocji. Obie te strony są publicznie dostępne i oferują bezpłatny dostęp do wszelkich informacji.

[Scottish Mediation Register](#) jest niezależnym rejestrem mediatorów i usług mediacji. Ta strona internetowa umożliwia bezpłatny dostęp do informacji na temat osób świadczących wszelkiego rodzaju usługi mediacji. Rejestrem administruje [Scottish Mediation Network](#) (SMN).

Dane zawarte na tej stronie są aktualizowane przez mediatorów przynajmniej raz do roku.

Scottish Mediation Register ma zapewniać o wysokich kwalifikacjach zawodowych wybranych mediatorów, poświadczając, że spełniają minimalne standardy. [Standardy](#) wyznacza niezależna [Standards Board](#) (SMRB) (komisja ds. standardów). Mediatorzy, którzy występują w SMR, mogą określać się mianem [Scottish Mediation Registered Mediator](#) (mediatorów zarejestrowanych w Szkockim Rejestrze Mediacji) i używać logo SMR przy nazwisku.

Jeżeli [organizacja regulacyjna](#) poświadcza, że mediator spełnia dodatkowe standardy organizacji w danym sektorze działalności, wizytówka tej organizacji może zostać dołączona do wpisu mediatora w rejestrze.

Informacje i szkolenia

Od 2004 r. na stronie internetowej sieci SMN znajduje się **mapa mediacji**. Sposób przedstawienia informacji był wielokrotnie udoskonalany w ramach prac finansowanych ze środków rządu szkockiego. Łącznie do mapy pojawia się w wielu materiałach informacyjnych i na wielu stronach internetowych. Mapa jest obecnie połączona ze Scottish Mediation Register w celu zapewnienia jednego miejsca wyszukiwania wykwalifikowanych mediatorów.

Do biura SMN można również zgłaszać zapytania telefoniczne, które są kierowane do odpowiednich służb mediacyjnych.

SMR zawiera również informacje o kwalifikacjach mediatora, aby osoby wybierające mediatora miały większą wiedzę na ten temat.

W Szkocji prowadzone są **programy szkoleń** w zakresie różnych dziedzin mediacji. Wszystkie te szkolenia trwają co najmniej 30 godzin i powinny obejmować szkolenia w następującym zakresie:

zasady i praktyka mediacji;

etapy procesu mediacji;

zasady etyczne i wartości mediacji;

prawny aspekt sporów (jeżeli takowy istnieje);

umiejętności komunikacyjne użyteczne w mediacji;

umiejętności negocjacyjne i ich wykorzystanie;

skutki konfliktów i metody zarządzania nimi;

różnorodność.

Jakie są koszty mediacji?

Koszty mediacji różnią się w zależności od usługodawcy i nie są regulowane przez państwo.

Mediacja świadczona na rzecz osób fizycznych jest zazwyczaj **bezpłatna** gdy spór dotyczy dzieci, konfliktów sąsiedzkich i konfliktów lokalnych, dodatkowych świadczeń alimentacyjnych oraz w przypadku postępowań pojedynczych w sprawach dotyczących dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność.

Dzienna stawka **wynagrodzenia** prywatnych mediatorów kształtuje się w granicach od 200 GBP do 2 000 GBP lub więcej.

Czy ugoda zawarta w wyniku mediacji może być egzekwowana?

[Dyrektywa 2008/52/WE](#) stwarza stronom sporu możliwość wystąpienia z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności pisemnej ugodzie zawartej w drodze mediacji. Państwa członkowskie powiadomią o tym sądy i inne organy właściwe do składania takich wniosków.

Obecnie w Szkocji odbywa się Review of the Civil Courts (przeгляд sądów cywilnych). Po przedstawieniu zaleceń z tego przeglądu udostępnione zostanie więcej informacji.

Ciekawe strony

[Scottish Mediation Network](#), [Scottish Mediation Register](#), [standardy](#), [Scottish Mediation: Registered Mediators](#), [organizacja regulacyjna](#)

Ostatnia aktualizacja: 11/10/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.